

Kariūnas

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO LIETUVOS KARO AKADEMIJOS ŽURNALAS

ISSN 2029-6045

2015 m. Nr. 4 (127)

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS – LIETUVAI TĖVYNEI

ĮVARDYTOS MINTYS

KNYGA, KARYS, KALĖDOS – trys mistiniai žodžiai, kurie pirmiausia asocijuojasi su šeima, namais, saugumu, Tėvyne, ramybe, išmintimi, pasitikėjimu, viltimi, nuostabiais darbais ir nejučia veide nušvintančia šypsena.

Tai trys pamatinės vertybės, iš kurių vėliau išauga laisvas, nepriklausomas pilietis, o iš daugybės piliečių – pilietinė visuomenė. Kiek nedaug reikia, kad gyvenimas taptų gražus, šviesus ir saugus. Tačiau šalia šviesos visada yra šešėlių. Tiesiame rankas į viliojančią laisvę. Ir iš tiesų tai – sunkus apsisprendimas.

Tik žinodami, kas esame, suvokiame savo būties prasmę. Tai reiškia, kad tik išmanydami savo istoriją, mokėdami kalbą, pažindami savo šaknis, gerbsime save ir būsime tikrai laisvi. Kai girdi kariūną sakant, „atėjau čia, nes kažkas nori perrašyti mano šalies istoriją, bet kaip jie drįsta“, matai jauną pilietį, stovintį tvirtai ant savo kojų, savo, o pavojaus akivaizdoje ir mano gyvenimo šeiminingą. Išgirdęs kito kariūno nuomonę, kad jis čia studijuoja, nes mokslas nemokamas, – tegu man už mokslą moka tautiečiai, kurie vis dar Lietuvoje, – matai trapų, abejojančių jaunuolių, neturintį nei šaknų, nei pareigos, nei atsakomybės, nei teisingumo, nei patriotizmo jausmo. Viliesi, kad taip kalba abejojančias, bet dar ne abejingas jaunas žmogus.

Šiandien pasipriešinti tokiam *nukultūrinimui* gali tik žodis. Būtent žodis, sąvoka keičia pasaulio visumos suvokimą. Nuo pirmos raidės, perskaitytos knygos mums atsiveria kelias į pažinimą.

„Broliai seserys, imkit mane ir skaitykit...

Dieną ir naktį prieg savęs mane laikykit...

Ir niekada manęs nuog jūsų neatmeskit...“

Ataidi iš amžių glūdumos pranašiški M. Mažvydo žodžiai, skambantys tarsi protėvių priesakas šiandienos kartai. Pirmoji lietuviška knyga vis dar tebemoko lietuviškai skaityti, ugdo pagarbą knygai, lietuvių kalbai, o svarbiausia – žadina pasididžiavimą savo tauta.

Knyga irgi keičia savo pavidalą: vis dažniau skaitoma nedideliame ekrane, kuris beveik telpa saujoj. Ir tai privalumas – sėdi sau miške, o tavo delne – apie šimtas knygų. Kas gali tiek perskaityti? Apskritai pritariu minčiai, kad žaibišku greičiu gausėjančios informacijos sraute svarbu išmokti atmesti tai, ko tau nereikia.

1937 m. brg. gen. S. Dirmantas Karo mokykloje po atsargos jaunesniųjų leitenantų priesaikos pasakė:

„Kas nepildo pažadų – yra menkos vertės žmogus!

Kas laužo garbės žodį – yra negarbingas vyras!

Kas neištikimas kario priesaikai – tai yra bjauriausias niekšas ir tebūna jis iš anksto tris kartus praeiktas!

Jūsų tarpe tokių neturi atsirasti!“

Žmogaus gyvenimas žemėje neprasideda nuo pirmojo oro gurkšnio, šaižaus klyktelėjimo, rankelių mostelėjimo. Mes ateiname į šį pasaulį daug anksčiau – kartu su tais, kurių tikrai niekada neteks pamatyti, šaunumą ar ydas perimdami iš savo protėvių. Mokslas sako, kad nuo jų priklauso ne tik individo akių spalva, bet ir būdas, pomėgiai, gerosios ir blogosios savybės. Klausiamo savęs, iš kur atėjome ir ką turime daryti. Tik tada galime suvokti pačią žmogaus egzistencijos esmę.

KALĖDOS! Užgimęs kūdikėlis atneša ne tik šventinį šurmulį, džiaugsmą ir viltį, bet ir priverčia nurinti ir susimąstyti, ką galiu duoti ne sau, o šeimai, Tėvynei Lietuvai. Kartu su Kalėdomis pas mus ateina taika, susitaikymas su pačiu savimi, aplinka ir aplinkiniais. Tai – aukščiausia taikos forma. Todėl visiems linkiu taikos!

Dalia JUODIENĖ

6 ATEIK IR MES VISI BŪSIME VIENAS DIDELIS KUMŠTIS!

Krn. Rolandas KATKAUSKAS

Come and Let's Become a One Big Fist!

8 MANO TIKSLAS – TAPTI KARININKU!

Krn. Gytis UGVARIJA

My Aim is to Become an Officer!

12 KOP STUDIJOS

Krn. Eidvilas FEDORKINAS, krn. Mantas BUČAS

Air Force Studies

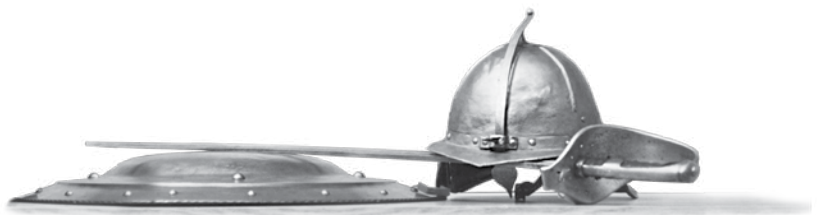
Viršelio nuotraukoje geriausias bazinio kario kurso kariūnas Gytis UGVARIJA

Kęstučio Dijoko nuotrauka

On the cover: Gytis UGVARIJA, the best cadet of the Basic Military Training Course
Photo by Kęstutis Dijokas

**Ieškokite
KARIŪNO**

pagrindinėse miestų ir rajonų, aukštųjų ir kitų mokyklų, gimnazijų bibliotekose ir skaityklose arba Šaulių sąjungos rinktinėse, karo prievolės centruose. Jeigu nerasite – rašykite, skambinkite arba užėikite į svečius – į Lietuvos karo akademiją Vilniuje, Šilo g. 5A.

BE REIKALO NEPAKELK, BE GARBĖS NENULEISK!
YOU SHALL NOT DRAW THE SWORD WITHOUT A CAUSE NOR SHALL YOU SHEATHE IT WITHOUT HONOUR!

ŠIAME NUMERYJE / Contents

15 VERSLAS KAIP KARAS AR KARAS KAIP VERSLAS?

Doc. dr. Gintaras LABUTIS
Business as War or War as Business?

20 LAISVA NUOMONĖ

Krn. Romas JONAITIS
Freedom of Opinion

22 LKA FUTBOLŲ RINKTINĖ

Andrejus NACHAJUS, krn. Liutauras SMILGA, krn. Ignas L. TAMAŠAUSKAS
Football Team of the Academy

28 UNIVERSITETINĖS STUDIJOS

Vladas TUMALAVIČIUS, krn. Kristina KLIMIENĖ
University Studies

32 TRUPUTĮ ARČIAU RYTŲ...

Krn. Gabrielė MICKEVIČIŪTĖ
A Little Closer to the East...

36 LAKŪNAS MOKINYS KARIŪNAS ASPIRANTAS ALFONSAS KLYGIS

Mindaugas SEREČIKAS
Pilot Cadet Alfonsas Klygis

2 STALINGRADO MARIJA

Kpt. Mindaugas SABONIS
Stalingrad Madonna

11 / 31 / 45

AKADEMIJOS PULSAS
Academy Pulse

6 / 16 / 34 / 46

IŠ PIRMŲ LŪPŲ
Krn. Greta KANCEVIČIŪTĖ,
mjr. Robertas LAPINSKAS,
krn. Rokas ČERLINSKAS,
krn. Andrius JUOZELSKIS
At First Hand

42 BALTIJOS JŪROS REGIONO ŠALIŲ KARO AKADEMIJŲ KONFERENCIJA

Krn. Žydrūnas GUDAVIČIUS
Baltic Sea Military Academy Conference

44 ŽALGIRIO KUOPA – VISI UŽ VIENĄ, VIENAS UŽ VISUS!

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS
The Company *Žalgiris*: All for One and One for All!

47 KAIP GIMSTA KNYGA

Kpt. Laurynas ČESŪNAS
How a Book is Born

49 JUOKO DĖTUVĖ

Magazine of Fun

51 STOJANČIAJAM Į LKA

To the Academy Applicant

53 ALBUMAS

Album

Redakcinė kolegija

Arūnas ALONDERIS
Vyriausiasis redaktorius
kpt. Marius BAGDONAS
III k. krn. Aurimas BŽEŠKIS
kpt. Ronaldas ENDRIJAITIS
IV k. krn. Romas JONAITIS
mjr. Birutė KRASAVINIENĖ

II k. krn. Aleksandras LEONIDOVAS
III k. krn. Gabrielė MICKEVIČIŪTĖ
kpt. Jurgis NORVAIŠA
prof. dr. Valdas RAKUTIS
III k. krn. Liutauras SMILGA
III k. krn. Jurgis ULECKAS
dr. Manvydas VITKŪNAS

Žurnalą rengia

Nijolė ANDRIUŠIENĖ
Kalbos redaktorė
Laima ADLYTĖ
Dizainerė
Kęstutis DIJOKAS
Fotografas

Spausdino Lietuvos kariuomenės
Karo kartografijos centras
Muitinės g. 4, Domeikava,
LT-54359 Kauno r.
Tiražas 1000 egz.
Užsakymas GL-548
Žurnalas platinamas nemokamai.
Leidžiamas kas trys mėnesiai.

GENEROLO JONO ŽEMAIČIO
LIETUVOS KARO AKADEMIJA
Šilo g. 5A, LT-10322 Vilnius
arunas.alonderis@mil.lt
tel. (8 5) 210 3680

Dėl žurnalo įsigijimo prašome kreiptis:
(8 5) 210 3526,
(8 5) 210 3523, (8 5) 210 3593
KATT 24 526, 24 523, 24 593

Kpt. Mindaugas SABONIS

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos kapelionas

Stalingrado Marija

Ką aš čia veikiu? Ar karys ir sielovada suderinami? Ką reiškia būti kariu ir ar aš juo kada nors tapsiu? Tai klausimai, kurie užklumpa kiekvieną kariuomenėje tarnauti pradėjusį kapelioną. Nesu patyręs karys ar karybai visą savo gyvenimą paskyręs karininkas, todėl į šiuos klausimus net nedrįščiau atsakyti, jei ne Kalėdos ir ypatingas paveikslas, kuris kabo Berlyno Kaizerio Vilhelmo Atminimo bažnyčioje (*Kaiser Wilhelm Gedächtniskirche*). Šiai Dievo Motinos, dar žinomos kaip „Stalingrado Madona“, ikonai „Kariūno“ žurnalo skaitytojo paprašysiu skirti šiek tiek savo brangaus laiko.

Išties neįtikėtina šio 95 cm pločio ir 115 cm ilgio, pieštuku piešto Antrojo pasaulinio karo relikto istorija. Jos autorius – Vokietijos 16-osios tankų divizijos gydytojas Kurtas Reuberis, dėl fašizmo ir rasistinės ideologijos kritikos dažnai užkliūdavęs nacistinio režimo funkcionieriams. Jis neįtikėtai gūžčioti pečiaus versdavo net artimiausius savo kolegas, kai rasdavo laiko padėti sužeistiems rusų kareiviams ir civiliams. Kurtas 1942 m. gruodį savo draugams, įsikūrusiems beveik visiškai sugriauto Stalingrado slėptuvėje, nusprendė paruošti Kalėdų dovaną. Kalėdos karo išsekintiems vermachto kariams atrodė tokios tolimos, kaip ir jų šeimos. Liudininkai prisimena, kad ši šventė prasidėjo vokiečių kariams sugiedojus giesmę „Tyli naktis“ ir bataliono va-

dui Wilhelmui Grossei pasveikinus visus susirinkusius. Po kalbos karininkas iškilmingai pravėrė siauras bunkerio duris – panašiai kaip tėvas savo vaikams atidaro papuoštą ir dovanų pilną kambarį. Ten prie medinių lentų pritvirtinta ir silpnos žvakės šviesos apšviesta kabojo Kurto Reuberio dovana – Dievo Motinos ikona.

Dangiškąją Motiną su mažu vaikeliu Kurtas nupiešė ant seno sovietinio žemėlapio. Tai nebuvo vien tik beviltiškumo ir nepriteklaus ženklas. Turbūt autorius tikėjosi, kad, žvelgdami į šį žemėlapi, jo bendražygiai galės atrasti pažįstamas upes ir upelius, daubas ir kalvas, kelius ir takelius, kaimus ir miestelius, vietas, kur buvo apsistoję, kur patuliavo, žygiavo. Galės matyti, kur buvo sužeisti ar žuvo jų draugai. Žemėlapis parodys, kur reikėjo

kariauti, žudyti... Sunku įsivaizduoti, ką jautė kariai, žvelgdami į Kurto paveikslą. Sunku įsivaizduoti, kiek daug baimės, skausmo ir kaltės buvo širdyse tų, kurie neturėjo vilties grįžti namo. Ši ikona, nupiešta ant Stalingrado apylinkių žemėlapi, nebyliai pasakoja apie tragišką ir skausmingą Kurto ir jo bendražygių dalią.

Nemažiau įspūdinga yra autoriaus nupiešta Madona. Nors paveikslas, pažvelgus iš toli, labiau panašus į susipynusių tamsių šešėlių mazgelį, šie ikonoje paryškinti šešėliai nėra tik nereikšmingos detalės. Atvirkščiai, kariams jie gali priminti svarbią tiesą – šešėlių yra visur! Ypač ten, kur naudojama jėga, ten, kur nuo jėgos kenčiama. Tai – pavojus ir skausmas, patiriamas mūšiuose. Tai – sužeistų ir mirštančių karių (nesvarbu,

kurioje fronto pusėje jie būtų) kančia, tai – baimė, kad karas niekada nesibaigs...

Vis dėlto Kurto tikslas nebuvo kuo niūriau nupiešti gąsdinantį šešėlių chaosą. Savo dovanoje draugams jis pavaizdavo rūpestingą motiną, palinkusią prie kūdikio. Galime aiškiai atskirti jos didelę motinišką ranką, kuri švelniai laiko vaikelio galvytę. Abu, mamą ir kūdikį, gobia ir šildo didelis apsiaustas. Tokiu būdu iš kažkur labai giliai pro šešėlius ir tamsą prasiskverbia jaukumas, šiluma ir meilė. Vokiečių kariams, kenčiantiems nepakeliamą šaltį, alkį, nuolatinę mirties baimę, šis piešinys turėjo priminti Kalėdų viltį ir bent trumpam suteikti paguodą. *Licht, Leben, Liebe* (šviesa, gyvenimas, meilė) – šie ant paveikslu užrašyti žodžiai buvo lyg pažadas to, ko seniai nebuvo Stalin-

grado pragare. Šviesa – rusišką žiemą, kai karaliauja tamsa ir šaltis. Gyvenimas ir meilė – mirtį sėjančiuose mūšiuose, neapykanta vienas kitam persisunkusiam kare.

Stalingrado apsiaustis baigėsi 1943 m. vasario 2-ąją. Iš 300 000 Stalingrado katilė uždarytų 6-osios armijos karių 90 000 buvo paimti į nelaisvę ir įkalinti Rusijos lageriuose. Po dešimties metų tik 6 000 laimingųjų pavyko grįžti į tėvynę. Kurto Reuberio tarp jų nebuvo. Į Vokietiją grįžo tik jo sukurta ikona. Sukurta vieno iš nuožmiausių mūšių karų istorijoje metu, ji nūdienos kariui gali būti padrasinimas ir žinia: net jei esi karys – negali nužmogėti.

Praleisiu gerą progą šį straipsnį baigti kalėdine gaida – kalbėdamas

apie šviesą, gyvenimą ir meilę, nes manau, kad šioje vietoje svarbiau vėl grįžti prie Kurto piešinyje pavaizduotų šešėlių. Karys mokosi kariauti. Net ir dalyvaudamas įvairiose atkuriamosiose misijose, jis nėra tik uniformuotas statybininkas. Net ir tada, kai teisei ir teisingumui garantuoti naudojama jėga yra legitimuota parlamentų ar Jungtinių Tautų, ji visada ir liks jėga su savo šešėliais. Kas apie tai žino geriau nei kariai, kurie tarnyboje buvo sužeisti fiziškai ar dvasiškai? Turėję sužeisti ar net žudyti kitus? Dėl jų mes esame čia. Dėl jų kapelionas nešiojasi Šv. Raštą, kurio 23 psalmėje skaitome: „Nors eičiau per mirties šešėlių slėnį, nebijosiu pikto, nes Tu (Dieve) su manimi. Tavo lazda bei Tavo ramtis nuramina mane.“

ATEIK!

- TAPSI KARININKU
- ĮGYSI PROFESIJĄ IR AUKŠTĄJĮ IŠSILAVINIMĄ
- STUDIJUOSI NEMOKAMAI IR BŪSI VISIŠKAI IŠLAIKOMAS VALSTYBĖS
- UŽTIKRINSIME LIETUVOS SAUGUMĄ KARTU

Daugiau informacijos www.lka.lt
 Dėl studijų – (8 5) 210 3591
 Dėl atrankos – (8 5) 210 3593

Jau prasidėjo atranka
į studijas LKA!

KAIP ĮSTOTI?

Etapai

PROFESINIO TINKAMUMO TESTAS (PTT)

Registracija Atrankos centro tel. (8 5) 212 7092
 arba elektroniniu paštu lka.atranka@mil.lt

REGISTRACIJA PASITIKRINTI SVEIKATOS KARINĖJE MEDICINOS EKSPERTIZĖS KOMISIJOJE (KMEK)

SVEIKATOS PATIKRINIMAS KARINĖJE MEDICINOS EKSPERTIZĖS KOMISIJOJE (KMEK)

Atvykti į KMEK (Vytauto pr. 49, LT-44331 Kaunas).

PRAŠYMO STUDIJUOTI LKA PATEIKIMAS

Prisijungus prie LAMA BPO informacinės sistemos.

PRIĖMIMO KOMISIJOS POSĖDIS

Studijos prasideda iškart po Priėmimo komisijos posėdžio!

Krn. Rolandas KATKAUSKAS

Ateik ir mes visi būsime vienas didelis kumštis!

Gimiau ir užaugau Vilniuje, konkrečiau – Salininkų rajone. Šeimoje esu vienturtis, todėl skūstis negaliu – buvau lepinamas, bet neišlepeš. Tėvai ilgą laiką smarkiai pykosi, buvo skaudu juos stebėti, jų elgesys turėjo įtakos ir mano atitinkamiems veiksams mokykloje, lauke, santykiams su draugais. Po kurio laiko jie išsiskyrė ir pradėjo gyventi atskirai. Nė vienas iš tėvų nepasiliko namuose, kuriuose gyvenome, likau tik aš ir močiutė. Tėvai stengėsi, kad turėčiau viską, ko jie patys negalėjo turėti. Nėpykstu ant jų ir dėl jų poelgio, abu myliu taip, kaip mylėjau.

Baigiau Salininkų gimnaziją, mokykloje buvau nedrausmingas, iš tų mokinių, kurie elgiasi, kaip nori, kitaip pasakius, neturėjau atsakomybės jausmo. Manau, buvau tiesiog nesubrendęs,

piktas paauglys. Tačiau gerbiau kelias mokytojas – chemijos ir matematikos, bet nuo jų tai slėpia, nes nenorėjau išsiskirti. Jos sugebėjo palaikyti tvarką klasėje, visi jų bijojo ir klausė. Daugelis jau supranta, kad rajono mokyklose palaikyti tvarką ir drausmę – labai sunku, bet šios mokytojos sugebėdavo visus priversti sustingti, jos man buvo lyderio pavyzdys, tad jas gerbiau.

Paauglystėje prisirišau prie draugų, rajone leisdavome laiką visi kartu. Susirinkdavome per 20 žmonių, turėjome begalę užsiėmimų (futbolas, tinklinis ir kt.), bet dažniausiai tiesiog vaikščiodavom iš kampo į kampą įprastu maršrutu. Visi buvom susipažinę su kovinio sporto šakomis, asmeniškai aš – su K-1 ir boksu (dabar sėkmingai boksuojusi LKA), palaikydavome vieni kitus varžybose.

Visada buvo įdomu pažiūrėti, kuris iš mūsų labiau pažengęs, kuris greitesnis ar gudresnis. Tobulinomės ir savarankiškai, treniruotės vykdavo pas kurį nors iš draugų (kai tėvų nebūdavo namie).

Bėgant laikui mūsų būrys pradėjo sparčiai mažėti: vieni, baigę mokyklas, išvyko laimės ieškoti kitose šalyse, kiti pradėjo dirbti, tad juos matydavome tik vakarais. Slenkant dienoms supratau, kad nenoriu tokios ateities, nenoriu iš čia nei bėgti, nei pradėti dirbti. Norėjau įgyti aukštąjį išsilavinimą. Jau anksčiau buvau girdėjęs apie Lietuvos karo akademią iš televizijos ir draugų, tik kažko vis „neužkabindavo“. Turėjau pažįstamų, kurie studijavo, bet jų atsiliepimai mane vis atitolindavo nuo šios minties. Kariu svajojau tapti nuo vaikystės, manau, nuo tada, kai dar žaisdavome „karą“, bet

dabar norėjau tapti ne eiliniu, o lyderiu – karininku.

Labai palaikomas tėvo pasirinkau teisingą kelią – įstojau į LKA.

Pirmieji metai buvo sunkūs, nes reikėjo įveikti begalę išbandymų, priprasti prie kasdienės rutinos ir griežtos tvarkos, bet ir tai man patiko. Kariūno gyvenimą įsivaizdavau būtent tokį, kokį gyvenu studijuodamas, nes, kaip minėjau, apie jį jau nemažai buvau girdėjęs.

Sunkiomis akimirkomis labiausiai man padeda mergina: ji mane visada „pastato ant kojų“ ir veda tikslo link, ji buvo su manimi sunkiausiomis akimirkomis – nuo tėvų skyrybų iki kruvino pralai-

mėjimo varžybose. Norėčiau jai padėkoti už pastangas, už kantrybę. Žinau, kad mano charakteris sunkus, esu užsispyręs ir viską vis tiek darau savaip, bet jei ne tu, leva, nebūčiau tiek pasiekęs!

Kariūnams sportas – puiki atsipalaidavimo nuo kasdienės rutinos forma, kiekvienas renkasi mėgstamą sporto šaką, na, o mane patraukė boksas. Senajame sporto klube girdėjau, kad Karo akademijos bokso treneris labai geras, deda visas pastangas, kad tik kariūnas pasiektų norimų rezultatų. Kodėl boksas, o ne krepšinis? Atsakymas paprastas: boksas – sportas, kuris tuo pačiu metu leidžia ir atsipalaiduoti, ir išlieti visą susi-

kaupusį pyktį, sustiprėti tiek fiziškai, tiek psichologiškai. Žinoma, ši sporto šaka ne kiekvienam, todėl, norint tapti išties geru boksininku, reikia įdėti daug darbo, sunkaus, sąžiningo darbo, ir tik tada tikėtis puikių rezultatų.

Jaunuoliui, besirengiančiam stoti į LKA, reikia tvirtai apsispręsti. Jis turėtų savęs paklausti, ar šis kelias tikrai yra jo. Jam reikės drąsos susigrumti su kasdieniais iššūkiams, geležinės kantrybės, nepalūžti sudėtingose situacijose.

Jei apsisprendei ir vis tiek renkiesi karininko kelią – mes tavęs laukiam! Ateik ir mes visi būsime vienas didelis kumštis!

Po kario priesaikos su mama ir tėčiu

Kalėdinis ringas SPARTA GYM 2011

Kariuomenės bokso čempionate, 2013 m.

Straipsnio autoriaus nuotraukos

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Greta KANCEVIČIŪTĖ

- ➔ **Jūsų credo** – Jei nori, kad darbas būtų atliktas gerai – daryk jį pati!
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkė?** – Mokydamasi dešimtoje klasėje
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėvai
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Žalgirio mūšį
- ➔ **Didžiausia kliūtis** – Poilsio trūkumas
- ➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** – Greta, tu gali!
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Pačius artimiausius ir, žinoma, savo kuopos koleges

- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Taip, tikėjimas yra stipriausias ginklas
- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapusi kariūne...** – Būčiau odontologė
- ➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite karininką** – Atsakingas, drąsus, sumanus
- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Šiandien
- ➔ **Mėgstamiausias skanėstas, kuriam negalite atsispirti** – Ledai
- ➔ **Merginos automobilyje visada turi būti** – Tvarka

- ➔ **Lietuviškas filmas, kurį verta pažiūrėti** – „Vilniaus getas“
- ➔ **Jeif rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Sąžiningumas, atsakomybė, pagarba
- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Trijų kryžių kalnas
- ➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?** – Kokybės
- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos
- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Joseph Murphy „Jūsų pasąmonės galia“
- ➔ **Klatingiausias jausmas** – Meilė

- ➔ **Kaip pagražintumėte Lietuvą?** – Lietuva – labai graži šalis, reikia didžiuotis tuo, ką turime
- ➔ **Užgaida, kurią sau leisite per žiemos atostogas** – Apsilankysiu SPA procedūrų centre
- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti artimo
- ➔ **Gražiausias poelgis** – Viskas, kas buvo padaryta nesavanaudiškai
- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate darusi: pjovusi šieno, kasusi bulvių, kėlus i inkilo?** – Kadangi užaugau kaime, teko daryti viską
- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Kai pamatau nekobybiškai atliktą darbą (užduotį)

- ➔ **Negalite gyventi be** – Saldumynų
- ➔ **Geriausia gynyba** – Puolimas
- ➔ **Poilsis prie upės ar jūros?** – Prie jūros
- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Vasara
- ➔ **Galingiausia jėga** – Tikejimas
- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – K-6, 117 kambarys
- ➔ **Geriausia dovana** – Naudinga dovana
- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkė. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Nuo trečio kurso panaikinti kareivinių režimą!:)

Krn. Gytis UGVARIJA

Mano tikslas – tapti karininku!

Laimės paslaptis – atrasti ir gyventi pagal savo pašaukimą
(Jonathan Haidt)

Nors gimiau Kaune, augau ir visą vaikystę praleidau nuostabiame mieste Jonavoje. Mūsų šeima gausi: tėtis, mama, brolis, sesuo, aš ir pusbrolis. Augome kartu, tad mums visada buvo labai svarbi viena iš pagrindinių vertybių – vienybė. Trejais metais vyresnis brolis ir šešeriais – pusbrolis šia prasme man buvo geriausias pavyzdys – turbūt dėl to, kad abu vienas kitą puikiai papildė. Turiu ir kitų puikių pavyzdžių, iš kurių galiu semtis idėjų ir kartais pasimokyti iš jų klaidų. Juk tam ir yra vyresnieji – kad mokytų, kur nedera klysti. Džiaugiuosi, kad tėvai mums įskiepijo svarbiausias vertybes, nes būtent jos padėjo rasti tinkamą gyvenimo kelią.

Besimokant Jonavos Raimundo Samulevičiaus pagrindinėje mokyklos 9–10 klasėse persekiojo mintis: ką veiksiu, kai ją baigsiu ir būsiu įgijęs pagrindinį išsilavinimą? Buvau nusprendęs studijuoti automechaniko specialybę, tačiau 10-oje klasėje antrąjį pusmetį nusprendžiau siekti savo svajonės ir pradėjau domėtis tuo, kas man išties patinka.

Nuo pat vaikystės domėjausi karyba. Kariai, tarnaujantys Rukloje ir vilkintys Lietuvos kariuomenės uniformą, dažnai pasirodydavo mieste tvarkingi, pasitempę. Svajojau ir siekiau lygiuotis į juos. Todėl svarstydama, ką veiksiu baigęs 10 klasių, ir radęs informacijos apie Generolo Povilo Plechavičiaus kadetų licėjų, nesudvejojau. Pasakiau sau, kad ten būtinai turiu nuvykti ir įstoti. Lengva nebuvo. Tinkamas pažymių vidurkis, fizinio pasirengimo testas ir motyvacinis pokalbis su mokyklos administracija – viskas atrodė taip sudėtinga. Tačiau, kad ir kaip ten būtų, netrukus įsitikinau, kad didelis noras suteikia jėgų, paskatina sutelkti pastangas, o jos vėliau vainikuojamos puikiais rezultatais.

Pradinis kelio etapas – Kadetų licėjus. Ten mano pirmieji žingsniai, pirmosios žinios, pirmoji trispalvė ant peties. Ten 11-oje klasėje teko atstovauti licėjaus garbės būriui. Vėliau, 12-oje klasėje, buvau ne tik mokinys, bet ir karybos pagrindų instruktorius. Keli mokslo metai šiame licėjyje leido pažinti save ir apsispręsti, ar iš tiesų noriu eiti tuo keliu, kuriuo dabar ir einu. Didžiausią įspūdį licėjyje man paliko keli instruktoriai, iš jų teko daug ko pasisemti, todėl trumpai papasakosiu apie vieną mėgstamiausių.

Ričardas Žilaitis – vyr. instruktorius, kolega, treneris, tėtis ar net draugas. Ins-

Su licėjaus vyr. instruktoriumi Ričardu Žilaičiu

truktorius, kuris pastebi ir parodo tavo klaidas. Treneris, kuris ugdo fizinę jėgą ir aukštą moralę. Tėtis, kuris prirėkusių sudrausmina, ir draugas, kuris visada pamoko, pataria. Tai žmogus, kuris įskiepijo keletą labai reikalingų vertybių, kuriuo visiškai pasitikiu, motyvacijos šaltinis, visada žinantis, kaip ir ką motyvuoti. Dažnai prisimenu jo pasakytus žodžius: „Privalote laikytis kaip vienas vienetas, tik tada būsite tvirta komanda.“ Jo žodžiai ir mano vertybės padėjo suprasti, kaip turėtų būti siekiama tikslų ir kaip juos reikėtų įgyvendinti.

Su sese Inga

Sportas išlaisvina ne tik kūną, bet ir sielą. Neužtenka būti sumaniam, protingam ir išsilavinusiam. Geras karys privalo būti ne tik morališkai, bet ir fiziškai gerai pasirengęs atlikti patikėtas užduotis. Tobulėdami kurioje nors sporto srityje tampame stiprūs, o su stiprybe kartu auga ir pasitikėjimas. Pasitikėjimas padeda dominuoti, dėl to ir sportuojant iškeltų tikslų pasiekti lengviau.

Jau penkti metai užsiimu sunkiąja atletika, tretį – kovine savigyna ir Tailando boksu (*Muay Thai*). Būta daug traumų, bet nemažai ir laimėjimų. Pripažįstu, kad niekada reguliariai nesportavau. Motyvacija dažnai svyruoja, o ir galimybių ne visada yra. Kad ir kaip ten būtų, dabartiniai rezultatai mane tenkina – esu tikras, kad sportuoti reikia nuolat: „Jei žengėi žingsnį atgal, tebūnie jis skirtas įsibėgėti.“

Karo akademijoje gyvename kaip viena didelė šeima. Lyderiai mums yra geriausi pavyzdžiai, jie vadovaujasi pagrindinėmis vertybėmis, o kuopa ugdoma vienybės dvasia. Kiekvienas žino, kad tarnyba, studijos ir gyvenimas

← Pradžia 8 puslapyje

Akademijoje būtų lengvesnis, reikia tikėti ir pasitikėti vienas kitu, nes tai – vienybės pagrindas. Rūpestingumas ir vienas kito palaikymas – taip pat padeda siekti aukštumų. Tada ir tapti karininku bus kur kas lengviau. Viso būna ir mūsų šeimoje: vieni pyksta, kiti džiaugiasi, tretį liūdi, bet, kad ir kas nutiktų, tikrai žinau – visus ketverius metus Saulės mūšio kuopa stovės ant tvirto pagrindo, nes yra ir bus vieninga, koks ir turi būti pavyzdinis VIENETAS.

Tiesa, ne visada viskas klostosi taip, kaip tikimės ir norime. Pasitaiko ir nepalankių situacijų, bet juk tai natūralu – esame tik I kurso kariūnai. Daugelis jaučiasi lyg įsprausti į rėmus, kurie gerokai varžo. Maisto, sporto, laisvo laiko trūkumas „kerta“ kariūnams per moralę, dėl to bangu, kad kuris nors nepalūžtų. Bet juk viskas priklauso nuo mūsų pačių: kaip aukštai šoksime, taip žemai krisime. Neigiamus dalykus pastebėti visada lengviau nei teigiamus, tad daugeliui, manau, reikėtų labiau vertinti tai, ką gauname, o tik paskui trokšti to, ko trūksta.

Didžiuojuosi, kad, susumavus rezultatus, geriausiu pirmakursiu, pelniusiu karinių instruktorių ir vadų pagarbą ir pasitikėjimą Baziniuose kariniuose mokymuose, buvau išrinktas aš. Priesaikos ceremonijos metu man buvo suteikta teisė visų prisiekiančių kariūnų vardu pabučiuoti Akademijos vėliavą.

Neapsakomas jausmas – įgyvendinti svajonę siekiant savojo tikslo.

Mano tikslas – tapti karininku, o svajonė – tvirtai ir užtikrintai kopti aukštyn karjeros laiptais.

Troškimas pasiekti tikslą su kiekviena diena vis didesnis. O garbė bučiuoti LKA vėliavą – begalinė. Toks pat neapsakomas jausmas, kaip prieš pirmąją Lietuvos Respublikos vėliavos pakėlimą, kaip prieš pačią priesaikos ceremoniją... Bazinio kariūno kurso pradžioje išsikėliau tikslą – būti geriausias. Šis tikslas buvo pasiektas, tapau kuopos vyresniuoju ir dėl to labai džiaugiuosi. Draugai dažnai klausia: ar sunku būti kuopos vyresniuoju, atlikti patikėtas užduotis? Sunkiausia ne užduotis įvykdyti, o pasipriešinimą, su kuriuo susiduriu savo kelyje, įveikti. Taigi, ar sunku? Sunku, bet, patikėkite, verta!

Pirmoji trispalvė ant mano peties. Licėjaus kadetų rikiuotėje

Straipsnio autoriaus nuotraukos

Jaunuoliams, besirengiantiems stoti į LKA, patariu pasidomėti Atrankos centro užduotimis, sužinoti, kokios jos yra ir kaip jas reikia atlikti, taip pat viską apie generolą Joną Žemaitį, LKA istoriją, Kariūnų garbės kodeksą, kariūnų dienotvarkę. Pravers žinios apie pačią Lietuvos kariuomenę, jos struktūrą, sudėtį ir kt.

Domėkitės, skaitykite knygas, taip parodysite savo išprusimą ir norą tobulėti. Naujokams dar siūlau pasidomėti geopolitine situacija pasaulyje, potencialiais LR priešais, t. y. iš kur galima tikėtis pavojaus. Kam to reikia? Nes kariuomenė organizuojama veikti dviem režimais – taikos ir karo. Taikos metu rengiamės karui, o karo – kariaujame.

AKADEMIJOS PULSAS

RENKAMA MUAY THAI SPORTO GRUPĖ

Kviečiame visus besidominčius kovos
menais kariūnus ir karius stoti į
LKA MUAY THAI (Tailando bokso)
sporto klubą!

Registruoja Sporto centro kovinės savigynos treneris
Valerijus Kušelevičius

Treniruotės prasidės 2016 m. sausio 14 d. (ketvirtadienį) 16.30 val.
LKA sporto komplekse.
Tel. pasiteirauti 86 831 8053 (krn. Gytis Ugvarija)

Krn. Eidvilas FEDORKINAS

Automatika ir valdymas

Jau nuo pat pradžių, kai tik pradėjau mąstyti apie studijas, mano mintys buvo susijusios su technologijomis ir elektronika. Dėl to dešimtoje klasėje dėmesys nukrypo į šių sričių mokslus. Žinojau – reikia rinktis universalius, kad, jei pasikeistų nuomonė, būtų didesnis studijų kryptčių pasirinkimas. Bet tik vienuoliktoje klasėje, mokslo metų viduryje, supratau, kad baigęs mokyklą norėčiau tapti elektronikos inžinieriumi. Tada dar nežinojau, kad studijuosiu aviacijos elektronikos inžineriją. Pirmieji norai buvo tiesiog elektronikos, robotikos studijos.

Krn. M. Bučas ant transporto lėktuvo C-27J SPARTAN

Laikui bėgant suvokiau, kad nenoriu būti tiesiog studentas – troškau kažko daugiau, kažko aktyvesnio. O kai brolis papasakojo apie studijas Karo akademijoje, iš karto susidomėjau. Kuo daugiau sužinodavau apie Karo akademiją, tuo labiau norėjau į ją įstoti. Tėvai visiškai mane palaikė, sakė, jei noriu, turėčiau pabandyti. Po vieno tokio pokalbio su tėvais paskambinau nurodytu telefonu ir užsiregistruojau į atranką.

Atranką perėjau ir dėl sveikatos buvau tinkamas, tačiau koją pakišo mažas konkursinis balas. Taigi tais metais įstoti nepavyko. Mano tikslas buvo Karo akademijoje studijuoti aviacijos elektronikos inžineriją, kitos studijos tuo metu nė kiek netraukė.

Neįstojęs nusiminiau, bet turėjau atsarginį planą, jei nepavyktų to padaryti iš karto. Vos sulaukęs pirmadienio nuvažiavau ir užsiregistruojau į Bazinius karinius mokymus. Žinojau, kad juos baigęs gausiu papildomų stojamųjų balų.

Per Bazinius karinius mokymus pamaciau kariuomenę iš arčiau ir supratau, kad tikrai noriu su ja susieti savo gyvenimą. Pasibaigus mokymams, nekantriai laukiau vasaros, kad galėčiau vėl bandyti patekti į Karo akademiją. Šį kartą sėkmingai įstojau ten, kur svajojau visus metus.

Pirmaisiais metais studijavau kartu su pėstininkais. Pratybos ir paskaitos Karo akademijoje buvo skirtos visiems kariūnams. Antraisiais – viskas pasikeitė, pradėjau važinėti į paskaitas VGTU. Pasijutau vėl kaip pirmame kurse, nes nieko ten nepažinojau, jaučiausi svetimas. Vienintelis uniformuotas, visi žiūri keistai – nesupranta, iš kur atsiradau iš karto antrame kurse. Laikui bėgant susidraugavau ir su naujaisiais bendrakursiais, pripratau prie dėmesio, kurio pakankamai sulaukdavau dėl uniformos, ir jo net nebejusdavau.

Iki ketvirto kurso daug ko išmokau studijuodamas universitetinius dalykus. Tačiau dėmesys buvo sutelktas į elektroniką, puslaidininkų gamybos principus, technologijas. Nemažai sužinojau apie skaitmeninę elektroniką, procesorius, jų veikimo subtilybes. Jau trečio kurso antrąjį semestrą prasidėjo aviacijos elektronikos studijos. Nuodugniai nagrinėjome lėktuvų prietaisus, jų priežiūros ir naudojimo dalykus. Kuo toliau, tuo labiau gilinausi į šią sritį. Juk iš pradžių

Lėktuvo L-39 kabina

niekuo nesiskyrčiau nuo paprastų elektronikos inžinierių, o dabar su laiku vis daugiau sužinau būtent apie aviaciją, jos elektroniką.

Baigęs trečią kursą pagaliau sulaukiau praktikos. Ją turėjau atlikti Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų bazėje – būsimoje tarnybos, baigus Karo akademiją, vietoje. Tai, kad praktika prasidėjo rugpjūčio pradžioje, vadinasi, dar buvo vasara, man nuotaikos nė kiek nesugadino.

Pirmą dieną atvykusius pasitiko mūsų draugas, jau leitenantas. Jis padėjo rasti praktikos vadovą ir palinkėjęs sėkmės išėjo dirbuotis prie „Spartano“. Susipažinę su praktikos vadovu patraukėme apžiūrėti angarų. Tuo metu angare stovėjo minėtasis „Spartanas“, L-410 ir

naujasis sraigtasparnis AS-365. Mechanikai, supratę, kad esame praktikantai, iš karto ėmė smulkiai pasakoti apie orlaivius. Aprodė, atskleidė, kuo jie ypatingi ir kokie bus mūsų su jais susiję darbai, kai pradėsime tarnybą. Viskas buvo labai įdomu ir nauja. Visus orlaivius ir jų įrangą pamaciau iš arti, sužinojau jų ypatumus. Apžiūrint lėktuvus netikėtai ausis užgule kurtinantis reaktyvinių variklių užesys – net susikalbėti buvo sunku. Išėjęs išsiaiškinti, iš kur šis garsas, pamaciau kylančius Oro policijos naikintuvus. Nors visa tai vyko ne šalia manęs, užesys buvo tiesiog stulbinantis.

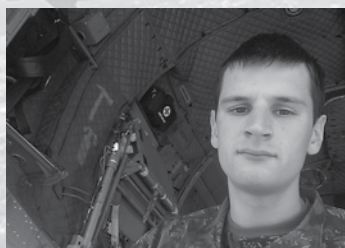
Per praktiką stengiausi sužinoti kuo daugiau ir įsitikinau, kad pasirinkau tikrai tinkamą gyvenimo kelią.

Krn. M. Bučas ir krn. E. Fedorkinas skrydžio transporto lėktuvu L-410 metu

Krn. Mantas BUČAS

Kęstučio Dijoko nuotrauka

Aviacijos elektros inžinerija

Besimokydamas vidurinėje mokykloje turėjau tikslą – ją baigęs, įstoti į Karo akademiją. Kadangi fizika ir matematika sekėsi kur kas geriau nei istorija ir lietuvių kalba, nutiko taip, kad įstojau į šią aukštąją mokyklą studijuoti automatikos. Tai – aviacijos elektros inžinerijos pakraipa. Šios studijos prasideda tik nuo antro kurso, iki tol visiems organizuojamas karinis rengimas, o civilinės studijos vyksta kartu su modernių gynybos technologijų vadybą studijuojančiais bendrakursiais.

Perkopus pirmą kursą sumažėjo karinio rengimo dalykų, o civilinių studijų – gerokai padaugėjo, kas man asmeniškai nelabai patiko. Gaila, kad laboratoriniai darbai ir kursiniai projektai išstūmė gana didelę dalį karybos. Dabar daugiau dėmesio reikia skirti universitetiniams mokslams. Nuo antro kurso teko lankyti paskaitas ne tik Akademijoje, bet ir Vilniaus Gedimino technikos universitete. Lyginti šias dvi aukštąsias mokyklas tarpusavyje gana sunku, lengviau – konkrečius dalykus ir dėstytojus. Net pats neįdomiausias dalykas, dėstomas gero dėstytojo, tampa įdomus. Tik neretai būna atvirkščiai, kai iš pažiūros įdomaus dalyko paskaitos skaitomos neseniai priimto ir dar labai kompetentingo arba jau „pavargusio“ dėstytojo. Galiu pasakyti tik tai, kad LKA dėstytojai linkę lanksčiau žiūrėti į kariūnų užimtumą.

Baigęs trečią kursą atlikau praktiką Karinių oro pajėgų Aviacijos bazėje ir Ginkluotės ir technikos remonto depe. Visas akademijoje ir universitete įgytas teorines žinias ten gilinau ir taikiau praktiškai.

Atvykęs į Aviacijos bazę negali nematyti ir negirdėti nuolat kylančių ir tupiančių NATO oro policijos misijų atliekančių naikintuvų ir Lietuvos kariuomenės orlaivių, iškart jaučiasi, kad vietoje čia niekas nestovi. Susipažinus su praktikos vadovu ir kolektyvu, pirmasis geras įspūdis nedingo, matyti, kad čia visi susidraugavę, išmano savo darbą ir pareigas, tad niekas niekam netrukdo. Kaip praktikantas, buvau supažindintas su Aviacijos bazės ir depo struktūra, prižiūrimais orlaiviais C-27, Mi-8, L-410, L-39 ir neseniai įsigytais sraigtasparniais AS 365. Gaila tik, kad greitai prabėgo tos praktikos savaitės.

PROTINGOS MINTYS

Turėti priešą svarbu ne vien tam, kad apibrėžtume savo tapatybę, bet ir kad įgytume kliūtį, su kuria galėtume susilyginti savo vertybių sistemą, o ja pasirėmę parodytume savo vertę. Todėl, kai nėra priešų, reikia jį sukurti.

Umberto Eco

Doc. dr. Gintaras LABUTIS

Verslas kaip karas ar karas kaip verslas?

Populiarioji statistika liudija, kad šiuo metu pasaulyje veikia apie septyniolika tūkstančių universitetų ir aukštųjų mokyklų, iš jų vienuolikoje tūkstančių yra mokoma verslo vadybos.

Smalsiam kariūnui turėtų kilti klausimas: o kiek pasaulyje yra aukštųjų karo mokyklų? Atlikę tyrimą, gautume atsakymą: dvidešimtyje „pagrindinių“ šalių veikia apie keturi šimtai aukštųjų karo mokyklų. Likusioms šalims „skyrę“ bent po vieną tokią mokyklą, pasaulyje suskaičiuotume apie šešis šimtus aukštųjų karo mokyklų. Skaičius nedidelis, tad taip analizuodami galėtume padaryti išvadą, kad gynyba ir karyba nėra pagrindinė veikla, nepaisant, kad karas – nuolatinis bet kurios šalies ir jos istorijos palydovas. Kai kuriems, pamačius šią statistiką, gali net atrodyti, kad verslas – kur kas prasmingesnė ir populiarnesnė veikla, todėl šio straipsnio autoriui veikiausiai teks tapti mitų griovėju, įrodinėjančiu, kad abi veiklos (ir su jomis susijusios profesijos) – tinkamos ir būtinos tvariam šalies augimui užtikrinti.

Vertinant visuotines ateities tendencijas prognozuojama, kad šiandienis 120 milijonų studentų skaičius per ateinančius 30 metų padvigubės (!), tačiau sunku pasakyti, kiek pasaulyje po tiek laiko turėsime aukštųjų karo mokyklų ir kiek kariūnų jose mokysis. Kita vertus, skaitant Jungtinės Karalystės ekspertų įžvalgas dėl 2050 m. raidos tendencijų galima numatyti, kad kariūnų skaičius turėtų bent padvigubėti: jose ne tik Rusija, bet ir kai kurios kitos šalys apibūdinamos kaip teritorijos, kuriose 2050 m. dar nebus pasiekta stabilumo.

Kadangi visuotinės pasaulinės tendencijos ir ateities įžvalgos liudija, kad kario profesija, skirtingai nuo bankininko,

teisūninko ar buhalterio, 2050 m. neišnyks ir nepraras savo svarbos, aukštosios karo mokyklos gali (ir turi) rengtis sėkmingai ateities plėtrai ir konkuruoti(!) su kitomis aukštosiomis mokyklomis bendroje gabiųjų studentų – talentų – rinkoje.

Pateikdamas pasaulio universitetų skaičių, verslo mokyklas ir jų skaičių išskiria ne todėl, kad esu pastarosios absolventas ar dėstau ir tiri vadybą, bet dėl to, kad verslo pasaulyje nuo seno suformuota nuomonė, kad karas ir verslas – labai panašios sritys, kur „kariavimas – tai tiesiog labai rizikinga verslo rūšis“, o karys ir verslininkas pasižymi daugeliu tų pačių asmeninių savybių ir kompetencijų. Ne veltui technikos revoliucijos aušroje pirmiausiai didelių JAV įmonių vadovais dažniausiai tapdavo karo mokyklų absolventai (karo mokyklos JAV įkurtos XVIII a. pabaigoje, o pirmoji verslo mokykla – Whartono – tik 1881 m.). Daugelis JAV bendrovių vadovų iki šiol uoliai dalyvauja karo mokyklų rengiamuose vadovavimo, veiklos valdymo ir lyderystės mokymuose ir... už tai moka didelius pinigus. Moka, nes vertina gaunamą naudą.

Jei ginklo ir verslo profesijos tokios panašios, verta aptarti sėkmingus šių sričių aukštųjų mokyklų veiklos modelius ir šiandienos išbandymus, kylančius tiek verslo, tiek karo aukštosios mokykloms.

Aukštosios mokyklos ir universitetai tapatinasi su įvairių profesionalų rengimo (įskaitant ir verslo, ir karines profesijas) akademinius židiniais – mokslo tvirtovėmis, kuriuose kokybiškai ugdomos verslo (ar karybos) srities profesionalams reikalingos kompetencijos. Tačiau aukštųjų mokyklų vaidmuo tuo nesibaigia: jose sėkmingai atliekami moksliniai ir taikomieji tyrimai, susiję su įgyjamais

profesijos keliamais reikalavimais ir probleminiais klausimais, o ieškant verslo ir karybos profesijų sąsajų – su valdymo, vadovavimo ir lyderystės dalykais. Aktualūs teminiai moksliniai tyrimai tampa kone išankstine aukštosios mokyklos sėkmingos veiklos sąlyga (jei nėra tyrimų – neverta kalbėti apie naujų žinių, be kurių neįsivaizduojamas universitetas ar karo mokykla, kūrimą).

Daugelis karo mokyklų suteikia ne tik karinį, bet ir civilinį universitetinį išsilavinimą. Dažnai (nors nebūtinai) įgyjama universitetinė civilinė kvalifikacija siejama su vadyba arba vadybos administravimu, kuris papildo kario vado (karininko) įgyjamų kompetencijų rinkinį ir padvigubina „pramušamąją galią“.

Be abejo, karinę specialybę gali veiksmingai papildyti įvairios civilinės kvalifikacijos, tačiau, įvertinus karininko „karjeros takelį“ („nuo leitenanto iki generolo“), galima teigti, kad vadovavimo, valdymo ir lyderystės kompetencijos yra ypatingos ir turės būti ugdomos visą gyvenimą.

Kario profesija, kaip ir civilinės profesijos, susijusi ne tik su mokymo proceso metu ugdomomis ir įgyjamomis kompetencijomis, bet ir su tiksliai apibrėžtais kvalifikacijų lygmenimis. Europos Sąjungos šalys labai pažengusios šioje srityje, todėl asmens civilinės kvalifikacijos lygmuo yra siejamas su nacionaline ir Europos kvalifikacijų sandara (angl. *European Qualification Framework – EQF*). Įgytos kvalifikacijos lygmens susiejimas su EQF užtikrina, kad vienoje Europos Sąjungos šalyje įgyta kvalifikacija bus

← Pradžia 15 puslapyje

lengvai palyginama ir pripažįstama kitoje. Pažymėtina, kad karo mokyklose įgyjamų kvalifikacijų pripažinimas užsienio šalyse kai kurioms karo mokykloms gali tapti papildomu išbandymu.

XX amžiuje spartų universitetų ir verslo mokyklų skaičiaus augimą lėmė spartus ekonomikos augimas, o karo mokyklų plėtrą skatino geopolitinės realijos, pasauliniai karai, tobulėjančios karinės technologijos ir papildomų nacionalinių saugumą užtikrinančių priemonių poreikis. Šiandien verslo mokyklos, rengdamos profesionalius verslo vadovus, pagrįstai didžiuojasi savo poveikiu verslo bendrovėms ir šalių ūkiams, o karo mokyklos dažnai pamiršta priminti *urbi et orbi* (t. y. „miestui ir pasauliui“) savo poveikį nacionaliniam saugumui, be kurio sunkiai įsivaizduojama tvari šalies plėtra.

Verslo (ir karo) mokyklos sėkmingai plėtojosi, naudojamos panašius veiklos modelius, grindžiamus keliais svarbiais aspektais, tokiais kaip:

► profesionalių instruktorių ir dėstytojų komandos kūrimas ir jos tolesnis tobulinimas, nes reikalavimai dėstytojams visada buvo ir yra aukšti – tai akademinės kvalifikacijos ir pasiekimai bei „realaus pasaulio“ patirtis;

► dėstytojų komandos kokybė tampa labai svarbiu veiksmu kuriant kokybiškas, patrauklias ir pripažįstamas mo-

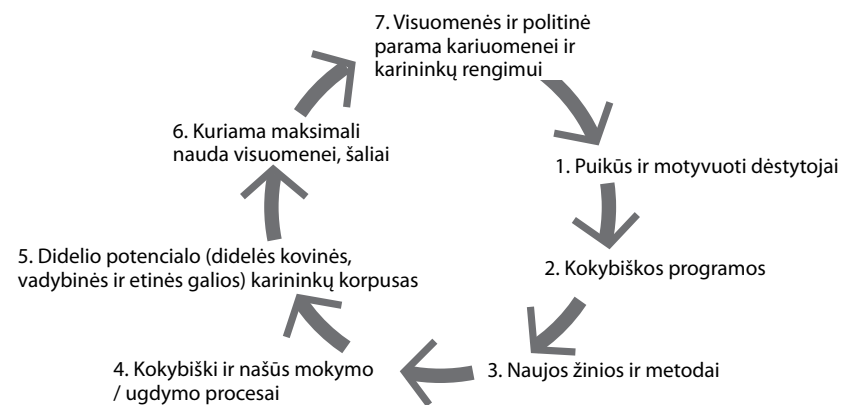
kymo programas, o geri dėstytojai turi didelę įtaką studentams ar kariūnams, o vėliau – karininkams ir bendrovių vadovams, besigilinantiesiems į savo profesiją tęstinėse podiplominėse studijose.

Šie veiksniai – dėstytojų komandos kokybė ir patrauklios programos – visada buvo pagrindiniai varikliukai konkuruojant dėl geriausiųjų studentų, nes konkurencija, deja, negailestinga: visos aukštosios mokyklos konkuruoja ir dėl dėstytojų, ir dėl studentų, o karo mokyklos konkurencingumas, susijęs su gerais dėstytojais ir gerai parengtomis studijų programomis, turėtų būti ne žemesnis nei kitų aukštųjų mokyklų ir universitetų. Kitaip dalis potencialių kario profesijos kandidatų pasirinks kitas profesijas ar... verslą, o dėstytojai priims

jiems parankius sprendimus.

Analizuojant verslo bendrovių raidos tendencijas pastebima, kad jos vis dažniau konkuruoja ne naujomis technologijomis, o taikydamos naujus veiklos modelius. Todėl aukštųjų mokyklų veiklos modelio naujovės neišvengiamos. Ir šios naujovės įgyvendinamos: prisiminkime patirtinį (angl. *Experiential*) mokymąsi, mišrųjį mokymąsi (t. y. tradicinio ir nuotolinio mokymosi derinimą), mokymąsi dalijantis patirtimi ir t. t. Pažymėtina, kad veiklos modelio naujovės apima ne tik mokymosi ir ugdymo procesą, bet ir kitas „netiesiogines“ aukštosios mokyklos veiklos sritis.

Toliau pateikiu „tradicinį“, truputį supaprastintą aukštosios karo mokyklos veiklos modelį:

Sėkmingas aukštosios karo (ir verslo) mokyklos modelis

Pirmuosius keturis šio modelio žingsnius jau aptarėme. Pereikime prie penktojo ir šeštojo:

► tinkamai parengti karininkai formuoja ir tinkamą karininkų bendruomenę, gebančią įgyvendinti numatytą misiją ar strategiją,

► ir taip patenkinti pagrindinio mokyklos kliento (suinteresuotos šalies) – visuomenės – norus ir lūkesčius.

Septintasis žingsnis skirtas šios mokyklos ir ugdymo veiklos daromam poveikiui įvertinti:

► šalies visuomenė, piliečiai, palankiai vertindami kariuomenės ir karininkų indėlį į nacionalinį saugumą ir gynybą, susitaria dėl aukštosios karo studijoms reikalingo finansavimo, kuris tampa neatsiejama kariuomenės, šalies gynybos ir saugumo finansavimo dalimi.

Kaip matome, pirmasis–ketvirtasis žingsniai yra susiję su aukštosios mokyklos vidaus veikla ir procesais, penktasis – su pagrindiniu mokyklos kuriamu rezultatu, šeštasis ir septintasis – su didesnio masto poveikiu visuomenei.

Šį „tradicinį“ ir „ilgaamžį“ modelį galima gerinti, keisti, nors gali kilti natūralus klausimas: kam keisti, jei viskas veikia, gal šio modelio nėra apėmusi jokia krizė? O jeigu analizuojant tendencijas ir realijas galima numatyti krizę, tada kaip galėtume jos išvengti? Šiandienės migrantų problemos Europoje verčia iš naujo permąstyti ateities prognozavimo ir su ja susijusių įžvalgų kuriamą naudą.

Ieškant galimų problemų ar potencialių krizių šaltinių tikriausiai reikėtų imtis vienos pasirinktos aukštosios mokyklos analizės, tikrinti, kaip įgyvendinami procesiniai modelio žingsniai, pradedant pirmuoju ir baigiant septintuoju, ir nepamiršti strateginių klausimų (t. y. kokie organizacijos tikslai, kaip juos ketiname pasiekti, kaip įsitikinsime, kad juos pasiekėme, ir t. t.). Patikėkime ir palikime šią veiklą aukštųjų karo mokyklų vadovybėms, kurios atsakingos už strategijos parengimą ir įgyvendinimą, o šiame straipsnyje toliau analizuosime kai kurias pasaulines ir vietines tendencijas.

Kai kurias tendencijas ir padidintos rizikos sritis galima nustatyti ir neatliekant konkrečios, tirti pasirinktos, karo mokyklos analizės. Be abejo, visada išlieka esminis klausimas ir išbandymas, susijęs su septintuoju aukštosios mokyklos veiklos modelio žingsniu: kaip įnešti reikiamą indėlį į visuomenės tvarumą, savo veikla kurti naudą visuomenei ir išmintingai plėsti karininkų lyderių įtaką kariuomenėje ir visuomenėje. Tačiau šis klausimas yra kokybiškai įgyvendintų ankstesnių reikalavimų (žingsnių) ir suvaldytos rizikos rezultatas.

Panagrinėkime išbandymus ir rizikos veiksmus, kurie veikia tiek verslo, tiek karybos srities profesionalų rengimą.

Vidiniai verslo (ir karo) mokyklos išbandymai. Analizuodami pasaulio verslo mokyklas galime išskirti kelias proble-

mines sritis, būdingas daugeliui organizacijų: visų pirma – NEPAKANKAMAS aukštosios mokyklos misijos (paskirties, mandato) įprasminimas, antra – NENAŠŪS mokyklos valdymas ir vadovavimas, taip pat dėstytojų ugdymas, trečia – NEPAKANKAMAI aktualios teikiamos paslaugos – mokymo programos – ir, ketvirta, nors į tai dažnai nekreipiama dėmesio, – PAMIRŠTAMA taikyti humanistinius ir etinius principus ir juos skiepyti studentui (ar kariūnui). Be abejo, galėtume pridėti dar vieną „amžinąjį“ vidinį veiksnį – RIBOTI finansiniai išteklių.

Misijos deficitas. Kaip rodo tyrimai, organizacijos, kurių misija aiškiai išreikšta, gali kurti ir tobulinti neformalius mechanizmus, lemiančius geresnę – našesnę – veiklą ir didesnę pasitenkinimą atliekamu darbu. Aiški misija (mandatas) siunčia signalą visai organizacijai, dėl ko ji egzistuoja, kokias vertybes palaiko ir koks yra jos pagrindinis tikslas. Kaip rodo tyrimai, kai kurios mokyklos nevisiškai supranta, kas yra misija ir kokį vaidmenį jos pasirinko ar yra įgaliotos atlikti visuomenėje ar rinkoje. Aišku, visos aukštosios mokyklos siekia minimizuoti sąnaudas, mažinti darbuotojų skaičių, kartais pamiršdamos didinti kuriamą naudą.

Tęsinys 18 puslapyje →

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Mjr. Robertas LAPINSKAS

► **Jūsų credo** – Nieko nėra neįmanoma

► **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Šeima – pagrindinė gyvenime jėga, kuri verčia judėti pirmyn, tobulėti

► **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Dar vaikystėje, tačiau galutinai apsisprendžiau Lietuvai tapus nepriklausoma valstybe

► **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Persikelti į 1410 m. liepos 15 d., o į kokį mūsų – visi puikiai žinote

► **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Pirmąją Lietuvos karo akademijos absolventų laidą

► **Kai buvote vaikas...** – Gyvenau viename iš Lietuvos miestelių Žemaitijos, Aukštaitijos, Suvalkijos ir Dzūkijos sankirtoje

► **Didžiausia kliūtis** – Baimė

► **Jeigu nebūtumėte tapęs karininku, būtumėte...** – Lietuvos kariuomenėje esu jau daugiau kaip 20 metų, todėl kitoje vietoje savęs neįsivaizduoju

► **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko** – Žiūrėdamas filmą „Didysis pasivaikščiojimas“, kuriame vaidino prancūzų aktorius Lui de Funesas

► **Pavojingiausias žmogus** – Dviveidis – tas, kuris viena sako, o kita daro

► **Vyro automobilyje visada turi būti** – Gera muzikos aparatura

► **Mėgstamas tarptautinis žodis** – D. Britanijos ir JAV karių dažnai vartojamas „absolutely“

► **Prietas, kurio paisote** – Nesu labai prietaringas, tačiau prieš pirmąjį šuolį parašytu paklausiau kolegų ir dėl viso pikto nesiskutau

► **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Šeimos šventės man yra brangiausios

► **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Ištikimybė valstybei ir žmogiškosioms vertybėms, garbingumas, patikimumas, darbštumas, atsakingumas ir visos kitos gerosios žmogaus savybės

► **Klatingiausias jausmas** – Neapykanta

► **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Važiuoti gražiausiu Lietuvos keliu ir aplankyti Panemunės pilis

► **Akademijoje Jus labiausiai džiugina** – Darbuotojai, savo sričių profesionalai, modernėjanti Karo akademija

► **Paskutinė mintis prieš miegą** – Per darbo dieną reikia išspręsti daug įvairiausių klausimų, problemų, tad grįžęs namo dažniausiai užmiegu nieko negalvodamas

► **Trys pavyzdinio kariūno savybės** – Inicijatyvumas, kariškas sumanus, sąžiningumas

► **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Volkiečių rašytojo E. M. Remarko romaną „Vakarų fronte nieko naujo“

► **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai?** – Tikrai, žmonijos istorijoje rastume šimtus pavyzdžių, kai taip ir atsitiko

► **Gražiausias poelgis** – Padėti silpnesniam

► **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Viską ir dar daugiau esu išbandęs ir daręs

► **Negalite gyventi be** – Lietuvos kariuomenės ir apskritai be Lietuvos

► **Rytas už vakarą gudresnis, nes...** – Gyvenime dažnai būna, kad daugybė problemų, kurios vakare atrodė neįveikiamos, ryte išsprendžiamos netikėtai lengvai

► **Poilsis prie upės ar jūros?** – Prie upės, paprastai su meškere ir gerų draugų kompanija

► **Geriausia gynyba** – Gyvenime – šypsena, o kare visada geriausia gynyba yra puolimas

► **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – LKA viršininko kabinetas, nes ten priimami svarbiausi sprendimai, sprendžiamos iškilusios problemos

► **Gražiausias metų laikas** – Pavasaris, kai nubunda gamta

► **Galingiausia jėga** – Tikėjimas

► **Geriausia Kalėdų dovana** – Laiminga šeima prie Kalėdų stalo

► **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Jūsų pirmasis įsakymas** – Inicijuočiau Krašto apsaugos tarnybos statuto naujos redakcijos rengimą

Kaip matyti, nieko nėra antgamtiško, tačiau svarbu suprasti, dėl ko egzistuoja verslo (ir karo) mokyklos ir ką jos turi ar įpareigos nuveikti. Be abejo, kiekviena mokykla turi individualų požiūrį į savo misiją, tačiau ypač svarbu, kad ši misija būtų siejama su strategija, o strategija savo ruožtu – su mokytojų (instruktorių) ugdymu, mokymo programų kūrimu, mokslo tiriamąja veikla ir kokybišku mokymo ir ugdymo procesu.

Valdymo ir vadovavimo deficitas. Kaip rodo tyrimai, daugelis akademinų institucijų ir verslo mokyklų valdomos, deja, tik vidutiniškai. Galima rasti daug pasiteisinimų, tačiau profesionalumo stygius dažnai būna akivaizdus, kai mokykloms vadovauja pripažinti akademiškai, o ne aukščiausiojo lygmens vadybininkai. Kadangi verslo mokyklos yra įtakingos institucijos, o karo mokyklos siekia tokios tapti, nuo tinkamo vadovavimo, valdymo ir lyderystės tiesiogiai priklauso, ar jų misija (mandatas) bus įgyvendinta ir strateginiai tikslai pasiekti.

Analizuojant mokyklų vadovavimo ir valdymo modelius galima išskirti kelis svarbius valdymo ir vadovavimo lygmenis. Aukščiausias lygmuo – pagrindinis universitetas (karo mokyklos – kariuomenė ar krašto apsaugos ministerija), dažnai nustatantis strategijos ir finansinius apribojimus. Kitas lygmuo – struktūrinių padalinių vadovų, vyresniųjų dėstytojų ir instruktorių atsakomybė, atskaitomybė ir sprendimų galia. Nors nėra vieno universalus šio lygmens modelio, atrodo, kad šis lygmuo verslo mokyklose nėra tinkamai formalizuotas. Trečiasis lygmuo – „eiliniai“ dėstytojai ir jų vaidmuo kuriant ir atnaujinant programas ir mokomuosius dalykus, nustatant tyrimo kryptis ir projektus, o svarbiausia – dėstytojų vaidmuo kuriant, keičiant ir įgyvendinant mokyklos strategiją. Apibendrinant galėtume teigti, kad geras vadovavimas ir valdymas turi suteikti verslo (karo) mokyklų dėstytojams (eiliniams ir neeiliniams) tinkamą ir jų lūkesčius atitinkantį vaidmenį ir įtraukti juos į valdymą.

Išugdytų dėstytojų deficitas. Akademinės bendruomenės pripažįsta, kad artėja (o gal jau atėjo?) gerų dėstytojų

stygiaus laikai: netolimoje ateityje pagrindinėse mokyklose ir universitetuose trūks naujos kartos parengtų mokslų daktarų, kurie galėtų pakeisti senstančius aukštesniojo lygmens dėstytojus. Tuo pat metu atrodo, kad daugelyje verslo mokyklų dėstytojų kompetencijų ugdymas vyksta spontaniškai. Vieniems dėstytojams šis spontaniškumas puikiai tinka ir gerai juos nuteikia, tačiau daugumai tai virsta laiko, išteklių ir žmogiškųjų lūkesčių švaistymu: palikti dėstytojų ugdymą „nematomajai rankai“ – tai kaip atsisakyti trenerio, buriant sporto komandą, ar dirigento, turint simfoninį orkestrą.

Mokymo (ugdymo) temų aktualumo, sąsajų su realybe deficitas. Pažymėtina, kad tai svarbu ir rengiant mokymo (edukacines) programas, ir atliekant tyrimus. Po Antrojo pasaulinio karo sparčiai vystantis ekonomikai verslo mokyklos buvo labai paklausios, nes tenkino svarbų poreikį – rengė profesionalius vadovus, kūrė pagrindines vadybos mokslo disciplinas. Panaši situacija buvo ir karo mokyklose.

Tačiau vėliau verslo (ir karo) mokyklos pradėjo vykdyti tyrimus, kurie buvo panašūs į bet kurios kitos socialinių mokslų krypties mokyklos ar universiteto mokslo tiriamąją veiklą, t. y. tyrimai vis labiau tolo nuo vadybos (verslo ar karinės srities) praktikos. Tą patį galima pasakyti apie mokymų aktualumą ir taikymą atsižvelgiant į rinkos realijas: tik labai neseniai verslo mokyklos pradėjo siūlyti programas dirbantiems verslo vadovams. Šiame kontekste karo mokyklos visada buvo pranašesnės, tačiau klausimas dėl mokomųjų dalykų, programų ir tyrimų svarbos, jų reikalingumo išlieka aktualus. Galima daryti prielaidą – nuolat egzistuoja rizika, kad tyrimai atitols nuo aukštajai ar karo mokyklai aktualių tyrimo temų, o mokymų turinys – nuo profesijos ir gyvenimo realijų. Mokyklos turi tai įvertinti ir aktyviai šį procesą valdyti.

Humanistinių principų deficitas? Siekis, kad verslo vadyba taptų solidžia, mokslu pagrįsta profesija, sukėlė nelauktą efektą: aukštosiomis mokykloms buvo pritaikytas bendrovės modelis, paremtas mikroekonomika, verslo mokykla virto abstrakčia institucija, o jos socialiniai tikslai buvo pakeisti ekonominiais – siekiu kuo efektyviau panaudoti išteklius ir kuo daugiau gauti pelno. Karo mokyklos šiuo aspektu turi neabejotiną pranašumą,

tačiau rizika virsti naudos maksimizavimo ir efektyvia resursų naudojimo „mašina“ galioja ir karo mokykloms, ir kariuomenei. O teiginį, kad „svarbiausia – žmogus“, reikia kasdien patvirtinti ir įrodyti.

Finansų deficitas. Siekiamos sukurti geriausias įmanomas verslo mokyklas ir pritraukti profesionaliausias ir talentingiausias dėstytojus, verslo mokyklos tam išleido ir toliau skiria dideles pinigų sumas. Papildomą finansinį spaudimą sukėlė investicijos į šiuolaikines mokymo ir mokymosi technologijas ir infrastruktūrą, pasaulio ir vietos ekonomikų nestabilumas ir „didžiosios lenktynės“ dėl klientų – mokyklų studentų skaičių. Valstybių išlaikomos karo mokyklos visada veikė griežtai nustatytą finansinių išteklių (ribotos investicijos į dėstytojus (instruktorius), mokymo programas ir infrastruktūrą), kurie, nors ir netiesiogiai, vis dėlto riboja ir riboja jų konkurencingumą. Kita vertus, galima prognozuoti, kad griežta finansinių išteklių ribojimo tendencija išliks ir ateityje, todėl karo mokykloms teks rasti „sidabrinę kulka“, skirtą dėstytojams ir darbuotojams pritraukti ir išlaikyti.

Išoriniai veiksniai ir išbandymai

Pasaulio ūkio (ekonomikos) „pokštai“ ir jų atspindys karo (ir verslo) mokyklose. XX a. pabaigoje įvykusi akcijų biržų krizė, o 2008 m. pasaulio ekonomikos krizė verslo mokykloms iškėlė daug nepatogių klausimų: vykstant finansų krizei geriausiųjų verslo mokyklų geriausieji absolventai, geriausiose verslo mokyklose įgiję aukščiausiojo lygio verslo ir lyderystės kompetencijas ir vertybines bei verslo etikos nuostatas, perpratę strateginius sprendimų priėmimo metodus, pademonstravo paradoksaliai žemą profesionalumo ir sąžiningumo pavyzdį: daugelio bankrutuojančių verslo bendrovių vadovų elgesys buvo abejotinas, o kai kada ir nusikalstamas. Tai sukėlė visuomenių nepasitenkinimą ir pasipiktinimą ir neigiamai paveikė verslo ir verslo mokyklų reputaciją.

Etikos ir moralės atspindys visuomenėje. Finansų krizių laikotarpiu šalių kariuomenės ir nacionalinio saugumo sistemos buvo skatinamos didinti savo

veiklos našumą, taupyti, griežtinti atskaitomybę. Laimei, didesnių lyderystės ir etikos pažeidimų nebuvo padaryta. Tačiau vado lyderio moralės ir etikos pražangos krizės rizika išlieka ir turi būti tinkamai valdoma. Labai tikėtina, kad, pasireiškus verslo moralės ir etikos krizei versle ir visuomenėje, nepageidaujamas destruktinis signalas gali pasiekti ir kariuomenę.

Kaip pavyzdį pateiksiu JAV kariuomenę, kuri pastaruoju metu skausmingai sprendžia nemažai problemų: netinkamas kario elgesys, etikos normų nesilaikymas, karių komandos klimato bloginimas, paprasčiausias žioplumas ar kvailumas. Ne veltui vienas iš JAV Gynybos departamento vadovų neseniai pareiškė, kad yra labai susirūpinęs dėl karinių pajėgų atsakomybės ir kultūros, kurios amerikiečiai tikisi iš savo kariuomenės. Kitas JAV aukščiausiojo lygio karinis vadovas pažymėjo, kad ne karas ar kariavimas yra šio susirūpinimo priežastis, o didėjantis veiklos tempas ir kario nesugebėjimas prisitaikyti prie greitų pokyčių ir profesionaliai save valdyti.

Tačiau tiek karybos, tiek verslo atstovai vieningai sutaria, kad tinkamas šios problemos sprendimas – nuolatinis profesionalo dėmesys savo veiklai ir profesijai, o etika ir tam tikri charakterio bruožai yra absoliučios vertybės, kurių negalima priimti kaip vienkartinės dovanos ir kurios turi būti nuolat kuriamos ir tobulinamos.

Kaip matyti iš pateiktų nuomonių ir pastebėjimų, etikos ir moralės pažeidimo rizika egzistuoja nuolat. Galėtume sakyti, kad finansų krizių padariniai atskleidė verslo profesionalų ugdymo trūkumus,

tačiau kaip šią pamoką galėtų neskausmingai išmokti karo mokyklos, rengiančios karininkus – etiškus ir išmintingus lyderius? Neabejokime, kad šioje ugdymo srityje sulauksime veiksmingų pokyčių.

Globalizacija. Dalis išsivysčiusių šalių puikių verslo bendrovių nesugebėjo tapti tarptautinėmis ar globaliomis. Kai kurios iš jų padarė didelių klaidų eidamos į rinkas, daugelis jų užsienio šalyse patyrė reikšmingų kultūrinių išbandymų. Kario profesija – universali, todėl išlieka rizika, susijusi su nenašiu veikimu globaliame pasaulyje, o šios rizikos nesuvaldymo kaina gali būti nepalyginamai didesnė nei versle. Kyla natūralus klausimas: kaip valdyti šią riziką, kaip parengti karį, kuris gebėtų veikti globaliame pasaulyje ir našiai (taip pat etiškai) vykdyti tarptautines misijas? Suprantama, kad prisitaikyti prie globalizacijos – nelengva užduotis, tačiau jos aspektus teks rimtai vertinti.

Neigiami visuomenės požiūrio (nuomonės) pokyčiai. Verslo pasaulyje pastebimas lūžis: iki praėjusio šimtmečio bendrovės kūrė darbo vietas, generavo investicijas ir buvo patikimi pasaulio pažangos varikliai. Verslo lyderiai – generaliniai direktoriai ir kiti aukščiausiojo lygio vadovai – buvo gerbiami profesionalai, tinkamai naudojantys savo kompetencijas bendrovių valdymui tobulinti ir gebantys formuoti politinę ir visuomenės nuomonę.

Tačiau krizės paveikė bendrovių reputaciją: daugelis jų buvo pradėtos vertinti kaip pelno ir pinigų mašinos, kurios nekreipia dėmesio į visuomenę ir jos narių lūkesčius. Atrodo, kad šis procesas vyksta toliau (prisiminkime visuomenės požiūrį į bankus ir bankininkus). Pažymė-

tina, kad visuomenės požiūris į karybos lyderius palankus, nors ir „banguotas“, o kariniai lyderiai dažniausiai mažiau pastebimi. Tačiau palankaus visuomenės požiūrio į karinius lyderius valdymas tampa ypač svarbus. Todėl aukščiausiojo lygio karinė ir karo mokyklų vadovybės ir politikai turi permąstyti, o visuomenės sąmonėje įtvirtinti kariuomenės ir karo mokyklų vaidmenį ir nuolat apie tai „trimituoti“. Tai nėra vieno, dviejų ar trijų BVP procentų finansavimo kariuomenei ir šalies gynybai skyrimo ar neskyrimo klausimas.

Amžini išbandymai. Pagrindinis ir didžiausias išbandymas – kaip kariuomenei, karo mokyklai ir kitoms aukštosiomis mokykloms įnešti deramą indėlį į tvarų visuomenės ir šalies vystymąsi? Ir koks to siekiant yra karo (ir verslo) profesionalų lyderių vaidmuo? Atrodo, kad, suvokdami šį „amžinąjį“ išbandymą, tiek karo, tiek verslo mokyklų vadovai ir dėstytojai turės nuolat mąstyti ir įprasminti savo asmenines paskirtis (karybos terminais kalbant – asmenines ilgalaikes misijas), susietas su ateities kario lyderio ugdymu.

Kaip matome, išbandymai, veikiančys karo (ir verslo) aukštąsias mokyklas, turi daug panašumų, tačiau norėčiau priminti, kad šio straipsnio tikslas – ne lyginamoji analizė, o greičiau kvietimas aukštąsias karo ir verslo mokyklas peržiūrėti savo veiklą, pradėdant misijos ir visuomenei kuriamos naudos apibūdiniimu, vertybių formulavimu, vizijos ir strateginių tikslų, taip pat jų įgyvendinimo priemonių atnaujinimu, neužmirštant, kad tinkamas strateginių iššūkių (rizikos) valdymas – tai dar viena „sidabrinė kulka“, suteikianti joms pranašumą ir leidžianti būti lankstesnėms.

Krn. Romas JONAITIS

Universitetinės studijos turi būti orientuotos į karybą

Pradėkime pokalbį nuo Kariūnų garbės kodekso. Jis yra kariūnų rankose. Iš kariūnų tarpo renkami ir Garbės teismo nariai. Tačiau nesibaigia kariūnų diskusijos dėl jo reikalingumo. Vieni teigia, kad Kariūnų garbės kodeksas dubliuoja Kariūnų etikos kodeksą, kiti – kad tai – „amerikietiškas produktas“, netinkantis mūsų mentalitetui, todėl ir neprigyjantis. Ir vis dėlto, kas trukdo Kariūnų garbės teismui funkcionuoti? Gal čia ir pačių kariūnų moralinės drąsos, asmeninio pavyzdžio problema? Ką jūs apie tai galvojate?

Nemanau, kad pagrindinė problema – du panašaus pobūdžio dokumentai, kurie nustato gaires, kaip turėtų elgtis ir kokiais principais vadovautis garbingas kariūnas, ir tai, kad šiuos dokumentus esame parengę pagal kitų šalių pavyzdį. Daug kartų diskutuota apie tai, kad patiems kariūnams trūksta atsakingumo: kartais jie stengiasi išsisukti nuo kai kurių savo pareigų ar kitaip pažeidžia Kariūnų garbės ar Kariūnų etikos kodeksus. Tai – tiesa, tad, kaip ir visur kitur, reikėtų taikyti principą – „norėdamas pakeisti pasaulį, visų pirma pradėk keistis pats“.

Vis dėlto, mano nuomone, tai – tik viena medalio pusė. Kaip kariūnas, gyvenantis Akademijoje ir pagal jos taisykles, galiu teigti, kad garbės sampratą ir jos laikymosi principus taip pat gana stipriai veikia ir pati sistema, nuo kurios mes priklausome. Manau, Akademijoje reikėtų atsakingiau žiūrėti į personalo formavimą ir profesionalumą, kadangi kai kurie dėstytojai ir instruktoriai kariūnus motyvuoja – padeda siekti kuo aukštesnių tikslų ir daryti tai garbingai, bet esama ir tokių, kurie šią motyvaciją mažina. Mano galva, šis aspektas po individualios kariūnų atsakomybės yra antrasis pagal svarbą.

Alfredo Pliadžio nuotrauka

Akivaizdu, kad vado asmeninės lyderio savybės lemia ir kolektyvo klimatą, tarpusavio santykius, ir komandos sutelktumą, ir motyvaciją atlikti gerai (arba blogai) skirtas užduotis. Ar Kariūnų batalione efektyvi atrankos į vadus sistema (tvarka), t. y. ar savanorystės principu (kas nori), ar KB vadovybės įsakymu (kuriais pasitikima) jie skiriami? Girdėjau, kad yra pasitaikę atvejų, kai vadai buvo paskirti atmetinai, neatsižvelgiant į jų asmenines savybes. Kariūnų vadų pasirengimo ir motyvacijos problemos? Anksčiau pretendams į kariūnus vadus pagal specialią programą buvo organizuojamas parengiamasis kursas. Ar tokia programa dar egzistuoja? Kokia turėtų būti šių vadų motyvavimo sistema („pyrago ir botago principas“)? Kariūnai teigia, kad pareigos kuopose „priklauso nuo kuopos vado, o būnant būrio vadu galima patogiai nieko neveikti ir viską sukrauti būrininkui ar skyrininkui“. Ir ar tikslinga, kad IV kurso kariūnai VII semestrą eitų neetatinių vadų pareigas? Taigi, norėčiau, kad išsakytumėte savo nuomonę, kaip tai vertinate: pliusai ir minusai. Gal turite pasiūlymų, pageidavimų?

Tikrai nežinau, kaip pagal reglamentą šiuo metu yra skiriami neetatiniai vadai, tačiau praktiškai tai atrodo taip: besibaigiančios kadencijos neetatiniai vadai pasidomi, kas norėtų eiti jų pareigas, pasako tai tos kuopos vadui ir pateikia savo rekomendacijas, tada kuopos vadas nusprendžia ir pateikia kandidatūras tvirtinti vadovybei. Šis modelis, manau, nėra blogas, tačiau iš esmės viskas priklauso nuo kuopos vado ir kiek jis sugeba įsiklausyti į kariūnų rekomendacijas.

Šiuo metu nėra specialių kursų, kurie padėtų pasirengti eiti neetatines pareigas. Manau, tokie kursai būtų naudingi, tačiau tik tokiu atveju, jei būtų praktiniai ir profesionaliai parengti.

Mano nuomone, kažkokios išskirtinės naujos motyvavimo sistemos kol kas nebūtina kurti, tačiau būtų puiku, jei žmonės, numatyti skirti į pareigas, tai sužinotų ne paskutinėmis dienomis, t. y. ne prieš pat kadenciją.

Būtina, kad perduodantys pareigas vadai ir kuopos vadas, atsižvelgdami į savo darbo kuopoje patirtį, jiems pateiktų racionalių siūlymų, išskeltų konkrečius siektinus tikslus, o kuopos vadas asmeniškai atsakingai užtikrintų rezultatų kontrolę.

Manau, IV kurso kariūnai neturėtų eiti vadovaujамų pareigų, kadangi pagrindinis jų tikslas paskutiniaisiais studijų metais – sėkmingai baigti Akademiją, tad jie negalės skirti pakankamai laiko jaunesniųjų kursų ugdymui.

Taigi, logiška: įvairių lygių vadų su pavaldiniais santykiai – tai pavaldinių su vadais, kariūnų, karininkų ir seržantų santykiai. Kariūnai dažnai skundžiasi kai kurių vadų abejingumu pavaldinių problemoms, kad praleidžia su

jais per mažai laiko, asmeninės motyvacijos stoka, vadovavimusi emocijomis, bendrakursių įtaka, neobjektyviu pavaldinių vertinimu, savo, kaip vadų, klaidų nepripažinimu, asmeninio pavyzdžio, lanksčių sprendimų trūkumu... O gal tai ir yra lyderio vertybių krizė? Ar Jūs tai pastebite? Kaip šie tarpusavio santykiai klostosi dabar?

Yra įvairių pavyzdžių, tačiau bent jau iš praktikos galiu pasakyti, kad, atvirai išdėsius savo poziciją dėl keistinių dalykų, situacija pagerėja.

Daugelis Jūsų visą pusmetį tiesiogiai bendravote, vadovavote kuopai, būriui ir t. t. Turbūt susidūrėte ir su drausmės pažeidimais, pavaldinių neklusnumu, vadinamoju „bandos instinktu“. Kokius iššūkius teko įveikti? Kokie išskirtini teigiami arba neigiami kariūnų tarpusavio bendravimo bruožai, gal galite pateikti pavyzdžių iš asmeninės patirties?

Manau, galima ir reikėtų siekti vadams, bendraujant su pavaldiniais, duoti tinkamą pavyzdį, toną, kaip jie turėtų bendrauti tiek su vadais, tiek tarpusavyje, tačiau tam reikia patiems vadams būti iniciatyviems ir aktyviems.

Nors įvairiuose karių tarnybą reglamentuojančiuose statutuose parašyta, kaip turėtume reaguoti į pavaldinių drausmės pažeidimus, pirmiausia reikėtų kiekvieną karį ir atvejį vertinti individualiai ir pagal tai priimti sprendimus. Siekti suderinti lankstumą ir principingumą.

Šį klausimą pateiksime kiek kitaip: kariūnas – studentas? ar studentas – kariūnas? Dar 2009 m. KARIŪNO 3 numeryje prof. dr. V. Rakutis teigė, kad „civilinius dalykus reikia sukarinti, o karinius – sucivilinti“. Ar tai pavyko, ne mums spręsti. Tačiau vis dažniau iš kariūnų, karininkų, kartais net ir kariuomenės vienetų atstovų girdime: ką Akademijs rengia – karį, karininką ar žaliavą Darbo biržai? Ne paslaptis, kad dalis pirmakursių išėjo iš Karo akademijos ir dėl labai „sucivilėjusių“ studijų: daugiausia laiko kariūnai praleidžia studijuodami universitetinius dalykus ir bendraudami su šių studijų dėstytojais.

Vienareikšmiškai studijos turėtų būti labiau orientuotos į karybos mokslus, kadangi, mes esame kariūnai, būsimi karininkai, kurie dirbs krašto apsaugos sistemoje, tad pirmiausia mums reikalingi su karyba susiję įgūdžiai.

Manau, I kurse galėtų būti suteikiami akademiniai pagrindai, kaip ir visiems studentams, o su kiekvienu kursu vis daugiau dėmesio skiriama karybos dalykams. Idealu būtų, jei Akademijs suteiktų ne tik bendrojo profilio pėstininkų būrio vado kvalifikaciją, bet ir sudarytų galimybę įgyti konkrečios karybos šakos specialybę.

Andrejus NACHAJUS, krn. Liutauras SMILGA, krn. Ignas L. TAMAŠAUSKAS

Neapsakomas džiaugsmas įmušti įvartį!

Lietuvos karo akademijos futbolo komanda iš pradžių, tik įkūrus Akademią, neturėjo futbolo trenerio, bet šio žaidimo mėgėjų netrūko, todėl futbolas tapo populiarus. Komanda, kurią sudarė ir kariūnai, ir karininkai, dalyvaudavo Lietuvos kariuomenės čempionatuose, Vilniaus aukštųjų mokyklų organizuotose varžybose. 1999 m. vasario mėn. Akademijoje pradėjo dirbti dėstytojas ir futbolo treneris Andrejus Nachajus. Tais metais buvo įkurtas Kariuomenės sporto klubas ir Lietuvos studentų futbolo lyga (LSFL). Nuo tada varžybos įgavo sisteminių pagrindą.

Kariuomenės čempionatai buvo dviejų rūšių – lauko ir salės. Lauko, kitaip didžiojo futbolo, čempionatai vyko tik iki 2001 m. Juose LKA komanda dažniausiai iškovojo 4-ąją vietą. Džiaugdavamės ir šia vieta, kadangi mūsų komanda atstovavo tik savo institucijai, o „Geležinio Vilko“ ir „Savanorių“ komandos buvo komplektuojamos iš visos Lietuvos futbolininkų, tad tuo metu laimėti prieš jas buvo ypač sun-

ku. 2002 m. buvo nutarta, kad kiekvienam kariniam daliniui turi atstovauti atskira komanda. Mūsų jau susižaidusi komanda tikrai būtų buvusi tarp pretendenčių į pirmąją vietą, bet dėl neiškių priežasčių buvo nuspręsta didžiojo futbolo kariuomenėje nebežaisti. Tik 2015 m. vėl nutarta grąžinti kariuomenei (tiesa, iš pradžių vėl jungtinėms komandoms) šį smagų žaidimą, žaidžiamą bet kokiomis oro sąlygomis.

Salės futbolo kariuomenės čempionatas organizuojamas kiekvienais metais. Kadangi komandų būna nemažai, pirmiausia vyksta atrankinės varžybos, o jau finaliniame ture susitinka 8 stipriausios kariuomenės komandos. 2002 m. dalyvavo daugiau kaip 30 komandų! Salės futbolo kariuomenės čempionatuose nuo 1999 m. Karo akademijos komanda finaliniuose etapuose dalyvavo 12 kartų ir

LKA futbolo rinktinė, 2002 m.

iškovojo: 2-ąją vietą – 2004 m., 3-iąją vietą – 2003, 2005 ir 2015 m., 4-ąją vietą – 1999, 2000, 2001 ir 2002 m.

Lietuvos studentų futbolo lygoje (LSFL) pradėjome dalyvauti nuo pat jos įkūrimo. Pirmasis čempionatas startavo 1999 m. rudenį ir tęsėsi iki 2000 m. vasaros. Varžybos vykdavo rudenį ir pavasarį. Kaip visada, sunkiausia – sukurti komandą, tad pirmieji metai Studentų futbolo lygoje buvo nelengvi – užėmėme 9-ąją vietą iš devynių. 2000–2001 m. čempionate jau buvome septinti iš devynių. Trečiajame – penkti iš devynių, ketvirtajame – septinti iš dešimties (prisijungė Šiaulių universitetas). 2003–2004 m. – vėl penkti iš dešimties, šeštojo LSFL čempionato lentelėje vėl smukome žemyn (9-oji vieta). 2005–2006 m. čempionato nebaigėme. Buvo sunkūs metai, kariūnų labai sumažėjo, to meto valdžios sprendimai davė savo vaisių: sugriauti – lengva, bet atkurti – sunku. Iki šiol nepavyksta grįžti į Studentų futbolo lygos čempionatą.

Po metų, po pirmojo LSFL čempionato, Studentų lyga pradėjo rengti ir studentų salės futbolo čempionatus. Iš pradžių rungtynės vykdavo atskirai tarp Vilniaus ir Kauno aukštųjų mokyklų. Po to dvi geriausios sostinės ir dvi Kauno komandos sudarydavo stipriausiųjų ketvertuką, o visos kitos žaisdavo dėl likusių vietų. 2000–2001 m. buvome dešimti, 2001–2002 m. – septinti, 2002–2003 m. – septinti, 2003–2004 m. nedaug trūko, kad Vilniaus grupėje (dalyvavo 7 komandos) būtume iškovoję net 1-ąją vietą. Pritrūko vieno taško, netgi vieno įvarčio, tad likome ketvirti. Gaila, bet jau kitais metais LSFL nusprendė neberengti salės futbolo čempionato – pakeitė jį į viena-dienį turnyrą.

Tada nuo 2006 m. prasidėjo varžybų badas. Tai atsiliepė mums ir kariuomenės salės futbolo čempionatuose. Kariuomenės čempionatas vykdavo kasmet, bet būdavo trumpas: 2–3 dienų atrankinės varžybos ir tiek pat finalinio aštuntuko. Be varžybų patirties pradėjome „strigti“ net kariuomenės atrankinėse varžybose. Tai reiškia, kad treniruojamės pusmetį, o ketverios–penkerios varžybos surengiamos per dvi dienas. Pikta!

Nuo 2008 m. su tam tikromis pertraukomis pradėjome dalyvauti Vilniaus miesto salės futbolo taurės varžybose. Didžiausias laimėjimas – patekome į šių varžybų ketvirtfinalį (2008, 2009 ir 2015 m.). 2014–2015 m. pagaliau grįžome prie

stabilaus grafiko (nuo lapkričio iki kovo mėnesio) žaisdami vienas rungtynes per savaitę. Pradėjome dalyvauti Vilniaus miesto salės futbolo II lygos čempionate. Jame dalyvavo 18 komandų (2 pogrupiai po 9 komandas). Mes savo pogrupyje buvome penkti, o bendroje įskaitoje – devinti. Sužaidėme 16 rungtynių ir dar dvi-ias salės futbolo taurės varžybas. Visa tai mums padėjo kariuomenės čempionate kovo mėnesį iškrovoti 3-iąją vietą.

Šių mokslo metų (2015–2016 m.) sezoną mūsų vėl laukia iššūkiu Vilniaus miesto salės futbolo čempionate (II lyga, 10 komandų) ir taurėje (pralaimėjęs iškrenti), Lietuvos kariuomenės čempionate. Komanda turi noro, jėgų ir galimybių siekti gerų rezultatų. Daug Karo akademijos futbolo komandos žaidėjų išsibars-tė po visą Lietuvą ir jau kaip karininkai atstovauja įvairių karinių pajėgų futbolo komandoms. Ačiū visiems buvusiems ir esamiems komandos nariams, prisidėjusiems prie jos kūrimo ir stiprinimo.

Kariūno dalia nėra lengva, dažnai tenka susidurti su įvairiausiais iššūkiais. Žinoma, nevengiame ir fizinio krūvio iššūkių, kuriuos turime įveikti, tad sportas kariūnams padeda tobulėti visapusiškai – stiprinti ne tik fizines, bet ir dvasines galias. Žymus romėnų poetas Juvenalis kažkada yra pasakęs: „Sveikame kūne – sveika siela“, tad kariūnai stengiasi išlaikyti harmoniją tarp fizinių ir dvasinių pasiekimų. Jiems sportas – tai ir poilsis nuo nuolatinės tarnybos, mokslų ir kasdienės rutinos. Sportuodami pamirštame visus sunkumus, leidžiame sau pailsėti protiš-kai, galime atsipalaiduoti ir taip pagerinti nuotaiką, kelti motyvaciją, ko dažnai nepavyksta kasdienėje tarnyboje. Skirtingos sporto šakos lavina skirtingas mūsų savybes. Futbolas suteikia komandinės dvasios pojūtį, moko išsiskirti kaip individualybei komandoje, tačiau tuo pačiu metu ir siekti bendro tikslo.

Artimiausi futbolo rinktinės planai – pagerinti savo praeitų metų rezultatus. Kadangi 2014 m. žiemos sezoną debiutavome Vilniaus salės futbolo II lygoje ir pasiekėme nei prastą, nei gerą rezultatą (penkti iš devynių), šiemet norime laimėti medalius, nes žinome, kad tai realu. Žinoma, pagrindinis mūsų tikslas išlieka – šlovė kariuomenės salės futbolo čempionate. Mes pasitikime savo jėgomis ir žinome, kad galime gerai žaisti, parodyti charakterį ir laimėti. Labai motyvaciją ke-lia ir 2015 m. pradžioje įvykęs neeilinis įvy-

Krn. I. L. Tamašauskas futbolo treniruotės metu, 2013 m.

kis, kurį vainikavome medaliais. Visi mūsų sportininkai, išskyrus rinktinės trenerį, pirmą kartą žaidė kariuomenės salės futbolo čempionato finaliniame etape. Paskutinį kartą Karo akademijos komanda buvo pasidabinusi medaliais šiame etape prieš devynerius metus. Todėl mūsų vyrams šis čempionatas paliko itin didelį įspūdį, o šiemet norime dar geriau pasirodyti finaliniame etape ir pagaliau išgarsinti savo institucijos vardą taip, kad kiekvieną kartą kiti daliniai, žaisdami su Karo akademijos komanda, žinotų – lengvų rungtynių niekada nesulauks.

Kariuomenės čempionato finaliniuose etapuose išvydome itin daug naujų veidų. Labiausiai įstrigo Alytaus

← Pradžią 22 puslapyje

Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų bataliono kariai: jie mums padėjo prisitaikyti prie naujo varžybų formato, davė naudingų patarimų ir net sirgo už mūsų komandą. Norime jiems labai padėkoti už šiltą bendravimą ir atkaklią kovą!

Krn. I. L. Tamašauskas: Didelė mano gyvenimo dalis skirta futbolui. Dar iki studijų LKA turėjau galimybę žaisti profesionaliai ir, žinoma, mėgavusi kiekviena žaidimo minute aikštėje. Įstojęs į LKA, futbolo nepamiršau ir labai apsidžiaugiau sužinojęs, kad galėsiu toliau tobulinti savybes, reikalingas jį žaidžiant, nors ir reikėjo persiorientuoti nuo lauko prie salės futbolo. Nepamiršau ir lauko futbolo – žaidžiu Lietuvos kariuomenės FK „Geležinis Vilkas“ komandoje. Labai džiaugiuosi, kad, siekdamas savo pagrindinio tikslo – baigti Lietuvos karo akademiją, galiu toliau užsiimti savo mėgstama veikla ir tikėtis aukštų sporto rezultatų.

Krn. L. Smilga: Daug metų žaidžiu

futbolą. Karjeros kelias buvo vingiuotas, kamavo traumas, paauglystėje irgi pasitaikė visokių staigmenų. Pradėjau nuo vaikų lygos, išaugau iki jaunių ir suaugusiųjų, esu žaidęs Sekmadienio futbolo lygoje (joje ir dabar žaidžiu), I lygoje, tiek dublerių, tiek profesionalų Aukščiausioje lygoje. Likus metams iki studijų Akademijoje, pradėjau atstovauti FK „Geležinis Vilkas“, susipažinau su keliais kariūnais, jie man ir papasakojo apie LKA futbolo rinktinę. Tai išgirdęs, tikrai labai apsidžiaugiau, kad galėsiu ir toliau kultivuoti mėgstamą sporto šaką.

Priežastys, dėl kurių įsiliečiau į futbolo rinktinę, – labai paprastos. Tiesiog anksčiau futbolas buvo mano gyvenimas, žaisdamas jį atsipalaiduojau, pamirštu, kas esu už aikštelės ribų ir kas mane ten kankina, taip dvasiškai pailsiu ir pasisemiu energijos. Rinktinė leidžia ir vėl pajusti tai, ką anksčiau pajusdavau išbėgęs į aikštelę, – tą neapsakomai nuostabų jausmą įmušus įvartį ar laimėjus varžybas, sportininko džiaugsmą ir liūdesį, ji suteikia galimybę toliau ugdyti ir rodyti susiformavusį kovotojo charakterį, sugrįžti į praeitį ir prisiminti

L. Smilga muša įvartį

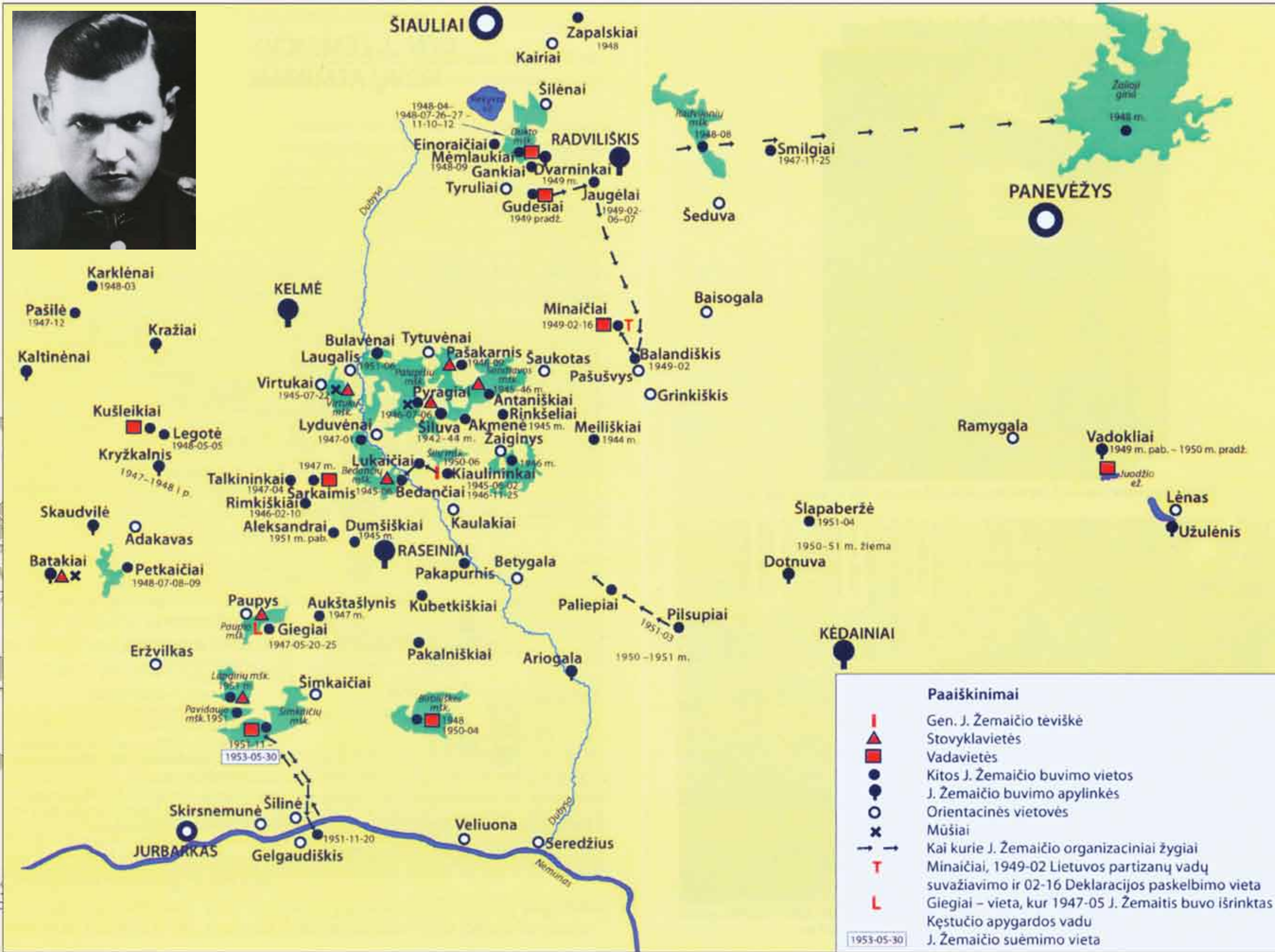
Po laimėtų futbolo varžybų komandos nuotaka pakili, 2013 m.

Dabartinė LKA futbolo rinktinė. Iš kairės antras stovi treneris A. Nachajus, 2014 m.

LKA futbolo komanda, 2001 m.

Vladas TUMALAVIČIUS

Krn. Kristina KLIMIENĖ

Kariūnų universitetinė praktika – galimybė pritaikyti teorines žinias ir įvertinti savo perspektyvas

Kariūnų K. Pūro, O. Reiso, J. Bertulio ir S. Stankaičio nuotraukos

Krn. K. Pūras prie Švedijos Karlbergo karo akademijos

Mokslo ir studijų misija – padėti užtikrinti šalies visuomenės, kultūros ir ūkio klestėjimą, būti kiekvieno Lietuvos Respublikos piliečio visaverčio gyvenimo atrama ir paskata, tenkinti prigimtinį pažinimo troškimą. Lietuvos mokslo ir studijų politika laiduoja mokslo ir studijų kokybę, visų šalies piliečių lygias teises įgyti aukštąjį išsilavinimą ir turėti sąlygas geriausiems iš jų dirbti mokslinį darbą, siekti mokslinio ir kūrybinio tobulėjimo, mokslo ir studijų sistemos atitiktį visuomenės ir ūkio poreikiams, remia jos atvirumą ir integraciją į tarptautinę mokslinių tyrimų ir aukštojo mokslo erdvę. Darni mokslo ir studijų sistema užtikrina žinių visuomenės plėtrą, žiniomis grįstos ekonomikos pažangą ir darnų šalies vystymąsi, dinamišką ir konkurencingą jos ūkio gyvenimą, socialinę ir ekonominę gerovę, sudaro sąlygas ugdyti kūrybingą, išsilavinusią, orią, etiškai atsakingą, pilietišką, savarankišką ir verslią asmenybę, puoselėti civilizacinę Lietuvos tapatybę, palaikyti, plėtoti ir kurti šalies ir pasaulio kultūros tradicijas. Būtent į tai ir orientuotas vienas iš universitetinių studijų proceso elementų – mokomoji praktika.

Praktika suvokiama kaip edukacinė erdvė ir aktyvus procesas, savotiškas socialinis kapitalas. Jis įgalina atsiskleisti studento kompetencijoms, įvertinti jų kokybę ir suformuoti galutines jo profesines nuostatas į darbą. Be to, mokomoji praktika labai svarbi vertinant ir tobulinant studijų programas, nes užtikrina grįžtamąjį ryšį tarp aukštosios mokyklos ir studentų bei praktikos vietos institucijos. Studentų atliekama praktika – tam tikra mokymosi forma, leidžianti praktikantams įgyti naujų, prasmingų žinių kitais būdais, nei numatyti tradicinėse mokymo programose, kuriose sunku integruoti teorinius ir praktinius dalykus. Tai svarbi mokymo proceso dalis ir reikšmingas veiksnys, padedantis besimokančiajam geriau pasiruošti profesinei veiklai. Svarbus šios rūšies mokymo tikslas – sudaryti sąlygas studentams įgyti praktinių įgūdžių, integruotis ir sėkmingai adaptuotis kintančioje veiklos pasaulio ir mokslo erdvėje.

Mokymasis praktikos vietoje yra ir socialinis procesas, nes studentas, padamas vadovo, mokosi ir iš santykių su kitais asmenimis. Tuo metu įsivertina reflektyvios (arba patirtimi grįstos) praktikos modelis ilgainiui padeda išsiugdyti

gebėjimą jau dirbančiam asmeniui konkrečioje situacijoje veikti kūrybiškai ir derinti turimą informaciją su praeityje įgyta patirtimi, ieškant sėkmingų sprendimų. Institucija, kurioje studentas atlieka praktiką, tampa mokymosi aplinka, todėl svarbu sudaryti jam sąlygas jaustis saugiam, veikti ir apmąstyti savo darbo rezultatus. Praktikos vietoje studentui ir jo atliekamam darbui nemažą įtaką daro įstaigos mikroklimatas, santykiai su praktikos vadovu, kolegomis, kitais praktikantais.

Studento praktikos sėkmė daugeliu atvejų priklauso nuo institucijos pasiruošimo jį mokyti, sudarytų mokymosi sąlygų, atsakingo asmens – praktikos vadovo, kurio veiklos esmė – užtikrinti sąveikos tarp teorijos ir praktikos efektyvumą, kompetencijos. Asmenys, vadovaujantys studentų praktikai institucijos viduje, mokslinėje literatūroje apibūdinami labai įvairiai: praktikos mokytojas, profesijos mokytojas, praktikos instruktorius, mentorius ir kt. Praktikos vadovas – tai patyręs asmuo, teikiantis sistemiską profesinę pagalbą studentui ir artimai su juo bendradarbiaujantis praktinėje veikloje. Praktikos metu studentai paprastai turi du vadovus. Vieną vadovą skiria aukštoji mokykla, kitą – priimančioji institucija. Nors šių vadovų uždaviniai kiek skirtingi, tačiau galutinis jų tikslas yra gana panašus – sėkminga tolesnio studento mokymosi proceso tęsia. Jie siekia, kad studentas įgytų kuo daugiau praktinių įgūdžių, reikalingų būsimame darbe. Abu vadovai atsakingi už praktikos eigos priežiūrą, tačiau jų vaidmuo vertinant praktikos ataskaitas kiek skirtingas.

Štai ir šių mokslo metų rudens semestrą rugsėjo 14–spalio 23 d. vyko Lietuvos karo akademijos IV kurso kariūnų, studijuojančių pagal Gynybos ir saugumo institucijų valdymo bakalauro studijų programą, universitetinė praktika. Aštuoniolika 121-ojo būrio kariūnų praktikos vietas įvairiuose šalies gynybos ir saugumo institucijų valdymo ir administravimo padaliniuose rinkosi iš Vadybos katedros pateikto sąrašo arba pačių pasiūlytų. Daugiausia, net 14, kariūnų praktikos vietą pasirinko Lietuvos kariuomenės Sausumos pajėgų ir kituose KAS padaliniuose: Didžiosios kunigaikštienės Birutės ulonų batalione, Juozo Lukšos mokymo centre, Juozo Vitkaus inžinerijos batalione, Lietuvos didžiojo kunigaikščio Gedimino štabo

batalione, Krašto apsaugos savanorių pajėgų Didžiosios Kovos apygardos 8-osios rinktinės Vilniaus regioniniame karo prievolės ir komplektavimo skyriuje, Mokymo ir doktrinų valdyboje, Logistikos valdyboje, Jungtiniame štabe, Lietuvos kariuomenės Finansų ir apskaitos departamente, KAM Vadybos procesų valdymo skyriuje, taip pat VRM sistemos institucijose: 2 – Viešojo saugumo tarnybos Vilniaus padalinys, 1 – Vadovybės apsaugos departamente. O kariūnas Karolis Pūras pagal tarptautinę studijų mainų programą Erasmus+ rudens semestrą studijavo, atliko praktiką ir baigiamąjį bakalauro darbą rengė Švedijos Karlbergo karo akademijoje.

Nors praktika vyko net 6 savaites, kariūnams laikas stažuotės vietose tikrai nepailgo, nes Akademijos universitetinės praktikos tikslai buvo konkretūs:

- ▷ opraktinėje profesinėje veikloje patikrinti, pagilinti ir patobulinti teorines žinias ir gebėjimus, įgytus mokantis specialiujų universitetinių dalykų;

- ▷ ogyti praktinių įgūdžių ir susipažinti su gynybos ir saugumo institucijų struktūra, funkcijomis, valdymo ypatumais, norminiais teisės aktais, reglamentuojančiais jų veiklą sprendžiant institucijos valdymo ir veiklos planavimo klausimus;

- ▷ opagal bakalauro baigiamojo darbo temą surinkti duomenis šiam darbui rengti.

Kaip ir kiekvienais metais, šis „kliūčių ruožas“ kariūnų vėl buvo įveiktas sėkmingai – atlikę praktiką ir papildę profesinių žinių bagažą nauja patirtimi, jie pristatė institucijų praktikos vadovų atsiliėpimus, jos įvertinimus. Institucijų praktikos vadovai visų kariūnų veiklą universitetinės praktikos metu įvertino puikiai ir labai gerai. Taip pat, atlikę individualiąją akademinę užduotį, kariūnai pateikė nustatytos formos mokomosios praktikos ataskaitas ir jas apgynė. Taigi gynybos ir saugumo institucijų valdymo bakalauro studijų IV kurso kariūnų 121-ojo būrio mokomosios universitetinės praktikos tikslai buvo pasiekti.

← Pradžia 22 puslapyje

Krn. Kristina Klimienė apie šią praktiką surinko kelių kariūnų atsiliepimus:

Krn. Jonas Bartlingas

Universitetinę praktiką atlikau Mokymo ir doktrinų valdyboje (MDV). Pdirbėjęs su jos štabo G1 darbuotojais supratau, kokie atsakingi sprendimai čia priimami. Kiekviena detalė yra svarbi, kitu atveju gali atsitikti taip, kad kažkas liks nepastebėtas, neįvertintas, kažkieno karjeros raida sustos ne dėl jo paties kaltės. Be to, MDV atsakinga už Lietuvos kariuomenės individualųjį ir kolektyvinį rengimą, įvairias mokymui skirtas technologijas.

Įgyvendinant kariuomenės šaudyklų modernizavimo projektą teko nuvykti į Didžiosios kunigaikštienės Birutės batalioną Alytuje – apžiūrėti naują šaudyklą ir vertinti jos atitiktį keliamiems reikalavimams, dalyvauti kitų vykdomų projektų valdymo ir įgyvendinimo veikloje. Ši mano įgyta patirtis – neįkainojama.

Įsitikinau, kad malonus, kompetentingas MDV personalas visada pagelbės, jei kils klausimų ar neaiškumų. Visa tai neleis pamiršti teigiamų emocijų, patirtų praktikos metu.

Krn. Julius Bertulis ir krn. Simonas Stankaitis

Pagal pasirinktas bakalauro baigiamojo darbo temas, susijusias su saugumo institucijų valdymo ypatumais, savo universitetinę praktiką atlikome Viešojo saugumo tarnybos prie Vidaus reikalų ministerijos (VST) Vilniaus dalinyje. Per šešias savaites susipažinome su šešiomis šio dalinio kuopomis, kur mums buvo sudarytos sąlygos stebėti ir įsitraukti į jų veiklą, pasijusti VST pareigūnais. Taip pat dalyvavome taktikos pratybose, susipažinome su jų naudojama technika, ginkluote, užduotimis ir gyvenimo sąlygomis, stebėjome, kaip vyksta suimtų asmenų konvojavimas į teismo posėdžius. Esame be galo patenkinti prakti-

ka VST, nes galėjome įsiliesti į kolektyvą ir dirbti komandoje, daug ką išbandyti praktiškai. VST kolektyvas – labai šaunus ir draugiškas, noriai rūpinosi mūsų dienotvarkė, išsamiai papasakojo apie savo veiklą, pasidalijo sukaupta patirtimi, kas akivaizdžiai skatina kariuomenės ir vidaus reikalų tarnybų abipusį bendradarbiavimą užtikrinant mūsų visuomenės saugumą. Norėtūsi, kad kiekvienais metais kariūnai universitetinės praktikos metu dalyvautų šios tarnybos veikloje.

Praktikos pabaigoje, atsideddami už rūpestį, VST pareigūnams surengėme Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir studijų pristatymą.

Krn. Ignas Stankus

Jau pirmosiomis praktikos dienomis visa galva pasinėrėme į bataliono valdymo ir administravimo veiklą. Stebėjome, kaip ji organizuojama, dalyvavome personalo skyriaus darbe: susipažinome su bylų tvarkymo, įsakymų rengimo tvarka ir kitomis procedūromis, stebėjome, kaip organizuojama ir administruojama Garbės sargybos kuopos dienotvarkė. Be to, vedėme įvairius užsiėmimus, tarp jų ir fizinio rengimo, naujiems šauktiniams, pristatėme studijų galimybes Lietuvos karo akademijoje, perskaitėme paskaitą apie LR Konstituciją ir kt. Daug laiko skyrėme savo bakalauro baigiamųjų darbų duomenų rinkimui ir sisteminimui. Visą apibendrinę galime teigti, kad iš akademinės praktikos grįžome kupini teigiamų emocijų ir įspūdžių, nes tai buvo vienas geriausių mūsų studijų laikotarpių.

Krn. Olegas Reisas

Į universitetinių studijų praktiką Vadovybės apsaugos departamente (VAD) vykau konkrečiai žinodamas, kokių tikslų sieksiu. Su praktikos vadovu aptaręs jos planą, jau kitą dieną kupinas entuziazmo skubėjau susipažinti su departamento veikla iš vidaus.

Šios įstaigos misija – gerbiant žmogaus teises ir laisves saugoti valstybės

vadovus ir oficialius Lietuvos Respublikos svečius, o pagrindiniai uždaviniai – užtikrinti saugomų asmenų apsaugą nuo kėsinimosi į jų gyvybę ir sveikatą, taip pat saugomų objektų saugumą.

Praktikos metu išsiaiškinau, kokie yra VAD uždaviniai ir funkcijos taikos ir karo metu, kaip vyksta dokumentų tvarkymo, sprendimų priėmimo procesai, veiklos aptarimai, kokios informacinės sistemos įdiegtos šioje institucijoje ir kaip jos veikia. Pabandžiau dirbti personalo poskyrio specialistų darbą. Nepraleidau progos pasisemti žinių ir iš pareigūnų: sužinojau, kaip vyksta atranka, kokių savybių reikia turėti, norint dirbti VAD, ir kaip atrodo skirtingų skyrių darbuotojų darbo diena, stengiausi kuo labiau įsigilinti į darbo ypatumus, bendrauti aktualiais savo baigiamojo darbo klausimais, konsultuotis tiek su valdymo grupės, tiek su eiliniaus pareigūnais. Jie visada noriai sutikdavo atsakyti į klausimus, išklusydavo mano siūlymus, labai domėjosi kariūnų ir apskritai Akademijos kasdieniais reikalais.

Tikiuosi, kad ir ateityje Lietuvos karo akademija bendradarbiaus su šia išskirtine institucija kariūnų praktikos ir kitais klausimais. Nors LKA ir VAD užduotys skirtingos, esmė išlieka ta pati: svarbiausia – užtikrinti valstybės saugumą. Savo galimybes pasisemti patirties šioje institucijoje išnaudojau visu šimtu procentų savokdamas, koks atsakingas šis darbas.

Krn. Karolis Pūras

Visą rudens semestrą pagal tarptautinę studijų mainų programą *Erasmus+* praleidau Švedijos Karlbergo karo akademijoje, kurioje rengiau savo baigiamąjį bakalauro darbą lyderystės ir karininko ugdymo tema ir atlikau akademinę praktiką. Ši akademija – viena seniausių pasaulyje, jos tradicijos siekia 1792 m., kai karalius Gustavas III nusprendė pastatyti Karlbergo rūmus ir čia įsteigti karininkus rengiančią instituciją. Joje trejus metus buvo mokomi trijų kariuomenės rūšių kariūnai: sausumos, oro ir jūrų.

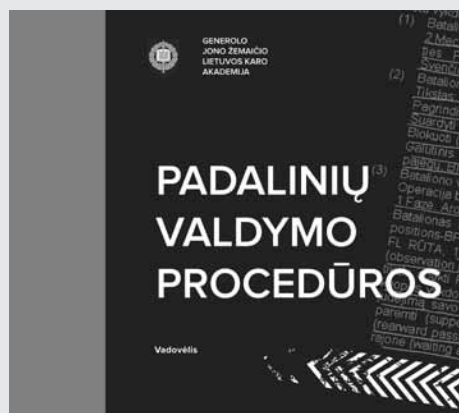
Šiuo studijų laikotarpiu glaudžiai bendradarbiau su Švedijos gynybos universitetu, kuris taip pat atsakingas už kariūnų universitetinį lavinimą ir ugdymą. Universitete turėjau savo baigiamojo darbo vadovą, jo padedamas pasirinkta tema atlikau nustatytas užduotis, rinkau duomenis, susitikau su keliais karininkais dėl interviu apie lyderystės ir karininko ugdymą šioje mokymo įstaigoje. Darbą rengiau anglų kalba, todėl jaučiu, kad pagerėjo jos žinios.

Laikas, praleistas Stokholme, nenuėjo veltui – parengiau bakalauro darbą, laisvu nuo studijų laiku aplankiau žymiausias miesto vietas ir objektus, sutikau naujų draugų, su jais ir ateityje palaikysiu bičiuliškus santykius.

Viešojo saugumo tarnybos paskaitoje

NAUJI LKA LEIDINIAI

Krn. Gabrielė MICKEVIČIŪTĖ

Truputį arčiau Rytų...

Gruzijos nacionalinėje gynybos akademijoje (*Davit Aghmanshenebeli National Defence Academy of Georgia*) pirmą kartą organizuotoje tarptautinėje kadetų savaitėje dalyvavo ir Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos atstovai.

Iš kairės: kariūnai K. Klimienė, A. Macickas ir G. Mackevičiūtė

Kariūnai Gabrielė Mickevičiūtė, Artūras Macickas, Kristina Klimienė ir Kariūnų bataliono vado pavaduotojas mjr. Paulius Diliūnas turėjo galimybę susipažinti ne tik su Gruzijos gynybos akademija, joje besimokančiais kadetais ir jų gyvenimu, bet ir šios kalnų grožiu garsėjančios šalies kultūra, tradicijomis, po ją pakeliauti. Dalyvauti konferencijoje, be Lietuvos atstovų, buvo pakviesti JAV, Latvijos, Lenkijos, Norvegijos ir Vokietijos kadetai ir karininkai.

Gruzijos nacionalinė gynybos akademija yra įsikūrusi Gori mieste, 30 kilometrų nuo sienos su Pietų Osetija. Šis miestas traukia turistus iš viso pasaulio ne tik dėl to, kad buvo smarkiai suniokotas 2008 m. Rusijos–Gruzijos karo, dar vadinamo Penkių dienų karu, metu, – Gori gimė žymusis Sovietų Sąjungos politinis veikėjas, nuo 1927 m. faktiškai vienvaldis jos diktatorius Josifas Džugašvilis – Stalinas.

Gruzijos nacionalinės gynybos akademijos ištakos siekia 1864 m., kai buvo įkurtas Tbilisio kadetų institutas (angl. *Tbilisi Junkers Institution*). Tad šios mokslo įstaigos istorija – ilga ir įdomi. 2010 m. akademijoje buvo atliktos paskutinės reformos, šiuo metu joje mokosi daugiau kaip 400 kadetų, kurie gali rinktis vieną iš dviejų studijų programų – informacines technologijas arba vadybą. Merginų sudaro tik apie 3 proc. visų kadetų, šiuo metu jų yra 12. Atrinkti kadetai privalo pasirašyti 10 metų, iš kurių 4 yra mokslo ir 6 – tarnybos metai, sutartį. Šioje gynybos akademijoje kadetai turi puikias sąlygas lavintis, plėtoti tarnybai reikalingas žinias ir įgūdžius, patogiai gyventi ir turiningai leisti laisvalaikį.

2008 m. konfliktas su Rusija priverė Gruziją iš naujo įvertinti santykius su šia didžiąja kaimyne ir savo nacionalinio saugumo sistemą. 2008 m. Gruzijos gynybos biudžetas sudarė net 7,8 proc. šalies bendrojo vidaus produkto ir iki šiol yra didesnis nei 2 proc., tad krašto apsaugai, o kartu ir Gruzijos nacionalinei gynybos akademijai skiriama tikrai daug lėšų ir dėmesio.

Akademijoje kiekvienas kursas gyvena atskirame pastate, paprastai kambaryje – po keletą kadetų. Naujai įrengtame sporto komplekse, dideliame baseine, krepšinio, imtynių, treniruoklių salėse galima lavinti savo fizinius įgūdžius. Prie komplekso – naujausias NATO standartus atitinkantis karinis

Straipsnio autorės nuotraukos

← Pradžią 32 puslapyje

klūčių ruožas, netoli jo – neseniai įrengtas futbolo stadionas, atskirame poilsiu skirtame pastate – stalo teniso ir biliardo salės. Didžiulėje bibliotekoje kadetai gali rasti visą mokslams reikalingą literatūrą.

Mjr. P. Diliūnas taip pat teigiamai atsiliepė apie akademijoje kadetams sudarytas sąlygas: „Iš tiesų matyti, kad valstybė skiria daug dėmesio ir nemažas

investicijas šiai įstaigai. Visa akademijos infrastruktūra yra aukščiausio lygio.“

Gruzijos gynybos akademija bendradarbiauja su kopimo į kalnus mokykla (angl. *Mountain Training School*), kurioje kadetai įgyja šios srities įgūdžių. Įvertinus šalies kalnuotą reljefą, nekeista, kad šis kursas įtrauktas į kadetų rengimo programą. Netikėta pasirodė tik tai, kad Gruzijos gynybos akademijoje besimokančioms merginoms plaukimo, klūčių ruožo ir kopimo įskaitos nėra privalomos, šiuos dalykus jos gali rinktis

pagal savo galimybes ir poreikius.

Tarptautinės savaitės metu svečiams buvo pasiūlyta speciali viešnagės programa. Aplankėme Gorį, jame įkurtą Josifo Stalino muziejų ir šalia esantį namą, kuriame 1878 m. gimė šis SSRS vadovas. Goryje labai nustebino, kad aplink nuolat slankiojo daugybė benamių šunų, ieškančių draugijos net miesto centre ir turguje. Daug šių gyvūnų patenka ir į aukštomis tvoromis aptvertą akademijos teritoriją. Mus lydintys gruzinai pasakojo, kad gyvūnų globos namų šiame mieste

nėra, todėl valkataujantys šunys Gorio gyventojams – įprastas dalykas.

Taip pat teko lankytis Gruzijos sostinėje Tbilisyje, Nacionaliniame ir Okupacijos muziejuose, Gruzijos karo technikos centre. Tradiciniais gruzinų patiekalais – chačapuriu, sūriu įdarytu pyragu, chin-kaliais, rankomis gamintais koldūnais, – buvome vaišinami funikulieriaus restorane, įsikūrusiame Tbilisio centre ant kalno, nuo kurio atsiveria nepakartojamas šio miesto vaizdas – Gruzijai būdingas nelygus kraštovaizdis (net dvi trečiąsias šalies teritorijos sudaro kalnai). Tarptautinės savaitės metu kariūnai išbandė ir kitas pramogas – dažasvydį ir kopimą uolomis.

Krn. A. Macickas džiaugėsi galimybe dalyvauti šioje tarptautinėje savaitėje: „Tai – nuostabi patirtis nepažintoje šalyje, daug įspūdingų prisiminimų ir naujų draugų.“

Komandiruotės metu patyrėme daugybę malonių įspūdžių, susitikome su kadetais ir karininkais, atvykusiais iš įvairių pasaulio valstybių. Turėjome galimybę susipažinti ir su kitokia, Rytų šalims būdinga, kultūra ir gyvenimu, kuris labai skiriasi nuo mūsų kasdienybės. Gruzinai svečius pasitiko itin draugiškai, todėl šią valstybę palikome kupini teigiamų emocijų.

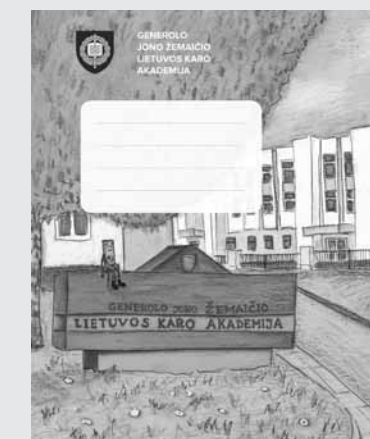
Tokios kelionės leidžia ne tik palaikyti glaudų draugišką ryšį su kitomis valstybėmis, bet ir plėsti kariūnų ir karininkų apie jas – kultūrą, tradicijas, kariuomenių struktūrą ir politiką – žinias. Mjr. P. Diliūnas pridūrė, kad tokio pobūdžio komandiruotėse galima palyginti tam tikrus pasaulio regionus ir kartu lavinti karininkų kritinį mąstymą.

VIKTORINA MOKSLEIVIAMS

ATSAKYMAI Į KLAUSIMUS, PATEIKTUS SĄSIUVINIUISE SU LKA SIMBOLIKA

Pirmųjų dešimties moksleivių, atsiuntusių KARIŪNO redakcijai teisingus atsakymus (el. p. arunas.alonderis@mil.lt), laukia vertingi prizai.

LKA sąsiuvinį ieškokite Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje (kreiptis el.p. arunas.alonderis@mil.lt arba tel.: (85) 2103 526, (85) 2103 680

1. Užduotis Sujunkite ginklų pavadinimus su paveikslėliukais:
Kulkosvaidis – 1
Snaipterio ginklas – 4
Pistolėtas – 2
Granatavaidis – 3
Automatinis šautuvas – 5
2. Užduotis Ar žinoite Lietuvos karo akademijos kariūnų dėvimų uniformų pavadinimus? Užrašykite uniformų pavadinimus prie paveikslėlių:
1 – Kasdienė uniforma
2 – Lauko uniforma
3 – Paradinė uniforma
3. Užduotis Užrašykite prie nuotraukų Lietuvos laisvės kovų sąjūdžio vadų vardus, pavardes ir slapyvardžius:
1. Kpt. Jonas Noreika-Generolas Vėtra
2. Plk. Jonas Semaska-Liepa
3. Brg. gen. Adolfas Ramanauskas-Vanagas
4. Gen. Jonas Zemaitis-Vytautas
4. Užduotis Užrašykite Lietuvos valstybinių švenčių datas:
1. Laisvės gynėjų diena – sausio 13 d.
2. Lietuvos valstybės atkūrimo diena – vasario 16 d.
3. Lietuvos nepriklausomybės atkūrimo diena – kovo 11 d.
4. Valstybės (Lietuvos karaliaus Mindaugo karūnavimo) diena – liepos 6 d.
5. Lietuvos kariuomenės diena – lapkričio 23 d.

Nuotrauka atminimui prieš išvykstant iš Gruzijos. Antroje eilėje ketvirtas iš kairės – LKA delegacijos vadovas mjr. P. Diliūnas

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Rokas ČERLINSKAS

- ➔ **Jūsų credo** – Jeigu lengva pasiekti tikslus, vadinasi, per mažai iš savęs reikalauji
- ➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Būdamas Lietuvos karo akademijos pirmakursis
- ➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėvai, nors turbūt patys to nesitikėjo
- ➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – Kursko mūšį
- ➔ **Didžiausia klūtis** – Tinginystė
- ➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** – Persimiegojau :)
- ➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Tik tuos, kurie iškart sutiktų, – nemėgstu įkalbinėti
- ➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dva-**

sia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Ar tikrai? – Anksčiau ar vėliau gal ir taip, tačiau visada reikia anksčiau, todėl reikalingi abu

- ➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Greičiausiai jau būčiau pakeitęs kelias aukštąsias mokyklas, ieškodamas savo vietos

- ➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite karininką** – Karyba, mokslas, menas

- ➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Neįmanoma prisiminti konkretaus įvykio – per dažnai tai nutinka

- ➔ **Mėgstamiausias skanėstas, kuriam negalite atsispirti** – Tas, kuris guli netoliese

- ➔ **Lietuvių filmas, kurį verta pažiūrėti** – „Kita svajonių komanda“. Nors sukurtas JAV, tačiau tikrai lietuviškas

- ➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Daug vietos

- ➔ **Jei rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Žmoniškumas

- ➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Kauno Ažuolyną

- ➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje** – Trikampio „kariūnai–karininkai–dėstytojai“ sąveikos – didesnio tarpusavio supratimo

- ➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Pirmojo karininko laipsnio suteikimo ceremonija

- ➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Kol kas tokios neradau, geriau jau perskaityčiau naują gerą knygą

- ➔ **Gražiausias poelgis** – Kaltės pripažinimas

- ➔ **Kaip pagrazintumėte Lietuvą?** – Labai padidintiau baudas gatvės „menininkams“ – grafitininkams

- ➔ **Klatingiausias jausmas** – Kai galvoji, kad šią savaitę neturi jokių svarbių darbų

- ➔ **Užgaida, kurią sau leisite per žiemos atostogas** – Jei tik pavyks viską tvarkingai suorganizuoti, vyksiu į Ispaniją automobiliu

- ➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Pakomentuoti ko nors interneto erdvėje anonimiškai

- ➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Kad ir kaip būtų keista, iki šiol neteko tik kelti inkilo

- ➔ **Negalite gyventi be** – Būtų labai sunku išgyventi be reguliaraus juoko

- ➔ **Geriausia gynyba** – Neleisti priešui svajoti, kad verta tave pulti

- ➔ **Poilsis prie upės ar jūros?** – Prie to, kas arčiau...

- ➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Pavasaris

- ➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Kai reikia mintinai išmokti tai, kam suprasti nepakan-ka laiko

- ➔ **Galingiausia jėga** – Žmogaus valia

- ➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Kariūnų bataliono 205 kambarys

- ➔ **Geriausia dovana** – Nebrangi, bet simbolinė

- ➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Kariūnams draudžiama sirgti ir būti nusiminusiems!

Mindaugas SEREIČIKAS

Lakūnas mokinys kariūnas aspirantas Alfonsas Klygis

Kauno pavasarininkų gimnazijos
suaugusiesiems absolventas Alfonsas
Klygis. Kaunas, 1926 m. birželis

Lietuvos centrinio valstybės archyvo
nuotrauka

Alfonsas Klygis gimė 1905 m. sausio 1 d. Rusijoje, Tereko apskr., Beslano vlsč., Beslano k.¹ (kitais duomenimis – Vladikaukazo geležinkelio stotyje Beslane²) iš Rokiškio apskr., Obelių vlsč., kilusio ūkininko šeimoje. Priežastys, dėl kurių lietuvių šeima dar iki Pirmojo pasaulinio karo persikėlė į Rusijos imperijos gilumą, deja, nėra žinomos.

Daugiakultūriame regione apsigyvenę lietuviai sūnų Alfonsą leido mokytis į Vladikaukazo bažnytinę (Romos katalikų) pradžios mokyklą. Baigęs keturias klases, A. Klygis įstojo į Vladikaukazo klasinę gimnaziją. Baigiantis Pirmajam pasauliniam karui, 1917 m. spalio mėn. Rusijos imperijoje įvykusi revoliucija nutraukė jo studijas – revoliucionieriai uždarė Vladikaukazo klasinę gimnaziją, nes naujajai valdžiai katalikybės principais organizuota mokykla buvo nepriimtina. Alfonsas, iki išvyko į Lietuvą, Rusijoje dar spėjo baigti dvi realinės mokyklos klases³.

Lietuvai ginklu įtvirtinus nepri-

1 Kauno pavasarininkų gimnazijos suaugusiesiems atestatas Nr. 468, 1926 m. birželio 21 d. išduotas Alfonsui Klygiui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 2.

2 Kazys Zupka, Vytautas Tamulaitis (red.). Pirmojo Lietuvos Prezidento Karo mokykla 1919–1939. Kaunas, 1939, 109.

3 Zupka, Tamulaitis, 109.

klausomybę, o Rusijoje pasibaigus pietiniam karui, 1921 m. gruodžio mėn. Klygių šeima grįžo gyventi į tėvynę. Būsimajam aviatoriui Lietuva nebuvo *terra incognita* – su tėvais Alfonsas iki Pirmojo pasaulinio karo pradžios gana dažnai grįždavo vasaroti į jų gimtinę, į Obelius, kur gyveno likę giminaičiai. Į Lietuvą grįžę Klygiai su trimis sūnumis apsisusto laikinojoje sostinėje Kaune⁴.

Nors į tėvynę grįžusi Klygių šeima vertėsi sunkiai, buvo nuspręsta, kad vyriausiasis sūnus Alfonsas turėtų baigti dėl revoliucijos ir persikėlimo į Lietuvą nutrauktus mokslus. Prasidėjus naujiems mokslo metams, septyniolikmetis A. Klygis, išlaikęs stojamuosius egzaminus, 1922 m. lapkričio 3 d. buvo priimtas į Kauno pavasarininkų gimnaziją suaugusiesiems. Deja, po revoliucijos baigtos dvi realinės mokyklos klasės nebuvo įskaitytos, ir Alfonsui teko kartoti kursą nuo penktosios gimnazijos klasės.

Kauno pavasarininkų gimnazijoje suaugusiesiems A. Klygiui puikiai sekėsi fizika, matematika ir kosmografija. Mokėsi prancūzų, lotynų ir vokiečių kalbų, ir jų mokymosi rezultatai buvo labai geri. Po trejų su puse metų, 1926 m. birželio 13 d., A. Klygis rankose jau laikė 8 gimnazijos klasių baigimo pažymėjimą⁵. Dar mokymdamasis gimnazijoje jis aktyviai įsitraukė į Lietuvos skautų sąjungos ir Lietuvos šaulių sąjungos veiklą, pastarosios komandoje sportavo – žaidė tuo metu Lietuvoje pradėdantį populiarėti krepšinį.

Nors aštuonių gimnazijos klasių išsilavinimas tarpukariu buvo vertinamas kaip pakankamas, vis dėlto Alfonsas nusprendė studijas tęsti. A. Klygis Lietuvos universiteto rektoriui prof. Mykolui Biržiškai 1926 m. rugpjūčio 18 d. pateikė prašymą priimti į šio universiteto Technikos fakulteto Elektrotechnikos skyrių (prašyme klaidingai nurodyta – į Mechanikos ir elektrotechnikos fakultetą – M. S.)⁶. Priimtas į Lietuvos universitetą (nuo 1930 m. – Vytauto Didžiojo universitetas) A. Klygis klausė tuo metu garsiausių tikslųjų mokslų akademikų – prof. Zigmundo Žemaičio, prof. Kazio Sleževičiaus,

4 Ten pat, 110.

5 Kauno pavasarininkų gimnazijos suaugusiesiems atestatas Nr. 468, 1926 m. birželio 21 d. išduotas Alfonsui Klygiui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 2.

6 1926-08-14 Alfonso Klygio prašymas Lietuvos universiteto rektoriui. Kaunas. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 1.

prof. Igno Končiaus, doc. Jurgio Čiurlio, būsimos brigados generolo Stasio Dirmano ir kitų – skaitomų paskaitų⁷. Studijuodamas universitete įstojo į vieną seniausių lietuvių studentų korporacijų *Neo Lithuania*, buvo jos filisteris⁸.

Tarpukario Lietuvoje universitetinės studijos buvo jaunuolių siekiamybė, laidavusi ne tik profesines žinias ir platų išsilavinimą, bet ir galimybę jas baigus dirbti aukštos kvalifikacijos darbą ir priklausti visuomenės elitui – šviesuomenėi. Bet kol jų padėtis visuomenėje tapdavo užtikrinta, neretai studentams tekdavo nemenkai pakentėti. Ne išimtis buvo ir A. Klygis, kurį nepriteklius šeimoje vertė derinti gana įtemptas inžinerijos studijas ir darbą. 1935 m. Kariūno žurnale išspausdintame nekrologe rašoma: „Universitete mokėsi labai sunkiomis sąlygomis: nuolatos turėjo padėti tėvams ir dviem besimokantiems savo broliams. Gaunamos iš universiteto stipendijos neužtekdavo. Visos vasaros atostogos buvo sunaudojamos praktikai – uždarbiams.“⁹

Vienas pirmųjų Lietuvos universiteto studento A. Klygio darbų buvo susijęs su aviacija. 1927 m. liepos 1 d. A. Klygis buvo priimtas laisvai samdomu jaunuoju dailide į mjr. Juozo Šimoliūno vadovaujamą Aviacijos parką¹⁰. Gen. ltn. Juozo Kraucevičiaus iniciatyva Aviacijos parkas buvo įkurtas 1920 m. rugsėjo 22 d. Šis struktūrinis padalinys aprūpindavo Lietuvos karo aviacijos¹¹ eskadriles degalais, tepalais, kitomis medžiagomis ir atsarginėmis dalimis. Jaunesnysis dailidė A. Klygis dirbo Aviacijos parkui priklausančiose Aviacijos dirbtuvėse. Šiose dirbtuvėse buvo atliekamas kapitalinis sugedusių ir avarijas patyrusių lėktuvų remontas, gaminami nauji užsienio ir

7 Lietuvos universiteto Technikos fakulteto studento Alfonso Klygio studijų knygelė Nr. 1078. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 16–18.

8 J. Lak. „Išskilingai palaidotas žuvęs lakūnas inž. Alf. Klygis“. *Lietuvos aidas*, 1935 m. rugpjūčio 31 d., Nr. 199 (2462), 3.

9 I.M.K. „A. A. inž. aspirantas A. Klygis“. *Kariūnas*, Nr. 19–20, 1935, 231.

10 Aviacijos parko laisvai samdomų tarnautojų knyga. LCVA, f. 930, ap. 7, b. 576, l. 366–367.

11 Pastaba. 1919–1940 m. Lietuvos kariuomenės Karinių oro pajėgų pavadinimas buvo keičiamas keturis kartus: Karinės oro pajėgos 1919-03-12–1920-09-21 buvo vadinamos Aviacijos dalimi, 1920-09-22–1921-06-27 – Oro laivynu, 1921-06-28–1933-02-14 – Aviacija, o 1933-02-15–1940-10-28 – Karo aviacija. Pastarasis pavadinimas vartojamas straipsnyje, neatšizvelgiant į ankstesnius pavadinimo variantus.

lietuvių konstruktorių sukurti lėktuvai¹². Pirmasis A. Klygio darbas aviacijoje truko šiek tiek daugiau nei metus – 1928 m. rugpjūčio 16 d. paties prašymu jis buvo atleistas iš Aviacijos parko¹³. Po to iki 1932 m. dirbo įvairius darbus, kol pavyko rasti vietą po saule, užtikrinusią stabilų gyvenimą.

Artėjant studijų universitete pabaigai, aštuntąjį semestrą, elektrotechnikos studentas A. Klygis 1932 m. kovo 14 d. raštu kreipėsi į Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto dekaną prof. Kazimierą Vasiliauską prašydamas leisti „užimti vietą savo specialybės srityje“¹⁴. Savo prašyme jis rašė, kad tarnyba studijoms netrukdytų, o darbas jam yra svarbus dėl sunkios materialinės padėties – turi šelpti tėvus ir du brolius moksleivius. Kartu su prašymu pateiktame Petrašiūnų elektros stoties, kuri buvo akcinės bendrovės „Lietuvos rajoninės elektros stotys“ dalis, vadovybės tarpininkavimo rašte patikinta, kad A. Klygiui bus sudarytos sąlygos baigti studijas¹⁵. Dekanas prof. K. Vasiliauskas tą pačią dieną, susipažinęs su A. Klygio Petrašiūnuose parašytu prašymu, užrašė vizą „Leidžiama“¹⁶. Iki pat tarnybos Lietuvos kariuomenėje A. Klygis dirbo Petrašiūnų elektros stoties vyriausioju elektromonteriu.

1934 m. birželio 13 d. po beveik aštuonerius metus užsitęsusių studijų A. Klygis, išklausęs visus Technikos fakulteto Technologijos skyriaus elektrotechnikos specialybės programos kursus, gerai išlaikęs egzaminus, atlikęs praktinius darbus ir apgynęs diplominį darbą „Birštono kilpos energijos ūkis ir elektriniai įrenginiai“, baigė Vytauto Didžiojo universitetą ir įgijo technologijos mokslų elektrotechnikos srities inžinieriaus kvalifikaciją¹⁷.

12 Jonas Pyragius (red.). *Mūsų sparnai. Lietuvos aviacija 1919–1929*. Kaunas: Aviacijos leidinys, 1929, 39–42, 60–64.

13 Aviacijos parko laisvai samdomų tarnautojų knyga. LCVA, f. 930, ap. 7, b. 576, l. 366–367.

14 1932-03-14 Alfonso Klygio prašymas Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto dekanui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 4.

15 1932-03-12 AB „Lietuvos rajoninės elektros stotys“ Petrašiūnų elektros stoties raštas Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto dekanui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 5.

16 1932-03-14 Alfonso Klygio prašymas Vytauto Didžiojo universiteto Technikos fakulteto dekanui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 4.

17 1934-06-13 Vytauto Didžiojo universiteto Alfonsui Klygiui išduoto diplomo nuorašas. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 13.

← Pradžia 36 puslapyje

Skautų būryje. Iš dešinės antras – A. Klygis, pirmoje eilėje, centre, sėdi Vilniaus skautų legenda Pranas Žizmaras, antroje eilėje, centre, – Mažosios Lietuvos veikėjas Martynas Jankus

Žvelgiant iš šių dienų perspektyvos, aštuonerius metus užsitęsusių studijų atrodo nekasdienis dalykas. Vis dėlto tarpukariu dėl jau minėtų finansinių sunkumų jos neretai užsitęsavo – darbas, pagrindinis pragyvenimo šaltinis, neretai neleisdavo deramai susitelkti į studijas. Sprendžiant iš įskaitų lentelės, A. Klygis aktyviai mokėsi 1926–1931 m., tuo metu išlausė daugumą kursų, išlaikė egzaminus. Nuo 1932 m. iki universiteto baigimo atsiskaitė už keletą kursų ir praktinių užduočių ir rengė baigiamąjį darbą¹⁹. Vadinas, pažadas, kad darbas Petrašiūnų elektros stotyje nepakėns studijoms, liko neištesėtas...

Dar 1926 m., tik pradėjus studijuoti, privalomoji tarnyba Lietuvos kariuomenėje A. Klygiui buvo atidėta iki 1932 m. rugsė-

jo mėn.¹⁹ Tarpininkaujant Vytauto Didžiojo universiteto rektoriui ir švietimo ministru, ji dar du kartus buvo nukelta, galiausiai – iki 1934 m. rugsėjo. Baigęs universitetą, 1934 m. vasarą A. Klygis pateikė dokumentus ir po sveikatos patikrinimo 1934 m. rugsėjo 15 d.²⁰ buvo priimtas į jau suformuotą X kariūnų aspirantų laidą. Nuo 1926 m. dalis gimnazijų ir universitetų absolventų privalomąją karo tarnybą atlikdavo mokydamiesi Pirmojo Lietuvos Prezidento Antano Smetonos karo mokyklos 12 mėn. (nuo 1937 m. – 15 mėn.) trukmės aspirantų tarnyboje (kursuose). Šie kursai buvo viena iš pagrindinių priemonių reikalingų specialybių jaunesniųjų karininkų mobilizaciniam rezervui sudaryti.

Kariūnai aspirantai 1934 m. rudenį

baigė Jaunojo kareivio kursą ir iki pavasario Karo mokykloje studijavo karybos dalykus – taktiką, šaudybą, susipažino su atskirais ginklų rūšimis (artilėrija, kavalerija, aviacija), jų sąveika, mokėsi rikiuotės.

Kaip vyresnio mokėsi ir labiau patyręs, kariūnas aspirantas A. Klygis buvo paskirtas Karo mokyklos kariūnų kuopos viršila²¹. Minint 17-ąsias Lietuvos nepriklausomybės metines, 1935 m. vasario 16 d. Lietuvos Respublikos Prezidento aktu Nr. 101 kariūnas aspirantas A. Klygis už sąžiningą tarnybą ir uolų pareigų atlikimą Antano Smetonos buvo apdovanotas Didžiojo Lietuvos kunigaikščio Gedimino ordino III laipsnio medaliu²².

Artėjant pavasariui, kariūnų aspirantų skirstymo komisija pagal įgytą

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

A. Klygis (iš dešinės pirmas) su kolegomis Petrašiūnų elektros stotyje. 1932–1934 m.

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

aviacijos disciplinas, ruošėsi praktiškai mokytis skraidyti.

Pirmąjį skrydį kar. asp. A. Klygis atliko 1935 m. birželio 26 d. Karo aviacijos viršininko plk. inž. Antano Gustaičio konstrukcijos mokomuoju lėktuvu ANBO-V (borto Nr. 46). A. Gustaičio mokomasis lėktuvas ANBO-V buvo giriamas už stabilumą, nejudrumą lakūnų mokinių ore daromoms klaidoms. ANBO-V, kuriuo mokėsi skraidyti A. Klygis, pirmą kartą į orą pakilo 1931 m. liepos 14 d. pilotuojamas kpt. Eugenijaus Kraucevičiaus²⁴. Lietuvos karo aviacijos dirbtuvėse pagaminti penki šio tipo lėktuvai buvo skirti pradiniam lakūnų mokymui.

Kar. asp. A. Klygio skraidymo mokslai prasidėjo 1935 m. birželio 26 d. nuo aviatoriaus abėcėlės – lakūnas mokėsi teisingai įlipti į lėktuvą, prisiegti diržus, parengti parašiutą. Skraidyti mokė I rango karo lakūnas (tarpukariu – aukščiausia lakūno kvalifikacija – M. S.), Karo aviacijos mokyklos skraidymo instruktorius j. ltn. Juozas Andriušis. Birželio pabaigoje ir liepos mėn. kar. asp. A. Klygis mokėsi kilti ir tūpti, skristi tiesiai ir atlikti pirmuosius posūkius. Šešerių metų savarankiško skraidymo įvairių tipų lėktuvais patirtį turintis instruktorius j. ltn. J. Andriušis pastabose apie mokinio lakūno kar. asp. A. Klygio

daromą pažangą pažymėjo: „Labai blogai posūkiai išeina. <...> Posūkjį darant neišlaiko vienodo pokrypio, tai jį didina, tai mažina, išeina nelygus.“²⁵

Po patikrinimo liepos 18 d., atlikęs 131-ąjį mokomąjį skrydį su instruktoriumi ir ore išbuvęs 15 val. 30 min., lakūnas mokėsi kar. asp. A. Klygiui ANBO-V atliko pirmąjį savarankišką skrydį. Pirmasis jo savarankiškas nutūpimas buvo įvertintas „neblogai“. Vis dėlto, nors mokomojo skraidymo valandų skaičius didėjo, pažanga buvo nepakankama – instruktorius dar kartą atkreipė dėmesį, kad kar. asp. A. Klygiui sunku suvaldyti lėktuvą: „Posūkjį darant slysta į lauką, išveda iš posūkio staiga, negalima įpratyti atlikti veiksmus iš lėto.“²⁶

Liepos pabaigoje–rugsėjo pradžioje jis mokėsi tūpti iš 500 m aukščio „be gazo“, toliau lavinosi atlikti paprastus posūkius ir posūkius sklendžiant. Instruktorius j. ltn. J. Andriušis taip pat turėjo priekaištų dėl lėktuvo tupdymo technikos, pastabose pažymėjęs, kad kar. asp. A. Klygis lėktuvą tupdo nelabai švelniai: „Dažnai tupdo ratais <...> aukštai palygina, baigiant tupdyti pakrypsta į kairę.“²⁷

18 Lietuvos universiteto Technikos fakulteto Elektrotechnikos skyriaus studento Klygio Alfonso užskaitų lentelė. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 14–15.

19 1926-11-06 Kauno miesto ir apskrities naujų kūrėjų komisijos raštas Nr. 4681 Lietuvos universiteto rektoriui. LCVA, f. 631, ap. 7, b. 2986, l. 3.

20 Data apytikslė, nustatyta remiantis kurso draugo Broniaus Oškinio tarnybos lapo duomenimis.

21 Ginklo draugas. „Tragingai žuvo kariūnas aspirantas inž. A. Klygis“. *Karys*, 36, 1935, 831.

22 1935-02-16 įsakymas Lietuvos kariuomenei Nr. 14 § 6 [žiūrėta 2012-03-29]. <http://www.epaveldas.lt/vbpsi/biRecord.do?biExemplarId=20454&biRecordId=2898>

23 Stasys Knezys. „Lietuvos kariuomenės karo mokykla 1919–1940 metais“. Vytautas Asevičius (sud.), Lietuvos kariuomenės karininkai 1918–1953. II tomas. Vilnius: Lietuvos nacionalinis muziejus, 2001, 348–349.

24 Gytis Ramoška. „Numylėtasis Anbukas“. *Plieno sparnai*, 2006, 8, 24–33.

25 Kar. asp. Klygio Alfonso Karo aviacijos mokyklos skraidymo mokymo žinios. LCVA, f. 930, ap. 7, b. 5337, l. 15–16.

26 Ten pat, 15–16.

27 Ten pat.

1 lentelė Lakūno mokinio kar. asp. Alfonso Klygio 1935 m. birželio–rugpjūčio mėn. skrydžių statistika

Data	Lėktuvas	Skrydžių skaičius		Skraidytas laikas	
		Su instruktoriumi	Savarankiškai	Su instruktoriumi	Savarankiškai
Birželio 26–29 d.	ANBO-V (br. Nr. 46)	4	-	2 val.	
Liepos 1–6 d.	ANBO-V	39	-	5 val. 30 min.	
Liepos 8–13 d.	ANBO-V	59	-	5 val. 10 min.	
Liepos 15–20 d.	ANBO-V	29	10	2 val. 50 min.	55 min.
Liepos 22–27 d.	ANBO-V	3	59	15 min.	5 val. 05 min.
Liepos 29–rugpjūčio 3 d.	ANBO-V	20	36	1 val. 45 min.	3 val.
Rugpjūčio 5–10 d.	ANBO-V	n. d.	n. d.	20 min.	4 val. 55 min.
Rugpjūčio 18 d.	ANBO-V	n. d.	n. d.	20 min.	2 val. 35 min.
Rugpjūčio 24 d.	ANBO-V	n. d.	n. d.		15 min.
Rugpjūčio 24–28 d.	ANBO-III (br. Nr. 41)	n. d.	n. d.	1 val. 40 min.	1 val. 40 min.
Su ANBO-V				18 val. 10 min.	16 val. 45 min.
Su ANBO-III				1 val. 40 min.	1 val. 40 min.
Iš viso	--	154	105	19 val. 50 min.	18 val. 25 min.

Šaltinis: Kar. asp. Klygio Alfonso Karo aviacijos mokyklos skraidymo mokymo žinios. LCVA, f. 930, ap. 7, b. 5337, l. 15–16.

Karo aviacijos mokyklos lakūnų karininkų kursų pilotavimo instruktorius, I rango karo lakūnas kpt. Vytautas Čemarka po 1935 m. liepos 30 d. įvykusio lakūno mokinio kar. asp. A. Klygio skraidymo egzamino reziumavo: „Kylant per mažai pakėlė uodegą. Posūkiai vidutiniai. Prievertiniam tūpimui parinko vietą ir priėjo – patenkinamai. Palyginęs lėktuvą prie žemės ir tupdė per aukštai.“²⁸

Visi instruktorių vertinimai ir pastabos liudijo, kad kar. asp. A. Klygis nepakankamai tam gabus ir gana lėtai daro pažangą mokymasis skraidyti. Nors pirmąjį savarankišką skrydį A. Klygis atliko, galima sakyti, maždaug tiek pat mokėsis, kiek ir kiti mokiniai lakūnai, t. y. vidutiniškai po 120–140 mokomųjų skrydžių, tolesnis jo lavinimasis vyko lėtai, o įgyti skraidymo įgūdžiai buvo ne tokie patikimi kaip kitų mokinių lakūnų.

Rugpjūčio 24 d. kar. asp. A. Klygis atliko pirmąjį skrydį tolesniam lakūnų mokinių lavinimui skirtu lėktuvu ANBO-III²⁹, plk. inž. Antano Gustaičio 1926–1929 m. mokantis Aukštojoje aeronautikos ir mechaninių konstrukcijų mokykloje Prancūzijoje suprojektuotu ir 1930 m. Karo aviacijos dirbtuvėse pagamintu aukštasparniu spyriiniu monoplanu. Konstrukcija mišri – iš plieninių vamzdelių suvirintas liemens karkasas dengtas audiniu ir duraliuminio skarda. ANBO-III (borto Nr. 41) 1930 m. rugsėjo 30 d. ore išbandė

Iš dešinės: lakūnai mokiniai kar. asp. B. Oškiniš, kar. asp. A. Klygis ir skraidymo instruktorius j. ltn. J. Andriušis prie mokomojo lėktuvo ANBO-V (borto Nr. 49). Kauno aerodromas, 1935 m. birželis–rugpjūtis

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

Lakūnas mokinys kar. asp. inž. A. Klygis lėktuvo ANBO-V kabinoje pasirošęs kilti. Kauno aerodromas, 1935 m. birželis–rugpjūtis

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

28 Ten pat.

29 Ten pat.

Pirmojo Lietuvos Prezidento karo mokyklos kariūnai, X – aspirantų – laidos būrys, pritūpęs pirmas iš dešinės – A. Klygis. Kaunas, Aukštoji Panemunė, 1934 m. rudenį

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

kpt. Česlovas Januškevičius³⁰.

Per visą mokymosi laikotarpį (1935 m. birželio 26–rugpjūčio 28 d.) Karo aviacijos mokykloje lakūnas mokinys kar. asp. A. Klygis ore išbuvo 38 val. 15 min., iš jų savarankiškai – 18 val. 25 min.

1935 m. rugpjūčio 28 d. iš Kauno aerodromo pakilo ANBO-III (borto Nr. 41), pilotuojamas lakūno mokinio kar. asp. A. Klygio, kuris skrido su žvalgu – Karo aviacijos mokyklos puskarininkų klasės lakūnų skyriaus lakūno mokiniu eil. Kostu Butavičiumi. Skraidymo instruktoriaus prižiūrėjo skrydžio tikslas – treniruoti ir lavinti abiejų lakūnų mokinių įgūdžius. Apie 10 val. netoli Kauno aerodromo, ties Janučių vienkiemiais, Garliavos valsčiuje, atlikdamas posūkį, kar. asp. A. Klygis nesuvaldė lėktuvo – šis pateko į suktuką ir nevaldomas rėžėsi į žemę. Lietuvos karo aviacijos personalas, atvykęs į aviakatastrofos vietą, suteikęs pirmąją pagalbą, sužeistus lakūnus skubiai evakavo į Dr. Joną Basanavičiaus karo ligoninę. Nuo patirtų sužalojimų tos pačios dienos vakare 19 val. 10 min. lakūnas mokinys kar. asp. A. Klygis mirė. Kitas lakūnas mokinys eil. K. Butavičius, aviakatastrofos metu sunkiai sužeistas (sulaužyta koja), po penkis mėnesius trukusio gydymo Karo ligoninėje grįžo į tarnybą ir 1937 m. baigė Karo aviacijos mokyklos puskarininkų klasės lakūnų skyrių³¹.

30 Gytis Ramoška. „ANBO-III. Pirmasis serijinis lietuviškas lėktuvas“. *Plieno sparnai*, 2002, 7, 6–17.

31 Il laidos mokinių lakūnų abėcėlinė knyga. Mokinių lakūnų tarnyba. LCVA, f. 930, ap. 7, b. 5005, l. 13–16.

1935 m. rugpjūčio 30 d. žuvęs lakūnas mokinys kar. asp. Alfonsas Klygis palaidotas Kauno miesto kapinėse.

Nors Lietuvos centrinio valstybės archyvo Karo aviacijos fonde nėra įvykusios aviakatastrofos tyrimo bylos, remiantis išlikusiais archyviniais dokumentais ir kitais antriniais šaltiniais, galima nustatyti nelaimingo skrydžio priežastis. Iki lemtingo skrydžio lakūnas mokinys kar. asp. A. Klygis ANBO-III tipo lėktuvu buvo išskraidęs 3 val. 20 min., iš jų tik 1 val. 40 min. savarankiškai.

Istorikas Gytis Ramoška apie lėktuvo ANBO-III valdymą rašė: „Mokiniai lakūnai, baigę skraidymo programą su mokomuoju lėktuvu ANBO-V, kuris buvo labai pastovus, persėdę į lavinimosi lėktuvą ANBO-III pasijusdavo tarsi ant įnirtusio žirgo. Bent jau taip atrodė mažiau gabiems.“³² Būtent pastarųjų grupei, remiantis išlikusiais mokymo skraidyti duomenimis, galima priskirti ir lakūną mokinį kar. asp. A. Klygį. Kaip pažymi G. Ramoška, A. Gustaitis, kurdamas ANBO-III, numatė didesnę tūpimo greitį, siekė didesnio vikrumo, todėl tupiant ir atliekant staigius posūkius reikėjo daugiau tikslumo ir vairų koordinacijos. Ir tai pavykdavo ne visiems mokiniams lakūnams³³. Tikėtina, kad A. Klygis per šiek tiek daugiau nei tris valandas, praleistas ore ANBO-III kabinoje, nespėjo perprasti šio lėktuvo valdymo subtilybių. Remian-

32 Gytis Ramoška. „ANBO-III. Pirmasis serijinis lietuviškas lėktuvas“. *Plieno sparnai*, 2002, 7, 6–17.

33 Ten pat, 12.

Lakūnas mokinys kar. asp. inž. A. Klygis Kauno aerodrome, 1934 m. vasara

Lietuvos aviacijos muziejaus nuotrauka

tis išlikusiais instruktorių vertinimais, pažymėtina, kad lakūnui mokiniui A. Klygiui nepavykdavo tinkamai atlikti posūkių. Be nepakankamos skraidymo patirties ir pilotavimo technikos, antra svarbi priežastis buvo blogos oro sąlygos. 1935 m. rugpjūčio 28 d. skrydžio metu buvo vėjuota ir apniukę, dėl skirtingos oro temperatūros susidarė oro duobės³⁴. Tikėtina, kad atliekant posūkį lėktuvas pateko į oro duobę ir tapo nevaldomas, o lakūnas mokinys kar. asp. A. Klygis, turintis per mažai skraidymo patirties, jo nesugebėjo suvaldyti.

Artimieji prie lakūno mokinio kar. asp. inž. A. Klygio kapo, iš dešinės pirmas – brolis Algirdas. Kauno senosios kapinės, 1935 m. rudenį

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

34 Ginklo draugas. „Tragingai žuvo kariūnas aspirantas inž. A. Klygis“. *Karys*, 36, 1935, 831.

Krn. Žydrūnas GUDAVIČIUS

Baltijos jūros regiono šalių karo akademijų konferencija

Straipsnio autorės nuotraukos

2015 m. rugsėjo 20–24 d. Baltijos jūros regiono karo akademijų kariūnai sėmėsi patirties Lenkijos Škliarskos Porembos (*Szklarska Poreba*) mokymo centre. Į čia surengtą konferenciją atvyko Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo ir Latvijos nacionalinės gynybos akademijų, Estijos nacionalinio gynybos koledžo ir Generolo Tado Kosciuškos sausumos pajėgų karininkų aukštosios mokyklos pasiuntiniai. Mūsų šaliai atstovavo Lietuvos karo akademijos III kurso kariūnai ir Viešųjų ir tarptautinių ryšių skyriaus viršininkė mjr. Birutė Krasavinienė.

Konferencijoje dalyvavę kariūnai patyrė daug įspūdžių, turėjo įveikti nemažai iššūkių – atlikti įvairių užduočių: trumpo išgyvenimo, vengimo, pasipriešinimo ir pasitraukimo (SERE) kurso metu uždegti ugnį naudodamiesi įvairiomis kasdienėmis priemonėmis ir neturėdami jokių ypatingų papildomų priemonių miško sąlygomis, taip pat užmaskuotą laužą, kuris neskleidžia dūmų.

Pirmosios pagalbos suteikimo mūšio metu pratybose kiekvienas individualiai prisiminėme įvairius kario gabavimo būdus, sužinojome, kaip nustatyti kraujavimo vietą ir jį sustabdyti, atpažinti ir izoliuoti lūžusį kaulą, sutvarkyti kitas žaizdas.

Kopėme į stačias uolas ir staigiai nuo jų leidomės, bandėme persikelti per upę virvių tiltu ir pan. Per paskaitas sužinojome, kaip sprendimai priimami įtemptomis sąlygomis, ir pabandėme šias žinias taikyti praktiškai organizavus kariuomenės pagalbą gyventojams potvynio metu, kuriant pabėgėlių stovyklą 10 000 žmonių, dirbdami tarptautinėse komandose.

Visų šalių kariūnai labai motyvuoti ir smalsūs. Domėjomės vieni kitų kultūra, studijų kokybe, lyginome veikimo tam tikromis ir skirtingomis sąlygomis metodus, karo akademijų tvarką, karjeros kariuomenėje perspektyvas, sužinojome, kodėl jie panorą tapti karininkais.

Didžiausią įspūdį paliko Lenkijos kadedetai, kurie yra rengiami kaip tam tikros karybos srities specialistai arba eiti tam tikras tarnybos pareigas. Jie jau prieš studami žino, kuo nori būti: pėstininkais, artileristais, žvalgiais, inžinieriais ir t. t., ir tikslingai siekia tobulėti pasirinktoje srityje kopdami karjeros laiptais.

Kitais metais Baltijos jūros regiono šalių karo akademijų konferenciją (BS-MAC) organizuos Lietuvos karo akademija. Šiomet dalyviai nusprendė, kad ir 2016 m. konferencija turės orientuotis į praktinius užsiėmimus ir konkrečias kariūnams skirtas užduotis.

Nuo 1998 m. paeiliui visose Baltijos jūros regiono šalyse rengiamoje konferencijoje susipažįstama su skirtingomis karininkų rengimo sistemomis, vyksta diskusijos tiek karininkams, tiek kiekvienam kariūnui aktualiais klausimais. Rengti tokias konferencijas buvo nuspręsta karinių institucijų viršininkams pareiškus pageidavimą glaudžiau bendradarbiauti ir prisidėti prie saugesnės ir stabilesnės aplinkos kūrimo Baltijos

jūros regiono šalyse.

Štai kaip apie šią konferenciją atsiliepė Lenkijos III kurso kariūnas Hubertas Wyszkowski:

„Baltijos jūros regiono šalių karo akademijų konferencija buvo labai įdomus renginys. Kiekvienas dalyvis galėjo įgyti pagrindinių išgyvenimo įgūdžių, pirmosios pagalbos teikimo mūšio lauke, kopimo uolomis ir reagavimo į ekstremalias situacijas patirties. Bet geriausia patirtis man buvo pažintis su kitų šalių kadedetais. Žinios apie kitų šalių kariuomenes ir švietimą karo akademijose buvo labai naudingos. Žinoma, negaliu pamiršti laiko po paskaitų. Manau, kad aš ir mano kolegos puikiai parodėme savo kultūrą ir draugai iš kitų akademijų neliks skolingi. Laisvu laiku vyko patys geriausi kultūros mainai. Mes įsiminėme sunkių sakinių kitomis kalbomis, kalbėjomės apie mūsų šalių visuomenes, patyrėme nedidelių „nuotykių“ kalnuose. Visą laiką buvo puiki atmosfera. Buvo labai smagu susipažinti su kitais, ypač Lietuvos, kariūnais. Linkėjimai iš Lenkijos!“

Krn. Aleksandras LEONIDOVAS

Žalgirio kuopa – visi už vieną, vienas už visus!

142 būrys po kario priesaikos ceremonijos. Iš kairės pirmas stovi būrio vadas krn. Vidas Frankauskas, iš dešinės pirmas – būrininkas O. Reisas

Iš savo gimtojo miesto Kauno 2014 m. liepos 28 d. atvykau į Lietuvos karo akademią. Čia susirinko gausus būrys naujokų. Dar nesuvokiau, kad su šiais žmonėmis, turinčiais tą patį tikslą kaip ir aš, teks gyventi ketverius metus. Visi atrodė labai skirtingi, skirtinga buvo ir jų nuotaika. Aš buvau labai motyvuotas ir nekantraudamas laukiau šios dienos. Ko gero, įsimintiniausias buvo pirmosios akimirkos: mus pasitikusių karininkų ir kariūnų kalbos, sveikinimai, drąsinantys žodžiai ir frazės, verčiančios susimąstyti, ar tikrai atėjome ten, kur norėjome.

Netrukus išvykome į Ruklą, į Jonušo Radvilos mokomąjį pulką, pasirengę išeiti Bazinį kario kursą. Pirmosios savaitės buvo nelengvos ir kiek slegiančios. Man kario gyvenimas buvo savotiškas išbandymas, kilo dvejonių, ar tikrai to noriu, ar

tikrai tam esu pasiryžęs. Ko gero, pagrindinis dalykas, kuris lydėjo mane į sėkmę Rukloje viso kurso metu buvo svajonės ir žmonės, kurie ryžtingai ugdė reikalingas kariui savybes ir vertybes. Jomis vadovaudamasis gyvenu ir dabar, būdamas antrakursis.

Po kurso laimingi, kupini noro studijuoti grįžome į Akademią. Čia ir įvyko lūžis, kurio nesitikėjau: būtent nelengvas pirmakursio gyvenimas Karo akademijoje palaipsniui, diena iš dienos, suvienijo mūsų kuopą. Dėl to labiausiai esu dėkingas pirmiesiems neetatiniams kariūnams vadams (Vidui Frankauskui, Olegui Reisu, srž. Jonui Giedraičiui), kurie visais įmanomais būdais ir tiesiog natūraliai mums diegė vienybės jausmą. Norėčiau padėkoti ir mūsų kuopos vadui kpt. Jurgiui Norvaišai, kuris iki šios dienos buvo

ir, ko gero, visada bus tikrų tikriausias karininko ir vado pavyzdys.

Kuo ilgiau gyvenome toliau studijuodami Akademijoje, tuo glaudžiau bendravome. Vienybė, kaip minėjau, diena iš dienos stiprėjo. Be jau minėtų dalykų, svarbios buvo visos pratybos Pabradės poligone ir Lietuvos mastu surengtos pratybos „Žaibo kirtis“ – nuo mūsų vieningumo priklausė net kai kurių veiksmų eiga. Pratybose, manau, pats tinkamiausias šūkis – „Visi už vieną, vienas už visus!“ Jose įsitikinome, kad posakis tikrai ne iš piršto laužtas. Beje, II kurse, rudenį, jau bandėme pajusti tarptautinių mokymų ritmą. Visas Kariūnų batalionas, išskyrus I kursą, dalyvavo pratybose „Geležinis kardas 2015“, kur jam teko atlikti „demotyvuotų“ priešiško pajėgų vaidmenį.

Pirmųjų mokslo metų pabaigoje kariūnų Žalgirio kuopa buvo išvykusi į kelias įdomias pažintines išvykas. Man jos taip pat labai įsiminė. Lankėmės Medininkuose, Medininkų pasienio poste ir, žinoma, Medininkų memoriale 1991 m. liepos 31-ąją žuvusiems pareigūnams atminti. Kiek vėliau, jau vasarą, nuvykome į Vytauto Didžiojo jėgerių batalioną. Čia visiems didelį įspūdį paliko Specialiųjų operacijų pajėgų pristatymas, jų ginkluotė, technika, kariai ir t. t. Kariūnai buvo labai susidomėję: atrodė, kad esame vienas organizmas, – taip buvome susitelkę stebėdami kiekvieną rodomą objektą.

Kitą dieną, anksti ryte, kartu su bendražygiais ir kuopos vadu išvykome į Lenkiją. Vėl puiki, prasminga kelionė, jos metu galėjome pademonstruoti savo vieningumą, ugdyti bendrą pasaulėžiūrą. Svarbiausias jos akcentas buvo apsilankymas Žalgirio mūšio vietoje – gražus gestas ir mūsų kuopos pavadinimo pagerbimas. Be to, apsilankėme „Vilko

Baigus mokyklą su tėveliais, 2014 m. vasara

Strapsnio autoriaus nuotrauka

guolyje“ ir Malborko (Marienburgo) pilyje – ne mažiau reikšmingose istorinėse vietose. Visa tai (ilgos valandos kelyje, ekskursijos ir daug kitų dalykų) taip pat nejučia stiprino mūsų vienybę.

O rudenį, jau būdami antrakursiai, nuvykome į Kernavę, lankėmės Senuosiuose Trakuose (vienuolyne) ir Trakuose (Trakų pilyje). Ši kelionė buvo ne tiek kariūnams skirta edukacinė programa, kiek kuopos vienijimo proceso tęsias.

Dar norėčiau grįžti į II kurso pradžią. Žinoma, pradėsiu nuo Rugsėjo 1-osios. Šįkart ji kaip diena ir naktis skyrėsi nuo praėjusių metų pirmosios savaitės Akademijoje ir mokykloje šventos Mokslo ir žinių dienos. Po atostogų grįžęs į kareivines vėl išvydau tuos pačius žmones, kurie man kažkada atrodė tokie skirtingi. Jaučiau, kad po atostogų mes tapome dar vieningesni, dar artimesni – juk

Tęsinys 46 puslapyje →

AKADEMIJOS PULSAS | APDOVANOTI | SVEIKINAME

LIETUVOS KARIUOMENĖS DIENOS PROGA

Už uolų ir sąžiningą darbą Lietuvos karo akademijos Studijų skyriuje, iniciatyvą vykdant pavestas pareigas ir svarų indėlį gerinant studijas ir tobulinant mokymo programas

mjr. Ramūnas GRĖSIUS – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Už iniciatyvą, sumanumą ir profesionalumą vykdant pavestas užduotis

kpt. Marius BAGDONAS, kpt. Vaidas PACEVIČIUS, kpt. Povilas PIDKOVAS – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Už uolų, kruopštų ir sąžiningą pareigų vykdymą, ryžtą ir iniciatyvą

št. srž. Gintaras ŠIRINSKAS, vyr. srž. Sergejus ROMAŠKA, gr. Algimantas MAČYS, Jelena LEŠČEVSKAJA – Lietuvos kariuomenės vado padėka

Už reikšmingą indėlį tobulinant Ypatingos paskirties tarnybos karių užsienio kalbos teorines ir praktines žinias

doc. dr. Dileta JATAUTAITĖ, doc. dr. Jelena KAZIMIANEC – Lietuvos kariuomenės Ypatingos

paskirties tarnybos vado padėka

Už nepriekaištingą tarnybą, sumanumą ir uolų pareigų atlikimą

Ramūnas NARBUTIS – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę pareigų atlikimą, profesionalumą, savarankiškumą, gerą pratybų organizavimą ir jų vedimą

vyr. srž. Andrius SAMUCHOVAS – Akademijos viršininko padėka

Už uolų ir sąžiningą pareigų atlikimą, ryžtą ir iniciatyvą atliekant papildomai skirtas užduotis

eil. Žygimantas ŠIAUDINIS, j. eil. Rolandas KULBOKAS – Akademijos viršininko padėka

Už didelį indėlį rengiant naują 3 lygio kursų klausytojams skirtą mokymo programą ir dviejų 3 lygio mokymo temų, užduočių ir klausimų diskusijoms parengimą

Violeta GANČIERIENĖ – Akademijos viršininko padėka

Už pavyzdinę ir nepriekaištingą tarnybą, ryžtą ir iniciatyvą, už indėlį mokant praktinių dalykų Karo akademijos kariūnus

Henrikas SEMAŠKA – Akademijos viršininko padėka

Už svarų indėlį rengiant lyderio ugdymo pratybas kariūnams

Valerijus KUŠEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

Už nepriekaištingą ir uolią tarnystę bei nuoširdžią ir nesavanaudišką Karo akademijos bendruomenės sielovadą

mjr. Remigijus BUTKEVIČIUS – Akademijos viršininko padėka

JUBILIEJINIO GIMTADIENIO PROGA

kpt. Ričardas MARGELIS, Sandra DAPKIENĖ, Dalia JUODIENĖ – Akademijos viršininko vardinė dovana

Už pranešimų skaitymą tarptautinėje studentų mokslinėje konferencijoje „Teorija ir praktika: studentiškos įžvalgos“

krn. Marius MEILŪNAS, krn. Aidas PLEČKAITIS, krn. Karolis TURŪTA, krn. Kipras ŠEŠPLAUKIS – Tarptautinės studentų konferencijos direktorės pažymėjimu

vis dėlto vienas kitą remdami jau antrus metus sieksime to paties tikslo.

II kurse esame jau savarankiškesni, kone kasdien naudojames galimybe po paskaitu pailsėti, kur nors nuvykti, daugiau pamatyti tos mūsų sostinės. Su kuopos draugais, stiprinant vieningumą ir kovos dvasią, teko dalyvauti maratone, pabūti prie Žaliųjų ežerų, apžiūrėti kitas Vilniaus lankytinas vietas. Labai dėl to džiaugiuosi, nes, net ir gavę daugiau laisvės, laiką leidžiame kartu, stengiamės visur dalyvauti, būti iniciatyvūs ir ryžtingi.

Norėtusi trumpai papasakoti ir savo asmeninę istoriją, kuri rodo, kaip gyvenime viskas gali apsisverti aukštyn kojomis ir kaip būtent aplinkiniai žmonės, formuojantys tavo asmenybę, padeda pasirinkti tinkamą kelią.

Pradėsiu nuo to, kad nuo pat mažų dienų svajoju apie dangų ir jo platybėse skraidančius orlaivius. Po kiekvienos išvykos į oro uostą palydėti artimo žmogaus, grįžęs namo, iš lego detalių konstruodavau oro uostus, lėktuvus.

Į Lietuvos karo akademiją stoti labiausiai mane paskatino galimybė tapti pilotu, kadangi dar tais laikais, kai mokiausi mokykloje, Lietuvos karo akademija, bendradarbiaudama su Vilniaus Gedimino technikos universiteto A. Gustaičio aviacijos institutu, sudarydavo sąlygas nuo II kurso kariūnams studijuoti aviaciją. Būtent šios svajonės genamas ir įveikiau Bazinį kario kursą – tikėjausi II

Po Vilniaus pusmaratonio su bendrakursiais, 2015 m.

kurse kibti į aviacijos mokslus. Vis dėlto nutiko taip, kad šios galimybės nebeliko, teko apsispręsti – rinktis pėstininko, sausumos pajėgų kario, kelią.

Bet būtent vienybė – nauji žmonės, kuriuos šimtu procentų galiu laikyti draugais, vadai, instruktoriai ir kiti, kurie mane motyvavo, – privertė pakeisti savo

ateities viziją ir likti Karo akademijoje. Dabar esu nusiteikęs sėkmingai baigti studijas, sąžiningai ir uoliai tarnauti Lietuvai. Supratau, kad aplinkiniai daro didžiulę įtaką žmogui, o džiaugiuosi dėl to, kad patekau, ko gero, į pačią geriausią aplinką, į patį geriausią kolektyvą, apie kokį tik galėjau svajoti.

Kpt. Laurynas ČESŪNAS

Visai neseniai užėjau į Karo akademijos biblioteką, kurioje sukaupta ir gana daug tarpukariu išleistų knygų, vadovėlių, spaudos. Didelio skaitytojų susidomėjimo šie spaudiniai nesulaukia: vieni apskritai gal nežino, kad tokių knygų čia galima rasti, kiti neturi laiko jų skaityti, o tretiems gal net neįdomu?..

Bazinių karininkų kursų instruktoriai šias knygas „atrado“ maždaug prieš metus. Pats ant darbo stalo turiu 1936 m. „Pėstininkų statutą“. Skaitydamas labai nustebau, kad jau tais laikais mūsų kariuomenė tiek daug mokėjo ir taip toli buvo pažengusi. Mane stebina statutų aiškumas, nes jie buvo rašomi paprastiems kareiviams, daug iliustracijų ir paaiškinimų. Pavarčius „Mūsų žinyną“ staiga pasidaro aišku, kad to, ką turėjome tarpukariu, dabar jau nebeturime ir tokio aukšto karybos mokslo lygio teks siekti dar ilgai. Netikite? Netrukus įrodysiu, bet prieš tai – keletas žodžių apie „Mūsų žinyną“.

Kaip bet kuris iš mūsų, kai reikia, ką nors sužinoti, įvedu šį raktažodį į Google,

laukiu, ogi Vikipedija rašo:

„Mūsų žinynas – Lietuvos karybos ir istorijos žurnalas, ejęs 1921–1940 m. Kaune.

Žurnalą įsteigė Krašto apsaugos ministerijos Karo mokslo skyrius, leido Spaudos ir švietimo skyrius. Iki 1925 m. ėjo kas tris mėnesius, nuo 1929 m. – kas du, 1929–1940 m. – kas mėnesį. Nagrinėjo karo mokslo, karų istorijos, Lietuvos kariuomenės organizacijos, karių rengimo ir auklėjimo, karinės ginkluotės, Lietuvos istorijos ir tarptautinių santykių raidos klausimus. Tiražas 1000 egz. (1928 m.).

Leido priedus: „Kardas“, 1925 m. „Karo archyvas“, „Karo literatūros rodyklė“, „Karo mokslų draugijos žinios“.

Pabrėžiu, kas nepastebėjo, „Mūsų žinynas“ nagrinėjo karo mokslo, karų istorijos, karių rengimo, karių auklėjimo ir kitas šiandien labai svarbias temas.

Kalbėjau apie formą, o dabar apie turinį... J. Itn. Dambrauskas rašo apie sunkiujų kulksvaidžių panaudojimą ir vadavietes gana įdomiai, sakyčiau, net originaliai, vyras giliai „kapsto“.

O dabar, kariai, apsidairykite, už-

Kaip gimsta knyga

Šio straipsnio tikslas – padėti suprasti, kodėl reikia rengti knygas, vadovėlius, straipsnius ir kaip nuosekliai, kokia seka, tai padaryti.

merkite akis ir pagalvokite, kiek žinote karininkų, puskarininkų, kurie parašė bent 50 straipsnių arba bent 2–5 knygas ar vadovėlius. O ką, jei pasakyčiau, kad vienas tarpukario karininkas per savo gyvenimą sugebėjo parašyti, kaip teigia Vikipedija, 5 karybos vadovėlius, keletą atsiminimų ir polemikos (viešas ginčas kuriuo nors klausimu) knygų, atrodo, iš viso 9 knygas (tomus), ir (skaitykite įdėmiai!) karinėje spaudoje paskelbė apie 1000 straipsnių. Ar žinote, apie ką kalbu?

Kyla klausimas: o kas šiuos žmones motyvavo tiek rašyti? Kodėl tarpukario karininkai skirdavo tam tiek daug laiko? Aš nežinau, nes pasakyti, kad jie neturėjo interneto ir mobiliųjų telefonų, nelabai tinka. Gal kas žino atsakymą ir pasidalins informacija kitame „KARIŪNO“ numeryje?

Žinau tik viena – dabar mūsų karininkijos niekas nemotyvuoja: kam rašyti, jei galima ir be to apseiti ir daryti karjerą. Vienas karininkas priminė, kad anksčiau,

→ Tęsinys 48 puslapyje

IŠ PIRMŲ LŪPŲ

Krn. Andrius JUOZELSKIS

➔ **Jūsų credo** – *Si vis vincere, disce pati* („Jei nori nugalėti, išmok kentėti!“)

➔ **Kada supratote, kad norite būti karininkas?** – Kai būdamas šauliu pradėjau įžvelgti kitų šaulių, instruktorių, vadų trūkumus ir pajutau norą vadovauti, būti geresnis už kitus

➔ **Kas Jums padarė pačią didžiausią įtaką?** – Tėtis, mama, LŠS ir KASP

➔ **Jeigu galėtumėte keliauti „laiko mašina“, kokį mūsų / karinę operaciją norėtumėte pamatyti?** – D-Day – 1944-06-06 sąjungininkų išsilaipinimą Normandijoje

➔ **Didžiausia kliūtis** – Didžiausia kliūtis gyvenime yra baimė ką nors atlikti

➔ **Pirmoji mintis pabudus ryte** – Kaip gerai nepailsėjau!

➔ **Ką pasikviestumėte į negyvenamą salą?** – Žalgiriečius!

➔ **„Pasaulyje yra tik dvi jėgos: kardas ir kovos dvasia, ir anksčiau ar vėliau kardas bus nugalėtas kovos dvasios.“ Art tikrai?** – Tikrai taip, nes kardas yra ginklas, o ginklus valdo žmonės, kuriuos į kovą veda būtent kovos dvasia. Kiekviena kova pirmiausia laimima arba pralaimima širdyje

➔ **Jeigu nebūtumėte tapęs kariūnu...** – Būčiau PKT karys arba nusivylęs gyvenimu studentas (:

➔ **Trimis žodžiais apibūdinkite karininką** – Ryžtingas, sąžiningas, savikritiškas

➔ **Kada paskutinį kartą verkėte iš juoko?** – Tenka kiekvieną mielą dieną (:

➔ **Šventė, kurios labiausiai laukiate** – Kalėdos

➔ **Mėgstamiausias skanėstas, kuriam negalite atsispirti** – Pieninis šokoladas

➔ **Vyro automobilyje visada turi būti** – Užvedančios muzikos!

➔ **Lietuviškas filmas, kurį verta pažiūrėti** – „Vieni vieni“

➔ **Jeif rašytumėte žmogaus garbės kodeksą, kurie reikalavimai būtų esminiai?** – Gerbti kiekvieno nuomonę ir vertinti žmones pagal jų pasiekimus, o ne pagal socialinę padėtį

➔ **Lietuvos vieta, kurią patartumėte aplankyti** – Jurbarko apylinkės

➔ **Ko Jums trūksta Akademijoje?** – Pozityvumo: atrodo, kad čia net kiekviena plyta persmelkta negatyvumo

➔ **Knyga, kurią perskaitytumėte dar kartą** – Albero Kamio „Svetimas“

➔ **Kaip pagražintumėte Lietuvą?** – Kiekvienoje aikštėje turėtų būti iškelta Lietuvos valstybės istorinė vėliava, galbūt tada žmonės dažniau pakeltų galvas į viršų ir susimąstytų apie savo ryšį su šalies istorija

➔ **Klatingiausias jausmas** – Meilė...

➔ **Užgaida, kurią sau leisite per žiemos atostogas** – Jei bus sniego – nuvykti pasidinėti

➔ **Ko niekada nesutiktumėte padaryti?** – Išduoti Tėvynės

➔ **Gražiausias poelgis** – Atleisti savo didžiausiems priešams

➔ **Užbaikite sakinį: „Mane išveda iš pusiausvyros...“** – Kai su manimi „žaidžia“ (jkyriai erzina)

➔ **Ko iš šių dalykų nesate daręs: pjovęs šieno, kasęs bulvių, kėlęs inkilo?** – Inkilą esu tik sukales, bet jis nepasiekė savo tikslo

➔ **Negalite gyventi be** – Poilsio

➔ **Geriausia gynyba** – Puolimas!

➔ **Poilsis prie upės ar jūros?** – Jūros

➔ **Mėgstamiausias metų laikas** – Pavasaris

➔ **Galingiausia jėga** – Kritinis mąstymas

➔ **Mėgstamiausia vieta Akademijoje** – Mano kambarys

➔ **Geriausia dovana** – Nemėgstu dovanų

➔ **Įsivaizduokite, kad Jūs – Karo akademijos viršininkas. Pirmasis Jūsų įsakymas** – Pirmiausia priminčiau visiems jos darbuotojams – jei nebūtų kariūnų, nebūtų ir Akademijos!

apie 1998 m., KAM vadovybė norėjo į karininkų atestacijos reikalavimus įtraukti punktą „Parengtos publikacijos“, bet, kaip žinome, to padaryta nebuvo ir nėra. Gal žinote kodėl?

Girdėjau *civiliokų* nuomonę, kad kariai nesugeba nieko parašyti. Gal?.. Bet juk bakalauras, magistro ar net disertacijos parašo ir sėkmingai apgina.

Net neabejoju, kad bent 50–70 % uniformą dėvinčių karių sugebėtų parašyti specialų straipsnį, karybos vadovėlių. Tad Jums reikia tik sužinoti, kaip tai padaryti, ir, be abejo, užsinorėti sukauptas žinias išdėstyti juodu ant balto, nes esu tvirtai įsitikinęs, kad *Power point* programa parengti pristatymai yra kaip drugeliai – greitai gimsta, bet dar greičiau žūva.

Na, o pirmosios straipsnio dalies pabaigoje pateiksiu keletą pasiūlymų, kaip situaciją pagerinti:

► Atkurti „Mūsų žinyną“ arba kitą leidinį, kuriame galima būtų skelbti karo mokslo straipsnius.

► Inicijuoti Karo akademijoje tokią studijų sistemą, kad bakalaurai, magistrantai, doktorantai ir karinių kursų klausytojai, pvz., Jaunesniųjų štabo karininkų kursų, Vytauto Didžiojo karininkų kursų, būtų įpareigoti studijų ar kursų programų temomis rengti publikacijas pagal savo profilį.

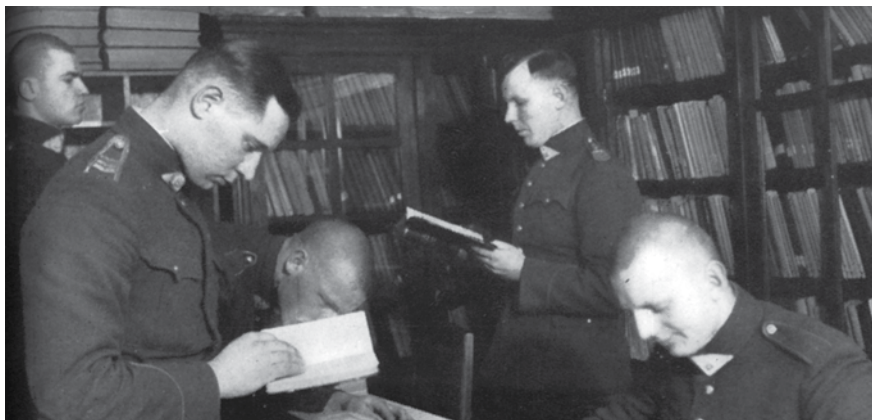
► Motyvuoti ir skatinti (taip pat ir finansiškai, sudarant autorines sutartis) karius rašyti straipsnius.

Daug kalbame apie lyderystę, apie asmeninį pavyzdį, tad reikia mums patiems žengti pirmąjį žingsnį.

Taigi, nuo ko reikėtų pradėti, norint parašyti karybos vadovėlių:

► Išsiaiškinkite poreikį ir įvertinkite savo kompetencijas. Prieš pradėdami darbą reikia suprasti, ko trūksta. Rekomenduojau pradėti rašyti tik tada, kai yra poreikis. Knyga (vadovėlis) turi būti skaitoma. Taip pat būtina gerai pagalvoti, ar planuojamos knygos turinys atitinka autoriaus kompetencijas, nes kitu atveju ji bus bevertė.

► Užtikrinkite vadovėlio išleidimą (*spausdinimą*). Knygos ar vadovėlio leidyba reikalauja gana daug finansinių išteklių. Tad jei norite savo kūrybos vaisių pamatyti išspausdintą ir skaitomą, būtinai išsiaiškinkite, ko reikia, kad tai įvyktų.

Tarpukario Karo mokyklos kariai ir kariūnai bibliotekoje

Lietuvos centrinio valstybės archyvo nuotrauka

Vieno būdo KAS nėra arba aš jo nežinau, kaip paprastai, pavyzdžiui, išleisti elektroninę knygą.

► *Sudarykite knygos turinį ir parenkite jos rašymo planą.* Turinys reikalingas tam, kad didelis darbas būtų išskaidytas į mažesnius, tada užduotį bus lengviau įveikti. Sudarykite laiko ašį ir pradėkite dirbuotis. Nustatykite datą, kada darbą turite baigti. Papasakokite kitiems, ką rengiatės parašyti, ir tie žmonės taps jūsų projekto varikliukais. Kiekvieną dieną kuris nors iš jų būtinai paklaus: „Tai kiek parašė? Kada baigsi?“ Rašykite vienas, nes darbo grupės tik įklampins jus. O jei trūks žinių, visada galėsite pasikonsultuoti su kitais.

► *Išbandykite produktą.* Jei jums pavyko parašyti vadovėlį, vienintelis būdas jį patikrinti – dėstyti, skaityti paskaitas, remiantis šiuo vadovėliu. Taip pat reikia jį pasiūlyti paskaityti kuo daugiau žmonių. Šis etapas gali užtrukti metus ar net ilgiau. Jei reikia keisti ar taisyti, darykite tai nedelsdami.

► *Pradėkite leidybos darbus.* Jei pasiekėte šį etapą, galvokite, kad tai – jau finišo tiesioji. Bet, įspėju, bus sunku, nes jūs gi bėgate maratoną. O paskutiniai 10 km – patys sunkiausi. Pradėkite nuo kalbos redaktorės. Ji patikrins jūsų rankraštį, pateiks savo siūlymus. Labai svarbu aktyviai įsitraukti į svarstymus, nes kitu atveju galite savo teksto ir nebepažinti. Sutvarkius kalbos dalykus, teks pradėti dirbti su maketuotoja. Ji sudės tekstą ir iliustracijas į vieną dokumentą. Šio etapo metu svarbu pateikti kokybiškas iliustracijas, grafikus ir lenteles ir žinoti, kurioje teksto vietoje jos turi būti.

► *Gaukite recenzijas.* Šį darbą galima atlikti prieš maketavimą ir po jo.

Recenzentų pastabos yra labai svarbios. Jos užtikrina vadovėlio kokybę. Pareiktos pastabos turi būti priimtose arba argumentuotai atmestos.

► *Pateikite spausdinti ir laukite.* Šiame etape darbo nedaug – reikia perduoti knygos rinkmenas ir laukti, kol bus atvežta išspausdinta.

Tik tiek ir reikia padaryti, kad atsirastų vadovėlis arba mokomoji knyga.

Jei galvojate, kad knygų, vadovėlių, straipsnių karybos temomis rengimas – svarbus darbo baras, kad tai turi įtakos mūsų kariuomenės raidai, perskaitykite išvadas.

Išvados

► Reikia dirbti su personalu, kad jis papildomai dirbtų, t. y. rašytų. O dar geriau, jei galėtumėte padaryti taip, kad tai būtų ne papildomas, o pagrindinis darbas. Juk galima karį išleisti kūrybinių atostogų.

► Turi būti sukurta motyvavimo sistema, kuri skatintų rašyti ir kartu plėtoti karo mokslą.

► Knygos leidybos procesas krašto apsaugos sistemoje turėtų būti lengvai suprantamas kiekvienam.

O dabar klausimas KARIŪNO skaitytojui: kiek knygų ar straipsnių esate parašęs?

Vieta Jūsų reklamai:

LKA Baziniai karininkų kursai 2014 m. išleido Karo akademijoje ilgai lauktus, kariuomenės vienietams reikalingus mokomuosius plakatus, o 2016 m. pradžioje išleis du leidinius – vadovėlį „Padalinių valdymo procedūros“ ir „Būrio vado atmintinę“ (antrąjį pataisytą leidimą).

„Auksinės mintys“ – ką ir apie ką kalba stojantieji į Lietuvos karo akademiją

(Kalba netaisyta)

Nešioju išlygintą kamufliažą.

Merginų visada ir visur reikia. Jos skatina vaikų motyvaciją (apie merginų stojimą į LKA).

Merginos gali panešti 30 kg kuprinę ir „G-škę“ (apie merginų stojimą į LKA).

Merginos anksčiau subręsta ir tuo metu protiškai lenkia vaikus (mergina apie save).

Merginos nori pajusti pelkę (mergina apie save).

Mama nori, kad būčiau karininkas.

Tarnyboje išmoksti gerų manierų ir suteikti pirmąją pagalbą (apie stojimą į LKA).

Karininkai patiria per didelį psichologinį spaudimą.

Vaikštau savarankiškai prie skersinio (apie sportą).

Kodėl merginos skiriasi nuo vaikų? Daro tą patį darbą ir gali būti dar didesnės patriotės (mergina apie vaikus).

Akademijos tarnyboje sunkiausia būtų bėgti 3 km krosą ir plauti indus (apie LKA).

Kai išvažiuoji į šiltus kraštus tarnauti, pasiilgsti savo šeimos.

Po karo gali ištikti psichologinis lūžis.

Mano mama – tai mano tėčio žmona.

Mano dėdukas buvo II pasaulinio karo narys.

Aš už šauktinius – reikia dabar šaukti vyrus į karą.

Moterys reikalingos kariuomenei, nes misijose moterys karės bendrauja su vietinėmis moterimis.

Šiek tiek vedžiodavau šunį, taip ir ruošiausi fizinio pasirengimo testui.

Laisvalaikiu sėdim ir pilstom iš tuščio į kiaurą (apie hobį).

Laisvalaikiu stengiamės užsimiršti nuo kasdienybės.

Yra karininkų ir su aukštais laipsniais, kurie negali būti pavyzdys.

Yra netoli Lietuvos priešas su dantimis.

Čia gali gauti karinį laipsnį ir užsiimti politika (apie karo tarnybą).

Karininko profesija yra šioks toks prestižas.

Aš noriu į sausumos pajėgas, nes daugiau laiko praleisiu gamtoje.

Bendravau su jaunu karininku, LKA absolventu, ir smagiai nusišypsojau mintyse, išgirdusi jo klausimą: „Kokia abėcėlės raidė yra po K?“

Kariūnas daro viską, kas draudžiama!

Tik kariūnai kiekvieną rytą sveikinasi vienas su kitu ir klausia, kaip reikalai, nors nesimatė tik vieną naktį.

KARDAS

REDAKCIJA ir ADMINISTRACIJA:

Kaunas, Miškų g-vė 10 nr. telef. 56 per Kar.

štabą ir 2 39 27 per m. c.

Leidžia: Karininkų Ramovė.

ATSAKOMASIS REDAKTORIUS: gen. št. plk. Musteikis

REDAKTORIUS: plk. ltn. Šimkus.

Prenumerata:

Lietuvoj: metams- 18 lt., 6 mėn. - 10 lt.,

3 mėn. - 6 lt.

Užsieny, be Latvijos, Estijos ir Vokietijos,

dvigubai brangiau.

SKELBIMAI pagal susitarimą.

Atskiras nr. 1 lt.

Informacijos

P. L. P. KARO MOKYKLA Tradicinis alutis

Š. mt. lapkričio 6 d. 17 val. P. L. P. Karo Mokykloje karininkų ramovėje įvyko naujai atvykusių karininkų susipažinimas su visais karo mokyklos karininkais. Tąja proga buvo suruoštas tradicinis alutis. Į alutį nustatytu laiku susirinko visi mokyklos karininkai. Mokyklos viršininko vardu inspektorius gen. št. plk. ltn. Breimelis tarė žodį, linkėdamas naujai atvykusiems sėkmingo darbo. Kreipdamasis į anksčiau inkorporuotus mokyklos karininkus, gen. št. plk. ltn. Breimelis pabrėžė reikšmę gero – šilto mokyklos karininkų savitarpio sugyvenimo ir palinkėjo visiems jausti tą šilumą.

J. Nr.

Iš skelbimo žurnale „Kardas“,
1936 m.

Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademija yra aukštoji mokykla, kurios misija – rengti Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemai karininkus, ugdant jų lyderio savybes, intelektą, teikiant profesines žinias ir vadui reikalingus praktinius įgūdžius, motyvuotus ir pasirengusius vadovauti padaliniais karo ir taikos metu.

Visos nuolatinių studijų programos organizuojamos derinant Bazinio karinio rengimo programą ir universitetinių studijų programas.

Studijų programa	Studijų trukmė (metais)	Suteikiama kvalifikacija ir karinis laipsnis	
Priėmimas į LKA studijų programas vykdomas LAMA BPO organizuojamo 2016 m. bendrojo priėmimo į universitetus ir kolegijas pagrindinio priėmimo 1-ojo etapo metu			
Socialiniai mokslai	Gynybos ir saugumo institucijų valdymas	3,5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo + 0,5 m. karinio rengimo	viešojo administravimo bakalauras + leitenanto laipsnis
	Tarptautiniai santykiai	3,5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo + 0,5 m. karinio rengimo	politikos mokslų bakalauras + leitenanto laipsnis
	Modernių gynybos technologijų vadyba	3,5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo + 0,5 m. karinio rengimo	vadybos bakalauras + leitenanto laipsnis
	Visuomenės saugumas ir gynyba ¹	3,5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo + 0,5 m. karinio rengimo	visuomenės saugumo bakalauras + leitenanto laipsnis
Technologijos mokslai	Orlaivių pilotavimas ²	5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo	aeronautikos inžinerijos magistras + leitenanto laipsnis
	Skrydžių valdymas ²	5 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo	aeronautikos inžinerijos magistras + leitenanto laipsnis
	Aviacijos mechanikos inžinerija ²	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo	aeronautikos inžinerijos bakalauras + leitenanto laipsnis
	Elektronikos inžinerija ²	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo	elektronikos inžinerijos bakalauras + leitenanto laipsnis
	Automatika ²	4 m. universitetinių studijų ir karinio rengimo	elektros inžinerijos bakalauras + leitenanto laipsnis
	Jūrų laivavedyba ³	4 m. studijų ir karinio rengimo	jūrų laivavedybos profesinis bakalauras + leitenanto laipsnis
	Laivų energetinių įrenginių eksploatavimas ³	4 m. studijų ir karinio rengimo	laivų jėginių inžinerijos profesinis bakalauras + leitenanto laipsnis

¹ Į šią studijų programą bus priimama tuo atveju, jeigu studijų programa bus įregistruota Studijų ir mokymo programų registre.

² Į šią studijų programą bus priimama tuo atveju, jeigu bus pasirašyta Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir Vilniaus Gedimino technikos universiteto bendradarbiavimo sutartis.

³ Kariūnams, įstojusiems į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos Modernių gynybos technologijų vadybos studijų programą, po pirmojo semestro Akademijoje, perėjus atranką, suteikiama galimybė studijuoti Lietuvos aukštojoje jūreivystės mokykloje. Karinį rengimą jie tęsia Karinių jūrų pajėgų mokymo centre Klaipėdoje. Į šią studijų programą bus priimama tuo atveju, jeigu bus pasirašyta Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos ir Lietuvos aukštosios jūreivystės mokyklos bendradarbiavimo sutartis.

^{1,2,3} Tikslesnė informacija apie šias studijų programas bus paskelbta 2016 m. kovo mėn.

Konkursinių eilių sudarymo principai.

Konkurse dalyvauja ne vyresni kaip 25 metų vidurinį išsilavinimą turintys asmenys, galintys tapti profesinės karo tarnybos kariais pagal Lietuvos Respublikos krašto apsaugos sistemos organizavimo ir karo tarnybos įstatymo 28 str. nuostatas, išlaikę profesinio tinkamumo testus, vadovaujantis Stojančiųjų į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją atrankos tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos krašto apsaugos ministro 2006 m. gruodžio 7 d. įsakymu Nr. V-1251 „Dėl Stojančiųjų į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją atrankos tvarkos aprašo“, Karinės medicinos ekspertizės komisijos pripažinti tinkamais mokyti Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijoje.

Konkursinė eilė per bendrąjį priėmimą sudaroma vadovaujantis Geriausiai vidurinio ugdymo programą baigusiu eilės tvarkos aprašu, tvirtinamu Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro.

Stojantieji, įgiję vidurinį išsilavinimą 2016 ir 2017 metais ir pretenduojantys į valstybės finansuojamas pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas aukštosiose mokyklose, turi būti išlaikę:

1. Lietuvių kalbos ir literatūros valstybinį brandos egzaminą.
2. Užsienio kalbos (anglų, vokiečių arba prancūzų) valstybinį egzaminą ne žemesniu nei B1 lygiu (16 balų įvertinimas).
3. Matematikos valstybinį brandos egzaminą (16 balų įvertinimas).

Stojantieji, įgiję vidurinį išsilavinimą 2015 metais ir pretenduojantys į valstybės finansuojamas pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas aukštosiose mokyklose, turi būti išlaikę:

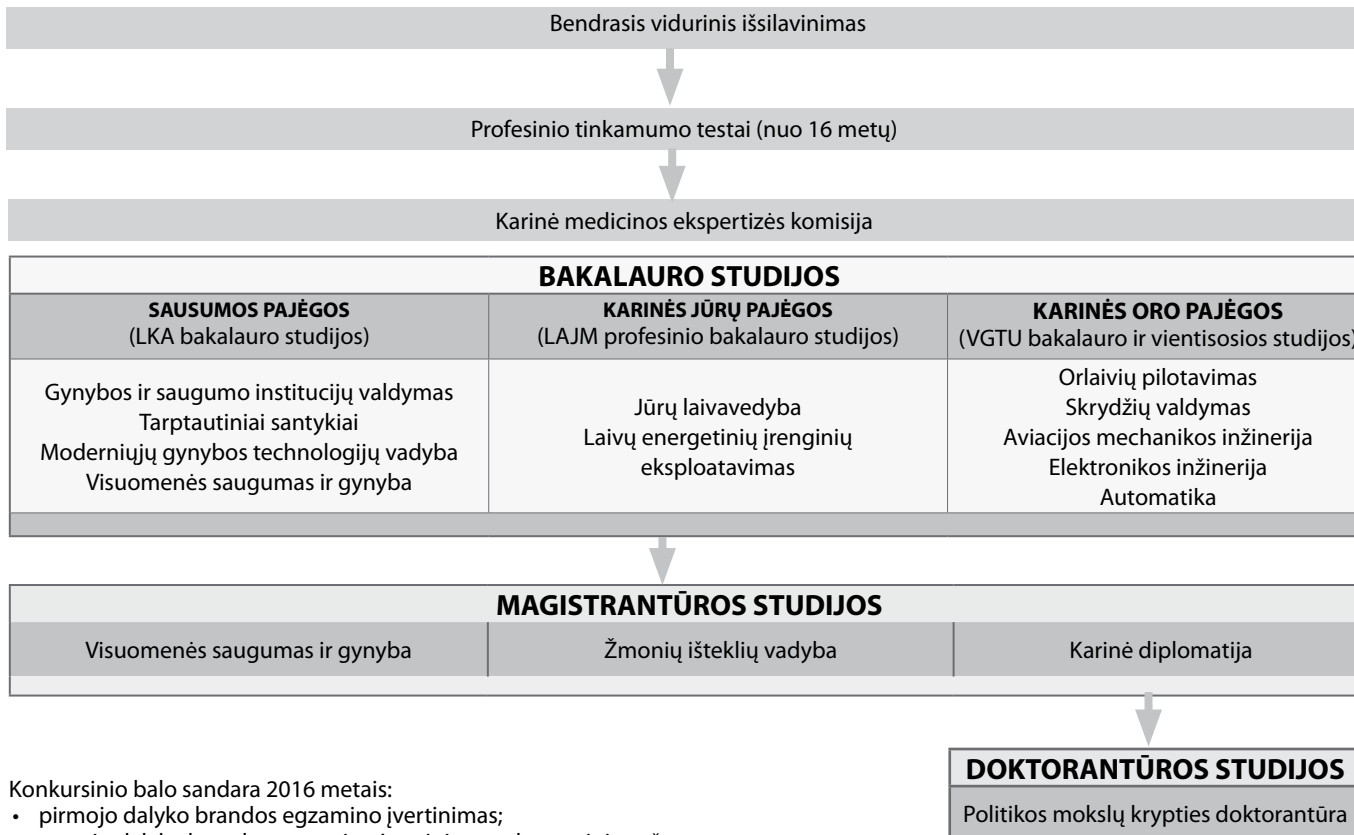
1. Lietuvių kalbos ir literatūros valstybinį brandos egzaminą.
2. Užsienio kalbos (anglų, vokiečių arba prancūzų) valstybinį egzaminą ne žemesniu nei B1 lygiu (16 balų įvertinimas).

Stojantiems, įgijusiems vidurinį išsilavinimą iki 2014 metų įskaitytinai ir pretenduojantiems į valstybės finansuojamas pirmosios pakopos ir vientisųjų studijų vietas aukštosiose mokyklose, minimalus rodiklis yra vidurinį išsilavinimą patvirtinantis dokumentas.

Stojantiems į Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademiją nustatyta minimalaus konkursinio balo riba – bus priimami asmenys, kurių konkursinis balas yra ne mažesnis kaip 2,5 balo.

Metinė studijų kaina.

Studijos Akademijoje finansuojamos iš valstybės biudžeto lėšų. Jeigu kariūnas pašalinamas iš Generolo Jono Žemaičio Lietuvos karo akademijos (vėliau, nei baigęs pirmąjį kursą) arba atsisako sudaryti profesinės karo tarnybos sutartį, įstatymų nustatyta tvarka iš jo išieškamos jo mokymo išlaidos, apskaičiuotos Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka.

Konkursinio balo sandara 2016 metais:

- pirmojo dalyko brandos egzamino įvertinimas;
- antrojo dalyko brandos egzamino įvertinimas arba metinis pažymys;
- trečiojo dalyko brandos egzamino įvertinimas arba metinis pažymys;
- lietuvių kalbos ir literatūros brandos egzamino įvertinimas.

Studijų programos	Konkursiniai dalykai						
	Pirmasis dalykas	Svertinis koeficientas	Antrasis dalykas	Svertinis koeficientas	Trečiasis dalykas	Svertinis koeficientas	Lietuvių kalbos ir literatūros svertinis koeficientas
Gynybos ir saugumo institucijų valdymas	istorija	0,4	matematika arba informacinės technologijos	0,2	bet kuris dalykas, nesutampantis su kitais dalykais	0,2	0,2
Tarptautiniai santykiai							
Visuomenės saugumas ir gynyba							
Moderniųjų gynybos technologijų vadyba	matematika	0,4	istorija	0,2			
Orlaivių pilotavimas*	matematika	0,4	fizika	0,2			
Skrydžių valdymas*	matematika	0,4	fizika	0,2			
Aviacijos mechanikos inžinerija	matematika	0,4	fizika	0,2			
Elektronikos inžinerija	matematika	0,4	fizika	0,2			
Automatika	matematika	0,4	fizika	0,2			

*Stojant į šias studijų programas privaloma: turėti 1-os klasės sveikatos pažymėjimą; išlaikyti profesinio tinkamumo testą (VGTU); išlaikyti fizinio pajėgumo testą (VGTU).

Papildomi balai stojantiesiems į bet kurią LKA studijų programą ir pateikusiems konkretų pasiekimą įrodantį dokumentą ar laikantis teisės aktų reikalavimų patvirtintą jo kopiją pridedami:

1. Tarptautinių olimpiadų ir konkursų prizinių vietų laimėtojams: I vieta – 2,5 balo, II vieta – 1,5 balo, III vieta – 1 balas.
2. Šalies olimpiadų ir konkursų prizinių vietų laimėtojams: I vieta – 1,5 balo, II vieta – 1 balas, III vieta – 0,5 balo.
3. Asmenims, įgijusiems pagrindinį karinį parengimą, prie konkursinio balo pridedamas 1 balas.
4. Asmenims, baigusiems kūno kultūros modulį „Krašto gynyba“, prie konkursinio balo pridedama 0,1 balo.
5. Šauliams, pateikusiems šaulio pažymėjimą, prie konkursinio balo pridedama 0,3 balo.

Priėmimas į Akademią:

1. Registracija atlikti profesinio tinkamumo testą (**vyksta nuo 2015-10-12 iki 2016-06-17**). Atrankos centro tel. (8 5) 212 7092.
2. Dalyvavimas profesinio tinkamumo teste (2 dienos) (**vyksta nuo 2015-11-09 iki 2016-07-08**).
3. Sveikatos patikrinimas Karinėje medicinos ekspertizės komisijoje.
4. Prašymo studijuoti LKA pateikimas LAMA BPO (<http://www.lamabpo.lt/>)

Daugiau informacijos:

Priėmimo komisijos tel. (8 5) 210 3597
 Interneto svetainėje <http://www.lka.lt>

Lietuvos šaulių sąjungos sporto komanda. Pirmas iš kairės – jai priklausęs Alfonsas Klygis

Obelių krašto muziejaus nuotrauka

Lietuvos nacionalinio muziejaus
Senjo arsenalo vidiniame kieme
Gedimino pilies papėdėje pirmakursių
kario priesaika

Kęstučio Dijoko nuotrauka